

ZVEZA BIBLIOTEKARSKIH DRUŠTEV SLOVENIJE

MEDNARODNI MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC

2021

Vir: International Association of School Librarianship

Publikacija je delo IO Sekcije za šolske knjižnice pri ZBDS

Glavna in odgovorna urednica: mag. Urša Bajda

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS. SI-ID 100381443

ISBN 978-961-6683-48-7 (PDF)

OKTOBER
2021

15. leto v Sloveniji

MEDNARODNA
IZMENJAVA KNJIŽNIH
KAZALK

MEDNARODNI
mesec šolskih knjižnic
International Association of School
Librarianship

ZBuDiSe!
Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

5. NACIONALNA
IZMENJAVA
KNJIŽNIH KAZALK

MEDNARODNI MESEC

ŠOLSKIH KNJIŽNIC

Pravljice in ljudske povesti po svetu

Mednarodno združenje šolskih knjižničarjev (IASL - International Association of School Librarianship <http://www.iasl-online.org/>) nas je tudi letos povabilo k praznovanju in promociji šolskih knjižnic. V slovenskem prostoru projekt že tradicionalno koordinira **Sekcija za šolske knjižnice** pri **Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS)**.

Besedna zveza: "Nekoč, pred davnimi časi ..." nas vse takoj popelje v čarobni svet pravljic, ki nam omogočajo, da na kratko pokukamo v življenja vil, goblinov, škratov in ostalih pravljicnih junakov. Obstajajo zgodbe, ki so se prenašale iz mnogih generacij v preteklosti in nas učijo o človekovih vrednotah in kulturi. Oktober 2021 je bil idealen za povezovanje skozi zgodbe in nova spoznanja o različnih državah po svetu.

V zavedanju, da so šolske knjižnice nujno potrebne pri razvoju medosebnih kompetenc uporabnikov, spodbujanju k strpnosti s sprejemanjem drugačnosti in pri razvoju posameznikovega kritičnega mišljenja in da so (smo) šolski knjižničarji pomemben člen med učencem, učitelji in starši s sodelovanjem pri medpredmetnem poučevanju, razvijanju učnih strategij, različnih vrst pismenosti in ostalih kompetenc, ki so potrebne in večkrat tudi ključne za delovanje posameznika v današnji družbi.

S praznovanjem mednarodnega meseca šolskih knjižnic lahko spodbudimo k razmišljanju o široki paleti dejavnosti, s katerimi knjižnice tako otroke kot odrasle opremljajo za življenje.

Verjamemo, da se je tudi v letu 2021 (še eno posebno leto zaznamovano s svetovno pandemijo), priključilo praznovanju kar nekaj slovenskih šolskih knjižnic. Hkrati se zavedamo, da so se le redke odločile oddati poročila.

Tudi letos smo izvajalce – šolske koordinatorje povabili k oddaji strokovnih prispevkov, kar pomembno dviga strokovno raven naše publikacije.

Kot dolgoletna urednica sem si v tej publikaciji dovolila vsakemu prispevku izbrati naslov, ki označuje opisano posebnost določene šolske knjižnice.

Pričujoča publikacija je ponovno dokaz, da zaposlenim v šolskih knjižnicah ne manjka novih idej za ustvarjanje neformalnih učnih okolji, hkrati pa uspešno integriramo trenutne situacije, šolske vsakdanjike, praznike in projektne dejavnosti z dogodki tako v lokalni skupnosti kot tudi preko meja domovine.

Za IO Sekcije za šolske knjižnice v ZBDS

mag. Urša Bajda

Gesla preteklih let

2007 - Učenje - okrepljeno z energijo šolske knjižnice,

2008 - Pismenost in učenje v tvoji šolski knjižnici,

2009 - Šolske knjižnice: panorama, zgodba zgodb,

2010 - Odprtost raznovrstnim izzivom – to so šolske knjižnice,

2011 - Šolske knjižnice opolnomočajo učence za življenje,

2012 - Šolske knjižnice – vez med preteklostjo, sedanjostjo in prihodnostjo,

2013 - Šolske knjižnice: vstop v življenje

2014 - Šolske knjižnice: srce šole,

2015 - Šolske knjižnice so zakon,

2016 - Naučite se razvozlati svoj svet.

2017 - Povezovanje skupnosti in kultur.

2018 – Zakaj imam rad/a svojo šolsko knjižnico

2019 – Predstavljam si ...

2020 - Iskanje poti do zdravja in dobrega počutja

Predlogi za mednarodni dan/teden/mesec šolskih knjižnic

(povzeto po spletni strani IASL, 2007 pripravila Alja Bratuša, dopolnile članice IO sekcije za šolske knjižnice: Ivanka Učakar, Tadeja Česen Šink (2010, 2011); Tinka Fric Kočjaž (2014, 2015); Urša Bajda (2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021).

1. Na spletni strani šolske knjižnice/šole predstavimo mednarodni dan šolskih knjižnic.
2. Učencem in strokovnim delavcem šole spregovorimo o pomenu šolskih knjižnic za učenje in poučevanje.
3. Spodbujajmo branje na najrazličnejše načine:
  - ✓ Z učenci pripravimo pravljčni dogodek – ustvarjalno delavnico s pripovedovanjem in ustvarjanjem za mlade bralce in krajane.
  - ✓ Pripravimo delavnico za starše, kako naj motivirajo za branje svoje otroke.
  - ✓ Organiziramo pogovor o prebranem - čajanko za učitelje in starše.
  - ✓ Z učenci pripravimo priporočilni seznam petih slovenskih knjig, ki bi jih priporočali sovrstnikom po svetu. Seznam pošljimo na naslov IASL, kjer ga bodo objavili.
  - ✓ Za javnost organiziramo predstavitev raziskovalnih/projektnih nalog, pri katerih je sodelovala šolska knjižnica z viri in učenjem uporabe virov.
  - ✓ Organizirajmo knjižni sejem, na katerem predstavimo knjige in avtorje iz drugih dežel, knjige v drugih jezikih.
4. Učenci naj oblikujejo plakate, zloženke, podloge za miške, druge izdelke, na katerih predstavijo pomen šolske knjižnice pri povezovanju. »Ideje« lahko uporabimo za novoletna darila.
5. Ne pozabite, da lahko svoje fantastične izkušnje delite z vsemi, tako da pošljete pisna pričevanja in fotografije tudi na stran "[What People Are Doing for ISLM](#)".
6. Izmenjava knjižnih kazalk med slovenskimi šolskimi knjižnicami. Registracija je mogoča do 4. 10. 2021 na povezavi:

5. NACIONALNA izmenjava knjižnih kazalk 2021.

Po vaši registraciji vam nacionalni koordinator Sekcije za šolske knjižnice v ZBDS dodeli partnersko šolo, o čemer vas obvestijo preko elektronske pošte.

7. Učenci naj izdelajo knjižne kazalke, ki prikazujejo pomembnost šolske knjižnice. Sodelujete lahko pri izmenjavi knjižnih kazalk z vrstniki širom sveta v mednarodnem projektu:

Bookmark Exchange Project

Po vaši registraciji vam mednarodni koordinator ISLM dodeli partnersko šolo (v zadnjem tednu septembra), o čemer vas obvestijo preko elektronske pošte. Tudi letos je mogoča dvojna prijava:

- ✓ Izmenjava knjižnih kazalk za učence do 12. leta: [Seznam za registracijo.](#)
- ✓ Izmenjava knjižnih kazalk za učence starejše od 12 let: [Seznam za registracijo.](#)

8. Organizirajmo odprti dan šolske knjižnice, na katerega povabimo starše in druge goste.
9. Organizirajmo sobotni »literarni« sprehod po kraju/mestu in spregovorimo tudi o šolski knjižnici.
10. Povabimo pomembnega gosta in se z njim pogovarjajmo o pomenu šolske knjižnice, mu pokažimo, kaj učenci počnejo v knjižnici ipd.
11. Povežimo se s splošno knjižnico in pripravimo skupen dogodek, ki ga lahko predstavimo novembra ob dnevu splošnih knjižnic.
12. Z učenci obiščimo drugo šolsko knjižnico. (Primer: Z učenci osnovnošolskih knjižnic obiščimo srednješolsko knjižnico.)
13. Med starši, učitelji in drugimi z učenci izvedemo anketo o tem, kakšne so bile šolske knjižnice včasih. Izsledke objavimo.
14. Objavimo svoje dogodke in ideje v spletni učilnici za knjižnično dejavnost <http://skupnost.sio.si/login/index.php>, na blogu <http://monthofschoollibraries.blogspot.com/>.
15. O dejavnostih ob mednarodnem dnevu šolskih knjižnic poročajmo v lokalnih časopisih.
16. Objavimo poročila o poteku mednarodnega dneva šolskih knjižnic v šolskem glasilu ali zaprosimo učence, da pišejo o pomenu šolske knjižnice.
17. Učenci naj pregledujejo spletne strani šolskih knjižnic in odkrivajo razlike med njimi.
18. Organizirajmo natečaje:

✓ **Literarni natečaj**

Napišimo pesmi, kratke zgodbe na temo "knjižnica", napišimo ocene knjig o zdravju in dobrem počutju. Predstavimo pisatelja ali pesnika.

✓ **Likovni natečaj**

Rišemo junake iz knjig. Izdelajmo alternativno naslovnico za znano knjigo. Si predstavljaš sanjsko šolsko knjižnico? Kaj vse naj bo v šolski knjižnici, da se bomo počutili še bolje ...
Kakšna naj bo knjižnica leta 2050?

✓ **Oblikovalski natečaj**

Oblikujmo majice za učence, dijake, učitelje, knjižničarje. Oblikujmo maskoto knjižnice za dobro počutje.

✓ **Video natečaj** na temo *Pravljice in ljudske povesti po svetu.*

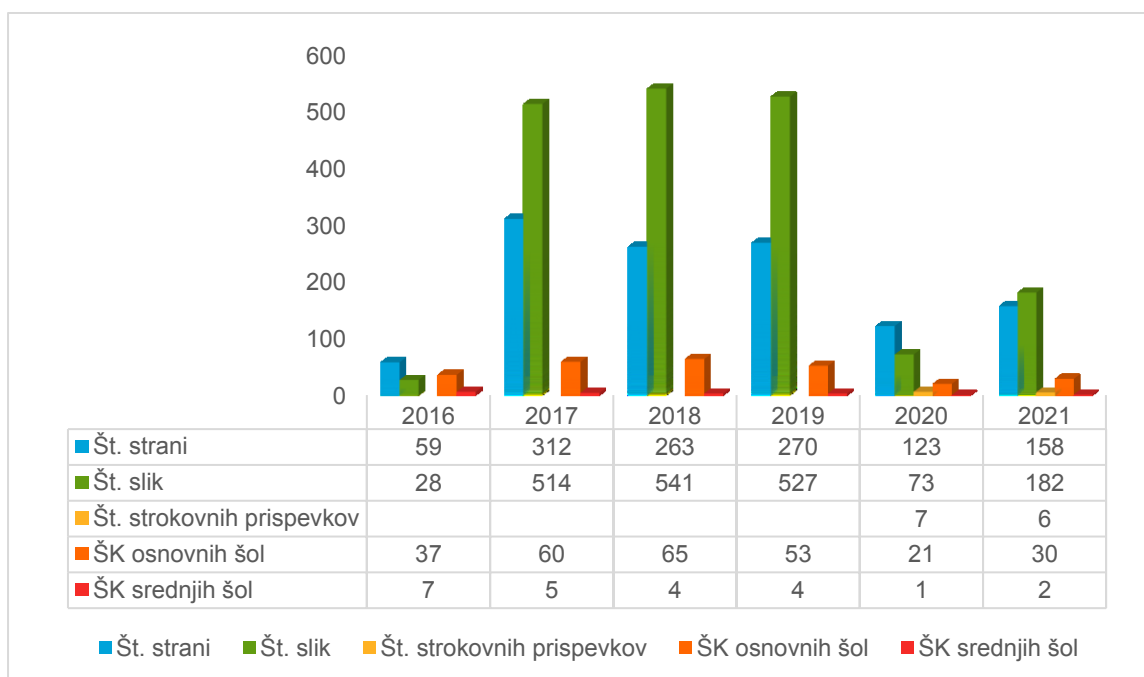
OKTOBER 2021 – MEDNARODNI MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC

V ŠTEVILKAH

Urša Bajda

15. leto koordiniranja in spremljanja praznovanja meseca šolskih knjižnic ugotavljamo, da je v dejavnostih sodelovalo in svoja poročila oddalo **32** knjižnic predvsem osnovnih in dveh srednjih šol. Vsi so prejeli potrdila o sodelovanju po elektronski pošti.

Šesta publikacija vsebuje 158 strani in 182 fotografij.

Že drugo leto smo šolske koordinatorje povabili k oddaji strokovnih prispevkov, kar pomembno dviga strokovno raven naše publikacije. Odzvalo se je 5 šolskih knjižničark, ki delujejo na **6** osnovnih šolah.

Peto leto zapored smo organizirali in koordinirali nacionalno izmenjavo knjižnih kazalk med slovenskimi šolskimi knjižnicami.

Uspelo nam je povezati kar **82** šolskih knjižnic in učencev iz raznolikih krajev Slovenije, kar je največ doslej.

Vpišite zahtevane podatke v tabelo do nedelje, 10. 10. 2021.

Potem bo tabela zaklenjena in vam sporočimo vašo partnersko šolsko knjižnico.

ŠT.	NAZIV ŠOLE	KOORDINATOR/KA OBLASTI/CI	NAZIV ŠOLE	EMAIL	ŠT. PARTNERSKIH ŠOL	ŠT. SODELOVAJOČIH UČENCEV	PODROČJE
1	Šola Sv. Krištof	Alma Šušter	Prešernova 36, 1000 Ljubljana	alma.sus@zgs.si	79	18	SI
2	Šola sv. Krištof Zagorje ob Savi	Alma Šušter	Črna 8, Zagorje ob Savi, 1410 Zagorje ob Savi	alma.sus@zgs.si	50	78	SI
3	Šola sv. Anže Tavčarjeva Dolina	Domena Lind	Narobna cesta 20, 8200	domena.lind@zgs.si	30	30	SI
4	Šola sv. Anže	Alma Šušter	Šola, Aha 14, 2000 Šola, Aha	alma.sus@zgs.si	37	18	SI
5	Šola Štefana pr. Jeleni	Maja Štefanič	Vojna 2F, 5200 Štefanič	maja.stefan@zgs.si	61	17	SI
6	Šola sv. Ciril (Drobnjak)	Alma Šušter	Koblena cesta 18, 8300 Drobnjak	alma.sus@zgs.si	28	31	SI
7	Šola Sveta	Karmela Čavajda	Prilovna cesta 43, 4200 Sveta	karmela.cavajda@zgs.si	27	28	SI
8	Šola Sveta Petrica	Alma Šušter	Prilovna 1, 4210 Sveta Petrica	alma.sus@zgs.si	54	28	SI
9	Šola Dragotina Vojkovič	Domena Lind	Prilovna cesta 14, 8300 Vojkovič	domena.lind@zgs.si	19	28	SI
10	Šola Sveta Družica	Polona Čuček-Hajdin	Ljubljanska 436, 1280 Družica	polona.cucuk@zgs.si	9	28	SI
11	Šola sv. Krištof na Bili	Alma Šušter	Mlad na Bili 18A, 8210 Mlad na Bili	alma.sus@zgs.si	44	38	SI
12	Šola Pracevci	Alma Šušter	Pracevci 11 A, 8200 Pracevci	alma.sus@zgs.si	33	21	SI
13	Šola Mita Bujan - Vrbate	Alma Šušter	Kurška cesta 8, 8300 Vrbate	alma.sus@zgs.si	54	21	SI
14	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 2F, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	61	21	SI
15	Šola Tomca Čukarje Jasenice	Katja Šušter-Hilarič	C. C. Tomcaje 27, 4210 Jasenice	katja.sus@zgs.si	53	48	SI
16	Šola Sveta	Maja Štefanič	Kurška cesta 128, 8210 Sveta	maja.stefan@zgs.si	33	48	SI
17	Šola sv. Krištof	Maja Štefanič	Prilovna 41, 8210 Sveta	maja.stefan@zgs.si	28	48	SI
18	Šola Sveta - pri obliki Prilovna	Alma Šušter	Prilovna 2, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	45	11	SI
19	Šola Sveta Petra	Alma Šušter	Ljubljanska 58A, 1200 Sveta	alma.sus@zgs.si	40	40	SI
20	Šola Pracevci pri Krasljanih	Alma Šušter	Pracevci, Pracevci 85, 1200 Pracevci	alma.sus@zgs.si	72	21	SI
21	Šola Matije Gupca	Alma Šušter	Trnovska cesta 10, 1000 Ljubljana	alma.sus@zgs.si	43	13	SI
22	Šola Frančiška	Alma Šušter	Prilovna 10, 8200 Ljubljana	alma.sus@zgs.si	65	188	SI
23	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	18	18	SI
24	Šola sv. Krištof Logatec	Alma Šušter	Trilavska cesta 150, 1210 Logatec	alma.sus@zgs.si	56	114	SI
25	Šola Sveta	Maja Štefanič	Koblena cesta 43, 8300 Sveta	maja.stefan@zgs.si	40	47	SI
26	Šola Sveta	Maja Štefanič	Žig. Prilovna 27A, 8210 Sveta	maja.stefan@zgs.si	8	31	SI
27	Šola Sveta Dragotina Vojkovič	Alma Šušter	Prilovna 18A, 8210 Sveta	alma.sus@zgs.si	7	21	SI
28	Šola Sveta	Alma Šušter	Družica 22, 1280 Družica	alma.sus@zgs.si	53	57	SI
29	Šola sv. Matije Poljane	Domena Lind	Črna 8, 1200 Poljane	domena.lind@zgs.si	67	28	SI
30	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 10, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	3	28	SI
31	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	67	31	SI
32	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 1200 Sveta	alma.sus@zgs.si	53	21	SI
33	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 1210 Sveta	alma.sus@zgs.si	12	21	SI
34	Šola Frančiška - Sveta Marija	Alma Šušter	Kurška cesta 10, 2000 Sveta	alma.sus@zgs.si	8	31	SI
35	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 27, 1210 Sveta	alma.sus@zgs.si	70	21	SI
36	Šola Sveta	Alma Šušter	Kurška cesta 13, 1200 Sveta	alma.sus@zgs.si	17	21	SI
37	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 10, 1200 Sveta	alma.sus@zgs.si	4	18	SI
38	Šola Sveta - Vrbate	Alma Šušter	Prilovna 10, 8300 Sveta	alma.sus@zgs.si	52	82 (18 + 64)	SI
39	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	59	28	SI
40	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	28	21	SI
41	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	8	18	SI
42	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	30	31	SI
43	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	18	18	SI
44	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	21	31	SI
45	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	91	18	SI
46	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	18	18	SI
47	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	38	38	SI
48	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	25	21	SI
49	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	62	18	SI
50	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	73	21	SI
51	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	14	21	SI
52	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	49	18	SI
53	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	18	21	SI
54	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	59	21	SI
55	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	8	18	SI
56	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	24	120	SI
57	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	39	27	SI
58	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	32	21	SI
59	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	3	18	SI
60	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	74	44	SI
61	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	48	18	SI
62	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	60	18	SI
63	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	15	108	SI
64	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	47	47 (21)	SI
65	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	22	18	SI
66	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	65	79 (38+31)	SI
67	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	31	31	SI
68	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	52	28 (18 + 10)	SI
69	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	39	28 (18 + 10)	SI
70	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	21	21	SI
71	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	75	38 (18 + 20)	SI
72	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	20	67 (18 + 49)	SI
73	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	50	21	SI
74	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	60	42 (18 + 24)	SI
75	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	71	88 (38 + 50)	SI
76	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	1	1	SI
77	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	11	11	SI
78	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	30	21	SI
79	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	32	31	SI
80	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	70	21	SI
81	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	62	78 (24 + 54)	SI
82	Šola Sveta	Alma Šušter	Prilovna 1, 8200 Sveta	alma.sus@zgs.si	77, 79 in 81	280+ (18 + 262)	SI

Vir: arhiv Sekcije šolskih knjižnic v ZBDS

Kazalo

UVOD	3
PREDLOGI ZA MEDNARODNI DAN/TEDEN/MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC.....	5
OKTOBER 2021 – MEDNARODNI MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC	
V ŠTEVILKAH – Urša Bajda	8
 STROKOVNI PRISPEVKI.....	13
BRALNE SPODBUDE ZORIJO VSE LETO, NE LE MESECA OKTOBRA – Andrejka Švegl	14
PRAVLJIČNI JUNAKI NA OSNOVNI ŠOLI LOG – DRAGOMER = FAIRY TALE CHARACTERS AT PRIMARY SCHOOL LOG – DRAGOMER – Urška Jesenko.....	24
NEKOČ JE ŽIVELA ... PRAVLJICA IN LJUDSKA POVEST – Veronika Prijol.....	33
NAŠI KNJIŽNIČNI PROJEKTI = READING PROJECTS AT MILKE ŠOBAR - NATAŠE ELEMENTARY SCHOOL – Tina Kunič.....	44
PRAVLJIČNO V MEDNARODNI MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC = ENCHANTING INTERNATIONAL SCHOOL LIBRARY MONTH – Tina Kunič.....	48
PETO LETO IZMENJAVE KNJIŽNIH KAZALK NA OSNOVNI ŠOLI IDRIJA / THE FIFTH YEAR OF THE BOOKMARK EXCHANGE IN IDRIJA PRIMARY SCHOOL – Martina Vidmar.....	53
 POROČILA Z UTRINKI	66
PRAVLJICE IN LJUDSKE POVESTI PO SVETU.....	67
POROČILO O DEJAVNOSTIH V MEDNARODNEM MESECU ŠOLSKIH KNJIŽNIC 2021.....	69
KO BI OKTOBER – MEDNARODNI MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC, TRAJAL SKOZI CELO LETO	72
S PRAZNOVANJEM MEDNARODNEGA MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC OPOZARJAMO NA NJIHOV VELIK POMEN V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU.....	76
METLIKARJI V MESECU ŠOLSKIH KNJIŽNIC	79
IZVEDENE DEJAVNOSTI V OKVIRU MEDNARODNEGA MESECA ŠOLSKIH KNJIŽNIC 2021 IN IZMENJAVA KNJIŽNIH KAZALK MED SLOVENSKIMI ŠOLSKIMI KNJIŽNICAMI	83
PRAVLJIČNO DOŽIVETJE MEDNARODNEGA MESECA ŠOLSKIH KNJIŽNIC	87
OKTOBER 2021 V ŠOLSKI KNJIŽNICI OŠ BELTINCI	92

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

V MESECU ŠOLSKIH KNJIŽNIC PRIPRAVILI RAZSTAVO KAZALK V MESTNI KNJIŽNICI IN ČITALNICI IDRIJA	98
POUSTVARJANJE UČENCEV PO PREBRANI KNJIGI MALA ALMA IN OGLEDU FILMA O JOSIPU JURČIČU	102
UGANKE NA TEMO BRANJA, KNJIG IN KNJIŽNICE	104
BRALNA PLAŽA V OŠ KIDRIČEVO	108
PRAVLJIČNI KVIZ, SKRIVNI PRIJATELJ IN ŠE KAJ	109
V OSEMDESETIH PRAVLJICAH OKOLI SVETA TER KNJIGO DROBCI SKUPNIH EVROPSKIH KORENIN	116
SKRIVNI PRIJATELJ IN RUMENI NABIRALNIK V KNJIŽNICI	117
NAŠE KNJIŽNE KAZALKE NA HRVAŠKO IN V LITVO	125
LJUDSKA PRAVLJICA V STRIPU	127
BOOKFLIX V ŠOLSKI KNJIŽNICI OŠ MOKRONOG	131
SUPERBRALNICE.....	135
IZMENJAVA KNJIŽNIH KAZALK MED UČENCI	
OŠ ŠKOFJA LOKA-MESTO IN OŠ KARLA DESTOVNIKA – KAJUHA, LJUBLJANA	140
BRALNI KOTIČEK NA PŠ LOKAVEC	144
V SPODBUDAH BRANJU POVEZANI »STARA« IN »NOVA« ŠOLA	148
NEKOČ, PRED DAVNIMI ČASI ... NA OŠ STRAŽIŠČE KRANJ	152
PRAVLJICE IN LJUDSKE POVESTI PO SVETU.....	154
SKUPNO BRANJE PRAVLJIC V VEČ JEZIKIH	155

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

STROKOVNI PRISPEVKI

BRALNE SPODBUDE ZORIJO VSE LETO, NE LE MESECA OKTOBRA

Andrejka Švegl

OŠ Duplek

Izveček

Na OŠ Duplek se že tradicionalno vsako leto priključimo vesplošnemu oktobrskemu praznovanju šolskih knjižnic. Izvajamo več dejavnosti z namenom spodbujanja branja, v prispevku pa sta izpostavljeni dve – vsem dobro znana bralna značka (katere izvajanje se vendarle od šole do šole razlikuje) z mariborskim Bralnim maratonom, ki je širši slovenski javnosti verjetno malce manj znan, ter dan naše šolske knjižnice, ki smo ga letos obeležili 19. oktobra in posvetili Kristini Brenkovi. Dogodek je spremljala tudi razstava. Opisan je časovni lok obeh dejavnosti, ki se ne omejujeta le na mesec oktober.

Ključne besede: spodbujanje branja, bralna značka, Bralni maraton, dan šolske knjižnice, razstava

Abstract

At the Duplek Primary School, we traditionally join the universal celebration of school libraries every year in October. We carry out several activities to promote reading. This article focuses on two – the all around known reading badges (the implementation of which varies from school to school) along the Maribor Reading marathon, which is probably a little less known to the general Slovenian public, and our school library day, which this year we celebrated on October 19 and was dedicated to Kristina Brenkova. The event was as well accompanied by an exhibition. The time span of both of those activities, which are not limited to the month of October, is given here.

Key words: reading encouragement, reading badge, Reading marathon, school library day, exhibition

1 Uvod

Osnovna šola Duplek je relativno velika šola s 509 učenci in eno knjižničarko. Čeprav število učencev ni majhno, to dejstvo ne predstavlja največje težave pri organizaciji dela šolske knjižnice. Veliko napora je treba vložiti v to, da se v vseh njenih enotah, v obeh podružnicah, POŠ Zgornji Duplek in POŠ Dvorjane, in v centralni šoli, ustrezno in kolikor se da enakovredno zagotovijo vse potrebne knjižnične storitve. Dodatna težava, če ne omenim tudi skoraj stalno pomanjkanje zadostnih finančnih virov, so knjižnični prostori, ki so zaradi stalnega naraščanja števila učencev vse manjši.

Kljub omenjenim stalnim izzivom smo imeli, kot se spodobi, tudi v letošnjem oktobru, mednarodnem mesecu šolskih knjižnic, v šolski knjižnici OŠ Duplek polne roke dela, vse seveda z osnovnim namenom spodbujati branje. Začelo se je z Bralnim maratonom in nadaljevalo z obiskom 6. in 7. razredov v enoti Mariborske knjižnice v Spodnjem Dupleku. Učenci so pod vodstvom knjižničarke Tatjane Jamnik Pocaajt z iskanjem gradiva spoznavali knjižnično zbirko in izpolnjevali različne (bralne) naloge, za ogrevanje pa brali zgodbo *Nasvet za plačilo* in v njej iskali življenjske modrosti. Ker sta se podružnični šoli tudi letos odločili sodelovati v projektu Naša mala knjižnica, smo že konec septembra nakupili in opremili potrebne knjige, oktobra pa smo prejeli še Ustvarjalnike in branje ter ustvarjanje pod vodstvom mentoric se je lahko začelo. Oktobrske posebne dejavnosti, povezane z branjem, so se zaključile s tradicionalnim dnevom šolske knjižnice, ki ga je spremljala razstava.

V nadaljevanju prispevka se bom osredotočila na le dve dejavnosti, v kateri je bila knjižnica kot njuna nosilka najbolj vpeta, in sicer na Bralni maraton v povezavi z bralno značko in na dan šolske knjižnice z vključeno razstavo.

2 Bralna značka in Bralni maraton

Ne poznam slovenske osnovne šole, ki ne bi izvajala bralne značke. Ponekod se je dejavnost prijela tudi v srednjih šolah, še bolj pa v vrtcih. Za Prežihovo bralno značko je

tako recimo v lanskem šolskem letu kljub zapleteni situaciji z novim koronavirusom sodelovalo skoraj 16.000 otrok iz mariborskih in okoliških vrtcev in osnovnih šol.

Kot knjižničarka koordiniram vse dejavnosti, ki so kakor koli povezane z bralno značko. Hkrati sem mentorica učencem od 6. do 9. razreda, pri čemer so se mi komaj v letošnjem šolskem letu priključile tudi vse tri učiteljice slovenščine¹. Kot koordinatorica in mentorica posebej poudarjam, da je bralna značka prostovoljna dejavnost, za katero se učenci odločijo sami, in da za opravljanje učenčevih obveznosti pri tej dejavnosti niso potrebni nikakršni pisni dokazi. In čeprav je uradni začetek bralne značke vsako leto 17. septembra, na dan zlatih knjig, ko smo tudi letos prvošolčkom za spodbudo razdelili slikanice Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, tokrat *Ponikalnice* pesnika Miroslava Košute, sem kot mentorica že v prvih dveh tednih pouka obiskala vse oddelke in jim predstavila potek in pravila bralne značke.

Pri časovnem okvirju je razen uradnega začetka določen še uradni zaključek, 2. april, seveda pa lahko kot mentorica bralno sezono po lastni presoji tudi ustrezno podaljšam. Po priporočilih Zveze prijateljev mladine Maribor (v nadaljevanju ZPM Maribor)², v okviru katere pri Prežihovi bralni znački sodeluje OŠ Duplek, je treba za osvojeno bralno značko v 2. vzgojno-izobraževalnem obdobju prebrati in ustno predstaviti vsaj štiri knjige, v 3. pa pet, pri čemer morajo imeti učenci knjigo, o kateri se pogovarjamo, s seboj³. Knjige naj bodo primerne starosti učencev⁴ in njihovim bralnim sposobnostim, sicer pa pri izbiri knjige ni vsebinskih ali drugih omejitev, saj bi s tem zmanjševali motivacijo za branje. Tudi Meta Grosman poudarja »izbor knjig po lastnem okusu in pričakovanju ali na priporočilo sošolca ali sošolke« (Grosman, 2006, str. 163); enako Tilka Jamnik pove, da »za bralno značko velja katerakoli prebrana knjiga« (Jamnik, 2002, str. 108). Mladi bralci lahko torej berejo vse mogoče, razen leposlovnih zgodb so dobrodošle tudi pesniške zbirke, stripi, poučna

---

¹ Do 5. razreda so mentorji bralne značke razredniki in učitelji v oddelkih podaljšanega bivanja.

² *Priporočila za delo v programu Prežihova bralna značka* smo oblikovale mentorice mariborskih in okoliških osnovnih šol in vrtcev na strokovnem posvetu S knjigo nad oblake septembra 2018.

³ Za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje zadoščajo tri prebrane knjige.

⁴ V naši knjižnici sta ohlapna starostna orientacija oznaki P – pionirji in M – mladina.

literatura ipd. – vse, kar jih na tak ali drugačen način pritegne, nobena tema ni prepovedana. Seveda jim pri izbiri knjige glede na njihove interese tudi svetujem.

Pogovori o knjigah potekajo v knjižnici vsak dan v času izposoje, učenci pa se lahko popolnoma po svoji izbiri o knjigah pogovarjajo tudi s svojimi učiteljicami slovenščine. Med izbiranjem knjig in pogovori jih poskušam usmerjati k prebiranju kvalitetne literature, ustvarjanju lastnega mnenja o prebranem in aktualizaciji.

Ob koncu predstavitve nisem pozabila niti na nagrade – priznanja oz. v 6. in 9. razredu knjige, ki jih prispeva ZPM Maribor – in ne na zaključno prireditev, ki je vsako leto odvisna od razpoložljivih finančnih sredstev, tokrat pa bodo njeno usodo krojile tudi epidemiološke razmere. V letošnjem šolskem letu smo se v okviru aktiva slovenistk odločile tudi posebej nagraditi oddelek z največ uspešnimi bralci, ki bo izbral svojo najljubšo knjižno novost, šolska knjižnica pa jo bo uvrstila v redno knjižnično zbirko.

Drugi del septembra smo se v okviru bralne značke, razen sprotnih pogovorov o prebranih knjigah, pripravljali tudi na Bralni maraton, ki ga je že devetnajstič zapored priredila krovna organizacija Prežihove bralne značke ZPM Maribor. Z njim mariborske in okoliške osnovne šole slavnostno otvorimo novo sezono branja. Vsako leto osnovnošolci sredi Maribora berejo avtorske pesmi ali pesmi drugih avtorjev na določeno temo, ob tem pa jih vselej preseneti poseben gost in nagovori predsednica odbora Prežihove bralne značke, ki povzame preteklo bralno sezono in pojasni načrte za prihodnost. Spremljevalni program je raznolik – leta 2016 se je recimo predstavila mlada pisateljica Nika Matanovič, lani mlada pesnica Doroteja Drevenšek, ki je svoje pesmi na Bralnih maratonih prebirala vse od leta 2014, letos pa so bili posebni gostje mladi člani zbora Kantilena.

Ker so želeli v letu 2021 organizatorji povabiti mlade ustvarjalce k igri in sproščenosti, so le–ti pesnili na temo *Razigran uživaj dan!*, ki je bila tudi tema letošnjega tedna otroka, v okviru katerega se je prireditev odvijala. Na predlog naše slovenistke sem k ustvarjanju povabila učenko Mariso iz osmega razreda, ker pa sem vedela, da njena leto dni mlajša sestra Hana iz sedmega razreda prav tako ustvarja, sem pesniški izziv ponudila tudi njej. Po nekaj srečanjih preko e-pošte in v živo, skupnih razmišljanjih, popravnih pesmi in vajah v nastopu, smo bile pripravljene. 4. oktobra sta sestri na Trgu svobode uspešno zastopali šolo s pesmima *Moj dan je (bolj malo) razigran* in *Vsak dan moraš živeti*.

Slike 1-3: Nastop kot v filmu: sestre pozorno poslušata bralce pesmi pred njima; Hana bere, Marisa čaka; nasmeha ob koncu povesta vse

Družbo jima je delalo 30 mladih bralcev iz štirinajstih drugih šol, od katerih jih je poleg naših deklet še 24 predstavilo avtorske pesmi, žal pa je bilo zaradi protikoronskih zaščitnih ukrepov manj poslušalcev kot običajno. Stalna, neutrudna organizatorica Bralnih maratonov, Urša Žiger, se tudi letos ni nehala čuditi, kako lahko učenci pišejo tako doživete in zanimive pesmi kar »na ukaz«, na neko temo ... In kot vsako leto je sestavila tudi zbirko prebranih avtorskih pesmi in jo konec novembra objavila na spletnih straneh ZPM Maribor.

3 Dan šolske knjižnice

O Kristini Brenkovi sem začela razmišljati že minulo šolsko leto, ko nam je Mestna knjižnica Ljubljana predstavila bralnospodbujevalno akcijo 2021. Ker pa je bilo zadnje leto zaradi epidemije bolj ali manj kaotično, sem pobudo na šoli le omenila in si jo shranila za »morda kasneje«, ob mednarodnem dnevu knjig za otroke pa smo se osredotočili na poslanico in plakat. Ko pa sem izvedela za letošnje geslo mednarodnega meseca šolskih knjižnic, *Pravljice in ljudske povesti po svetu*, je ideja o povezavi oktobrskega praznovanja s Kristino Brenkovo, katere velik del opusa predstavlja ukvarjanje z ljudskim slovstvom, dobivala vse bolj jasno podobo.

Na OŠ Duplek si vsako leto v drugi polovici oktobra izberemo dan, v katerem praznujemo dan šolske knjižnice⁵, in letos smo se odločili za torek, 19. Ker smo ga posvetili Kristini Brenkovi, ki bi letos prav oktobra praznovala 110 let, sem najprej razmišljala o knjižnem

⁵ Vsako leto tudi pojasnjujemo predvsem mlajšim učencem, da izbrani dan ni rojstni dan knjižnice, pač pa praznovanje, v okviru katerega se učenci in učitelji zberemo, beremo ter pripovedujemo o branju.

gradivu, povezanem z njo. V vseh enotah naše šole ga je veliko, zato so bile tako na centralni šoli kot na podružnicah pripravljene razstave z naslovom *Besede Kristine Brenkove*, ki smo jih razdelili v tri sklope.

Prvi sklop je zajemal avtoričino lastno ustvarjanje, od pripovedništva, prevodov, priredb do spremnih besed, in ta del je bil najmanj obsežen. Seveda se je največ gradiva našlo v centralni šoli, kjer je jedro naše knjižnične zbirke s slabimi 6300 enotami in kamor zahajajo učenci vse od 1. do 9. razreda; med razstavljenim gradivom so se tukaj med drugim znašli tudi zbirka kratke proze Kristine Brenkove, *Obdarovanja*, in stara, broširana izvoda *Osme dežele* in *Babice v cirkusu*. V podružnicah je bilo gradiva manj, saj je tudi njuna knjižnična zbirka nekajkrat manjša – tako v Dvorjanah kot v Zgornjem Dupleku imamo dobrih 1100 enot, obe enoti pa obiskujejo učenci do 4. razreda.

V drugem in tretjem sklopu razstave so bila predstavljena književna dela iz dveh zbirk, *Čebelice* in *Zlate ptice*, ki ju je Brenkova zasnovala, zelo živi in uspešni pa sta še danes. Ker je zbirka *Zlata ptica* skorajda v celoti sestavljena iz zbirk ljudskih pravljic in povesti, sem v zadnji sklop dodala tudi nekatera druga dela ljudskega slovstva, ki jih je izbrala, uredila, prevedla ali priredila, recimo legendarno zbirko *Babica pripoveduje* ali nepogrešljive ljudske pesmi *Pojte, pojte, drobne ptice, preženite vse meglice*. V vseh treh enotah je bilo gradiva več, kot so ga zmogle razstave, zato sem se odločala po dveh kriterijih – najprej sem izbrala najbolj znane knjige, potem pa tiste, ki si jih učenci najredkeje izposojajo in osamljeno tičijo na knjižnih policah.

Slika 4: Del razstave v POŠ Zgornji Duplek

Ob književnih delih sem pripravila še kratek zapis o ustvarjalkinem delu in njeno fotografijo. Pri pripravi razstave so mi v centralni šoli priskočile na pomoč učenke prostovoljke, in ob tem naj omenim še razliko med razstaviščnimi prostori – v Spodnjem Dupleku uporabljamo v ta namen največkrat stekleno vitrino, v podružničnih šolah, kjer sta knjižnici v velikosti manjšega kabineta, pa vse, kar se da uporabiti, pri čemer nam pridejo prav tudi tabla, stene, okenski polici, priložnostne police za odlaganje ...

Slika 5: Prostovoljke pomagajo

Že med pripravo razstave sem razmišljala tudi o gradivu, ki ga bom ponudila učencem in učiteljem v branje na sam dan šolske knjižnice 19. oktobra. Za večino oddelkov sem izbrala dve knjigi, pri čemer moja izbira namerno ni zajela knjig, ki ju učenci najbolj poznajo, saj ju obravnavajo pri pouku, to sta *Pika Nogavička* in *Prigode koze Kunigunde*. Pri takih priložnostih velikokrat izbiram manj znane, pogosto starejše knjige, ki po zunanjem videzu niso tako vabljive in jih tudi zato učenci ne poznajo. Glede na letošnje geslo mednarodnega meseca šolskih knjižnic sem kot drugo knjigo pripravila bodisi posamezno ljudsko pravljico bodisi zbirko ljudskih zgodb, prva knjiga pa je bila z Brenkovo povezana na nek drug način

in seveda prilagojena starosti učencev. Pri mlajših sem rada posegla tudi po Čebelicah, 5. razredu sem recimo ponudila deklico Delfino, 9. razred pa naj bi spoznal *Kočo strica Toma*. Na koncu sem oblikovala še vabilo, v katerem so bili vsi oddelki in skupine naše šole vabljeni, da se praznovanju pridružijo 2. šolsko uro z branjem ponujenih del, in učiteljem razdelila knjige s kratkim zapisom o avtorčinem delu, ki je vseboval tudi posebno nalogo in vabilo na ogled razstav. In smo brali ... 1. C se je recimo posvetil zimzeleni Grimmovi Čebelici *Bratec in sestrice*, 2. C pa zgodbi iz avtobiografske *Prve domovine*.

Sliki 6 in 7: *Bratec in sestrice* v 1. C; *Prva domovina* v 2. C

Kratek zapis o avtorčinem delu:

19. oktober, dan naše šolske knjižnice, je posvečen **Kristini Brenkovi**. Letos namreč mineva 110 let od njenega rojstva, ki bi ga praznovala prav oktobra. Na področju mladinske književnosti je pustila neizbrisljive sledi kot pisateljica, prevajalka in urednica. Le kdo ne pozna prigrad njene koze Kunigunde in ne uživa v mojstrsko prevedenih dogodivščinah Pike, Anice in Tomaža? Morda pa vendarle ne veste, da je sodelovala tudi pri *Bambiju*, *Starih grških bajkah* in *Koči strica Toma*? Kot urednica je zasnovala tudi dve knjižni zbirki, ki živita še danes – za najmlajše bralce si je zamislila *Čbelico*, za bralce od 0 do 99 let pa *Zlato ptico*, zbirko zlasti ljudskih pravljic in pripovedk.

Oglejte si delež Kristine Brenkove v knjigi/-ah, ki so vam ponujene v branje. Sicer je v šolski knjižnici na ogled še mnogo drugih njenih stvaritev – pridite in si jih izberite. Prijetno branje!

Pa še nekaj odzivov ... Še isti dan je celotni 4. C samoiniciativno obiskal razstavo. Mlajši učenci so mi povedali, da zdaj ločijo med čebelicami in Čebelicami – sama sem jim še pojasnila, da obstajajo tako starejše kot novejšje izdaje. Razveselila sem se tudi različnih

vprašanj, kot na primer, kaj imata opraviti s Kristino Brenkovo *Levi devžej* in *Stare grške bajke*. Učiteljica 3. A je pohvalila idejo prijateljstva v Čebelici *Kaj imam*.

4 Zaključek

Že septembra je treba vse učence od 1. do 9. razreda (ponovno) spomniti, da šolska knjižnica obstaja in da jim je lahko skozi celotno šolsko leto tako v pomoč pri učenju kot tudi vir zadovoljstva in užitka ob prebiranju leposlovja. Prav zato vsaj enkrat v tem mesecu obiščem vsak oddelek, starejše zlasti v povezavi z bralno značko, mlajše pa z drugimi vsebinami knjižnično-informacijskih znanj.

Obe v sestavku opisani dejavnosti sta se z načrtovanjem pričeli že pred začetkom letošnjega šolskega leta, prav tako pa se nobena od njiju v mesecu oktobru še ni (popolnoma) zaključila. Razstave *Besede Kristine Brenkove* bodo predvidoma živele vsaj do konca marca. Zanimive so tudi zato, ker si lahko učenci razstavljeno gradivo izposodijo, kar izkoriščata predvsem podružnici, kjer stojita improvizirana izposojevalna pulta tik ob razstavi.

Zlasti bralna značka pa je tista občutljiva roža, ki jo je treba skrbno zalivati vse leto, da ne oveni in da obrodi mnogoštevilne zdrave sadove. V začetku oktobra je bila res uradna otvoritev bralne sezone za vse mariborske in okoliške šole, Bralni maraton, na OŠ Duplek pa so lahko bralci od 6. do 9. razreda kot vselej začeli pripovedovati o prebranem že s 1. septembrom, ko je bil tudi spomin na kakšno počitniško branje še svež. Ker pa so bralne spodbude potrebne prav do konca sezone, zlasti za oklevajoče bralce, in ker je učencev na OŠ Duplek vsako leto več, sem kot mentorica teh učencev še posebej vesela, da so se mi letos pridružile tudi učiteljice slovenščine, ki so z učenci v stalnem stiku in jih najbolje poznajo. Za lažje evidentiranje sem že ob začetku šolskega leta pripravila sezname vseh prijavljenih učencev, do katerih lahko vse mentorice dostopamo preko spleta in tako sproti beležimo rezultate ter ugotavljamo rast.

Zadnji bralni spodbudi v letu 2021, ki ju je pripravila knjižnica in ki sta tudi tesno povezani z branjem knjig za bralno značko, pa sta bili seveda zimski. Z zaprašenih knjižnih polic sem najprej nabrala gradivo, povezano z zimo, zimskimi radostmi in prazniki, in seveda si

ga učenci in učitelji z veseljem izposojajo. Sredi decembra pa sem v vseh oddelkih predstavljala knjižnične novitete; za učence od 1. do 4. razreda, ki pogosteje prihajajo v knjižnico, samo novosti, ki sta nam jih za naše pridne bralce prinesla letošnja Božiček in Dedek Mraz in so bile nabavljene zadnji mesec, za ostale pa novosti iz zadnjih dveh let.

5 Viri in literatura

Bralni maraton – zbirka pesmi (2021). Pridobljeno 15. 12. 2021 s spletne strani: <https://zpm-mb.si/novice-dogodki/bralni-maraton-zbirka-pesmi/>.

Glasba besed Kristine Brenkove in besede o glasbi: 110 kakovostnih bralnih predlogov (2021). Pridobljeno 17. 12. 2021 s spletne strani: <https://www.mklj.si/wp-content/uploads/2021/04/kb.pdf>.

Grosman, M. (2006). *Razsežnosti branja: za boljšo bralno pismenost*. Ljubljana: Karantanija.

Jamnik, T. (2002). *Kdor bere: prispevki h književni in knjižnični vzgoji učencev osnovne šole: izbor mladinskih knjig iz let 2000 in 2001: priročnik za učitelje razrednega pouka in slovenščine, knjižničarje in mentorje bralne značke*. Ljubljana: Educy.

Prežihova bralna značka in Palček Bralček – priporočilo za delo v programu (2018). Pridobljeno 15. 12. 2021 s spletne strani: https://zpm-mb.si/wp-content/uploads/2021/10/priporocila_za_delo_v_PBZ.pdf.

ZAHVALA

Za jezikovni pregled sestavka se zahvaljujem Simonu Šerbinku, prof. slovenščine, za prevod izvlečka in ključnih besed v angleščino pa Jasmini Demali, prof. angleščine.

PRAVLJIČNI JUNAKI NA OSNOVNI ŠOLI LOG – DRAGOMER

FAIRY TALE CHARACTERS AT PRIMARY SCHOOL LOG – DRAGOMER

Urška Jesenko

OŠ Log – Dragomer

Izvleček

Prispevek opisuje primer praznovanja Mednarodnega meseca šolskih knjižnic, ki ga vsako leto obeležujemo v mesecu oktobru na Osnovni šoli Log – Dragomer. Z različnimi dejavnostmi smo v oktobru v šolsko knjižnico skušali privabiti čim več učencev in jih navdušiti nad branjem, knjigami in obiskovanjem knjižnice. Skušali smo jim predstaviti knjižnico kot prostor zabave in sproščenosti. Slogan letošnjega praznovanja, »Nekoč, predavnimi časi ...«, nas je popeljal v čarobni svet pravljic in pravljичnih junakov.

Ključne besede: šolska knjižnica, Mednarodni mesec šolskih knjižnic, pravljice, knjižnične dejavnosti, pravljični junaki

Abstract

This article describes an example of celebration of International school library month which we mark every year in October at Primary school Log – Dragomer. In this month we had a lot of different activities to attract as many students as possible. We also wanted to inspire students to read books and visit library. We tried to represent library as a place where you can have fun and relax. Motto of this year's celebration »Once upon a time...« took us to magical world of fairy tales and fairy tale characters.

Keywords: school library, international school library month, fairy tales, library activities, fairy tale characters

1 Uvod

Projekt Mesec šolskih knjižnic je mednarodni projekt, ki vsako leto poteka pod okriljem Mednarodnega združenja šolskih knjižničarjev (IASL - International Association of School Librarianship) in ga v slovenskem prostoru že tradicionalno koordinira Sekcija za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. Namen projekta je predvsem poudariti pomen šolskih knjižnic ter vzpostavitev pozitivnega odnosa do knjižnic in branja.

Praznovanju ob mednarodnem mesecu šolskih knjižnic smo se na OŠ Log – Dragomer pridružili že osmič po vrsti. Skupaj z učenci in učitelji smo se cel mesec oktober povezovali skozi zgodbe ter nova spoznanja o različnih državah po svetu. V tem prazničnem mesecu sem skušala v knjižnico povabiti čim več učencev in vzbuditi v njih ljubezen do branja in knjig, čeprav je bila izpeljava tudi letos nekoliko zahtevnejša zaradi vseh prilagoditev, ki jih je od nas zahteval koronavirus.

Letošnja tematika praznovanja, »Pravljice in ljudske povesti po svetu«, nas popelje v čarobni svet pravljic, ki nam omogočajo, da na kratko pokukamo v čarobni svet čarovnic in princes, junakov in zmajev, velikanov in palčkov, govorečih živali in predvsem močnih sporočil, ki se skozi prostor in čas nenehno spreminjajo, a v bistvu ostajajo nezgrešljivo prepoznavna. Teme sem se zelo razveselila, ker imam zelo rada pravljice. Rada jih prebiram sama ali pa svojim otrokom oziroma učencem ob njihovem obisku šolske knjižnice. Tudi učenci uživajo ob poslušanju pravljic, njihovi sporočilnosti, čarobnosti. Navdušeno poslušajo, da skoraj vedno zmaga dobro nad zlim in se čudijo pravljичnim junakom in bitjem, ki se morajo s pogumom, srčnostjo in dobroto soočiti s slabim, da ga premagajo.

2 Bibliopedagoške dejavnosti

In kaj smo v okviru Mednarodnega meseca šolskih knjižnic s temo Pravljice in ljudske povesti po svetu počeli na OŠ Log – Dragomer?

Učence prvega triletja smo v ritmih afriške glasbe in papirnatih lutk popeljali na posebno pravljичno pustolovščino po afriški puščavi, kjer stoji čudovito drevo, polno slastnih

sadežev. Lačne in žejne živali si neizmerno želijo okusiti te sadeže, a žal ni tako preprosto. Okoli debla drevesa se je namreč naselil ogromen piton, ki bo do sadežev dovolil le, ko mu bodo živali povedale ime drevesa. Vendar pa živali imena ne poznajo. Pozna pa ga nekdo, ki živi zelo daleč ... Izvedeli so, zakaj je pomembno, da si zapomnijo ime čarobnega drevesa.

V nadaljevanju ure so učenci 1. razreda izdelali knjižne kazalke z motivi iz slišane pravljice. Drugošolci so risali sočne sadeže in jih lepili na čarobno drevo »Bodžabi«, ki je še cel mesec krasilo našo knjižnico. Tretješolce smo s pomočjo koščkov sestavljanke, s katerimi so sestavili naslovnice knjig slovenskih ljudskih pravljič, razdelili v skupine po štiri učence. V skupinah so s pomočjo sodelovanja v kvizu preverili svoje znanje o prebrani pravljici.

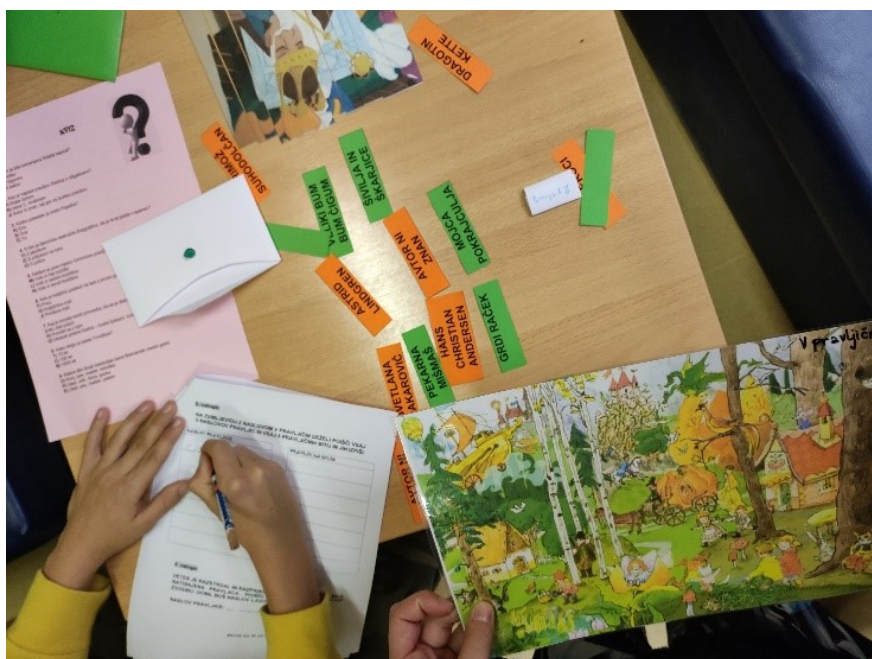
Slika 1: Knjižne kazalke »Ime čarobnega drevesa«

Četrtošolci so prisluhnili arabski zgodbi iz Maroka z naslovom Mlinarjeva hči iz zbirke afriških pravljič Kdo je kralj? Sledil je pogovor o značilnostih ljudske pravljice, primerjanje

prebrane pravljice s pravljico Špicparkeljč bratov Grimm in na koncu še preverjanje njihovega znanja o slišani pravljici v kvizu.

Tema letošnjega praznovanja je pri petošolcih lepo sovpadala z branjem za domače branje. Učenci so namreč za obvezno branje brali slovenske ljudske oziroma slovenske narodne pravljice. Tako smo izvedli KIZ-uro na tematiko ljudskih pravljič. Na začetku ure smo ponovili vse značilnosti ljudske pravljice. Nato smo učence razdelili v pet skupin po štiri učence. Vsako skupino smo »zaprli« v pravljlično sobo pobega, iz katere so se morali skozi različne naloge v čim krajšem času vrniti nazaj v šolsko knjižnico. Naloge so bile različne (povezovanje parov, sestavljanje, sestavljanje pravilnega zaporedja pravljič, kviz ...) in so zahtevale sodelovanje vseh članov v skupini. Ko sem potrdila pravilnost rešene naloge, so se lahko premaknili k naslednji nalogi. Učencem je bilo tovrstno reševanje nalog zelo všeč, saj so bili ves čas aktivni. Največ težav so imeli s prvo nalogo, kjer so morali naslove pravljič povezati s pravimi avtorji. Skupina, ki se je prva prebila skozi sobo pobega, je bila nagrajena s praktično nagrado (knjižne kazalke).

Slika 2: Reševanje nalog v sobi pobega

S šestošolci smo pri medpredmetni uri KIZ s slovenščino prebirali stripe in spoznavali njihove značilnosti. S sedmošolci pa smo se pogovarjali o pomenu branja, bralni znački, priporočenih in nagrajenih knjigah.

2.1 Začetek bralne sezone

Na naši šoli bralno sezono in začetek bralne značke vedno začnemo 17. septembra, ko obeležujemo dan zlatih knjig. Na ta dan se je rodil in 80 let kasneje tudi umrl znan slovenski pisatelj France Bevk, ki je dejal, da je »dobra knjiga zlata knjiga«. Vse učitelje sem povabila, da ta dan skupaj obeležimo z glasnim branjem na bralnem maratonu. Prvih pet minut vsake ure pouka smo namenili glasnemu branju. V prvih razredih so brali učitelji, v preostalih razredih pa učenci. S tem smo se pridružili tudi nacionalnemu mesecu skupnega branja ter na ta način odprli 61. bralno sezono.

Na dan zlatih knjig smo v knjižnico tudi prvič povabili naše prvošolce, saj želimo pri najmlajših čim prej spodbujati ljubezen do knjig. Predstavila sem jim šolsko knjižnico, njeno gradivo, urejenost in pravila obnašanja v njej. Podučila sem jih tudi o pravilnem ravnanju s knjigo. Najbolj jih je zanimal kotiček s slikanicami. Naše druženje smo zaključili s slikanico Miroslava Košute z naslovom Ponikalnice, ki jo je vsakemu prvošolcu podarilo Društvo Bralna značka Slovenije.

Ponovno sem prvošolce povabila v knjižnico na začetku oktobra. Pri nas je že dolga tradicija, da sami pobarvajo člansko izkaznico, ki jih spremlja do 4. razreda osnovne šole. Vsako leto izberemo drugačen motiv in obliko izkaznice. Letos sem se navezala na darilno knjigo Ponikalnice in jo oblikovala v obliki knjižne kazalke z jadrnico. Naučili smo se protokola pri izposoji in vračanju gradiva, ki je v »koronskem času« malo drugačen in si prvič tudi izposodili knjigo. Sedaj so tudi uradno postali člani šolske knjižnice. Konec srečanja sem popestrila z branjem pravljice Knjiga, ki ni marala otrok, ob kateri smo se zamislili, kako moramo ravnati s knjigami.

2.2 Mega knjižna uganka

Za učence od 3. do 9. razreda je bila na voljo posebna knjižna uganka, tematsko vezana na letošnje geslo Mednarodnega meseca šolskih knjižnic. Učenci so ugotavljali, kako dobro poznajo različne pravljичne junake (od 3. do 5. razreda s pomočjo slikic, učenci od 6. do 9. razreda pa v obliki križanke). Uganko je pravilno rešilo 97 učencev. Izžrebana sta

bila dva nagrajenca (po eden iz razredne in predmetne stopnje), ki sta prejela knjižno nagrado.

2.3 Najbolj KUL pravljичni junaki na OŠ Log – Dragomer

Za vse ljubitelje pravljic sem pripravila knjižni izziv. V velikem izboru za »Najbolj kul pravljичnega junaka« so učenci lahko izbirali me šestnajstimi (16) junaki, ki jih mali in veliki bralci poznajo in zelo radi prebirajo pravljice, v katerih nastopajo.

Namen anketnega vprašanja je bil ugotoviti, kateri pravljичni junaki so najbolj priljubljeni med učenci od 3. do 9. razreda na naši šoli.

Dobili smo izpolnjenih 128 glasovnic. V knjižničarskem krožku smo glasove prešteli in oblikovali lestvico petih najbolj priljubljenih. Rezultate ankete smo na oglasni deski na hodniku pred knjižnico in na spletni strani šolske knjižnice prikazali v obliki grafa. Največ glasov so dobili naslednji junaki: Piki Jakob 28 glasov, Pika Nogavička 15 glasov, Sovica Oka 14 glasov, Martin Krpan 13 glasov ter Kekec in Ostržek, ki sta oba prejela 9 glasov.

2.4 Nacionalna izmenjava knjižnih kazalk

Naša šola se je tudi v tem šolskem letu udeležila projekta nacionalne izmenjave knjižnih kazalk, ki jo organizira Sekcija za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. Projekt je namenjen povezovanju šol, šolskih knjižnic in učencev, spodbujanju branja in likovnemu ustvarjanju. Letos smo sodelovali z Osnovno šolo Mokronog. V projektu sta sodelovala oba razreda tretješolcev centralne šole. Pred samim izdelovanjem kazalk, so si učenci skupaj z učiteljicama pogledali spletno stran partnerske šole in na zemljevidu Slovenije poiskali mesto Mokronog. Učenci so pri uri likovne umetnosti izdelali zelo lepe knjižne kazalke iz papirja z različnimi motivi mačk in muckov. Vsi učenci so kazalke izdelovali z veseljem in skrbno. Kazalke smo si izmenjali po krompirjevih počitnicah v mesecu novembru. Kazalkam smo priložili tudi pismo s predstavitvijo naše šole in kraja. Naši učenci so se zelo razveselili prejetih darilc in verjamemo, da bo branje ob izvorno izdelanih kazalkah še bolj prijetno.

Slika 3: Knjižne kazalke pripravljene na izmenjavo z OŠ Mokronog

2.5 Projekt Naša mala knjižnica

V oktobru sem tretješolcem na matični šoli ponudila sodelovanje v projektu Naša mala knjižnica v okviru interesne dejavnosti, ki je namenjena spodbujanju branja in predstavitvi slovenskih in tujih mladinskih avtorjev ter spodbujanju kreativnosti skozi skupno poustvarjanje. Odziv za sodelovanje je bil velik. Prejeli smo Ustvarjalnike z nalogami, ki se navezujejo na izbrane knjige. Ugotovili smo, da so naloge zelo zabavne in bodo krepile našo ustvarjalnost in domišljijo. Komaj čakamo, da bomo skupaj s knjigami odpotovali v svet domišljije.

3 Kateri junak si pa ti?

S članicami knjižničarskega krožka smo oblikovali meter s priljubljenimi slovenskimi knjižnimi junaki, ki smo ga obesili na hodnik pred knjižnico. Ob metru, ki je postal prava atrakcija, so se tako mlajši kot starejši učenci, pa tudi kakšen učitelj, zelo zabavali in preverili, kateremu junaku so podobni. Ker je za vse učence zelo zanimiv, smo se odločili, da ga bomo obdržali kar celo šolsko leto.

Slika 4: Meter s knjižnimi junaki

4 Zaključek

Vse te dejavnosti v šolski knjižnici izvajamo z namenom, da bi učencem še bolj približali storitve in dejavnosti, ki jih naša knjižnica ponuja. Učenci so bili nad vsemi aktivnostmi, ki smo jih izvedli v mesecu oktobru, zelo navdušeni. Pri vseh dejavnostih so z veseljem

sodelovali, saj so potekale v drugem prostoru in so bili pri tem večinoma aktivni. K projektu bomo pristopili tudi v naslednjem šolskem letu z novimi aktivnostmi. Komaj čakamo!

5 Viri in literatura

Hofmeyr, D. (2013). *Ime čarobnega drevesa*. Hlebce: Zala.

Kdo je kralj?: deset čudovitih afriških zgodb. (2015). Hlebce: Zala.

Mednarodni mesec šolskih knjižnic (2021). Pridobljeno 1. 10. 2021 s spletne strani:

http://www.zbds-zveza.si/?q=node5/mesec_solskih_knjiznic2021.

Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi. Knjižnično informacijsko znanje [Elektronski vir]. (2014). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 11. 11. 2021 s spletne strani:

<https://www.zrss.si/digitalnaknjiznica/pos-pouka-os-KIZ/files/assets/basic-html/index.html>.

Pravljice.org [online]. Pridobljeno 12. 11. 2021 s spletne strani:

<http://www.pravljice.org/pravljice/>.

Zwitter, S. (1999). *Motivacija za branje v šolski knjižnici*. V Vodnik za šolskega knjižničarja v osnovni in srednji šoli ter v domovih za učence (str. 129-132). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Zahvala

Za prevod izvlečka in ključnih besed v angleščino se zahvaljujem Metki Jelovšek, prof. razrednega pouka, za jezikovni pregled pa Petri Šabič Sušec, prof. slovenščine.

NEKOČ JE ŽIVELA ...

PRAVLJICA IN LJUDSKA POVEST

Veronika Prijol

Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer – GFML

Izvleček

Mednarodno združenje šolskih knjižničarjev (International Association of School Librarianship - IASL) vsako leto objavi posebno tematsko geslo in nagovori šolske knjižnice po vsem svetu, jih povabi k praznovanju in sodelovanju v Mesecu šolskih knjižnic, ki je oktobra. Oktober velja že vrsto let za Mednarodni mesec šolskih knjižnic (International School Library Month - ISLM). Gre za mednarodno praznovanje šolskih knjižnic, ki poteka ves mesec. V slovenskem prostoru ta projekt izvaja Sekcija za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije že od leta 2007. Slogan za leto 2021 se je glasil Pravljice in ljudske povesti po svetu.

V uvodu prispevka je opisan primer aktivnega sodelovanja in praznovanja šolske knjižnice Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer – GFML.

V nadaljevanju je prikazana priprava in izvedba projekta s sodelujočimi dijaki, z razmišljanjem o pomenu in vlogi šolske knjižnice, o branju in motiviranju za branje ter o ustvarjalnem procesu.

Ključne besede: mesec šolskih knjižnic, šolske knjižnice, knjižne kazalke, podloga za čaj ali kavo, pravljice, pripovedovanje, promocija branja, ustvarjalnost

Abstract

Every year, the International Association of School Librarianship (IASL) publishes a special thematic motto and addresses school libraries around the world inviting them to celebrate and participate in the International School Library Month – ISLM in October. October has been the International School Library Month – ISLM for many years. It is an

international celebration of school libraries that takes place throughout the month. In Slovenia, this project has been implemented by the Section for School Libraries at the Slovenian Library Association since 2007. The 2021 slogan was Fairy tales and folk tales around the world. The introduction to the article describes an example of active participation and celebration of the school library from High School Franc Miklošič Ljutomer - GFML.

This article presents preparations and the implementation of the project activities by participating students, reflections on the important role and impact of school libraries on reading, motivating for reading and encouraging creativity.

Keywords: School Library Month, school libraries, bookmarks, tea or coffee mat, fairy tales, storytelling, promoting reading, creativity

1 Uvod

Na GFML že nekaj let obeležujemo Mednarodni mesec šolskih knjižnic (International School Library Month - ISLM) z različnimi ustvarjalnimi in promocijskimi dejavnostmi. Na elektronskih monitorjih in oglasnih deskah po šolskih hodnikih, v kabinetih in v zbornici seznanjamo o likovnih in leposlovnih dejavnostih naših dijakov in predstavljamo njihove izdelke. Prav tako dejavnosti predstavimo obiskovalcem šolske spletne strani in v šolskem literarnem glasilu.

Dijaki pišejo pesmi in svoja razmišljanja v obliki esejev. Pišejo o večplastnem pomenu šolskih knjižnic, o njihovi nenadomestljivi vlogi pri pouku, posredovanju znanja in še čem. Poleg literarnega udejstvovanja dijaki zavzeto izdelujejo uporabne likovne in grafične izdelke. Sami izdelajo knjižne kazalke, vse od zasnove, grafičnega oblikovanja, do tiska, plastificiranja in razreza. Kazalke so opremljene z aktualnim sloganom Mednarodnega meseca šolskih knjižnic, izvorno mislijo in ilustracijo, ki tematsko predstavlja slogan. Dodan je še logotip šole GFML in logotip Mednarodnega meseca šolskih knjižnic z barvno vetrnico.

Slika 1 - Knjižna kazalka in podloga za kavo ali čaj, Eva Tompa in Rina Gomboc. 1. c

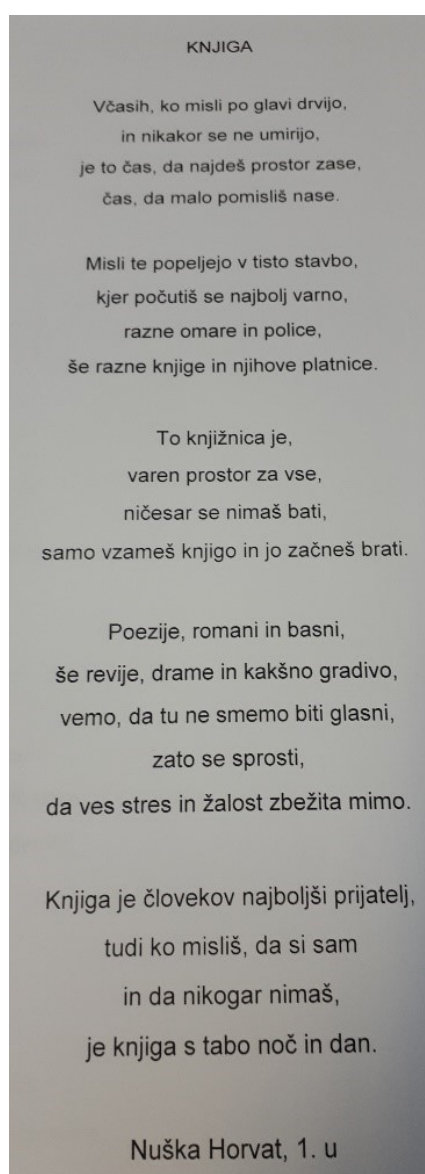
Letos se je knjižnim kazalkam pridružila še podlaga za čaj in kavo. Motive za oba letošnja izdelka sta, premišljeno in z občutkom za detajle, ki kažejo na povezavo z vsebino slogana, ki se letos glasi Pravlјice in ljudske povesti po svetu (Fairy Tales and Folk Tales around the World), ustvarili dijakinji 1. c, Rina Gomboc in Eva Tompa. Na simbolni ravni nakazujeta na pomen in izkušnjo branja, ki je pomembna spretnost za pridobivanje znanja in drugih vrednot.

Kot vsa leta doslej, smo tudi letos za Miklavža z uporabnimi izdelki obdarili vse zaposlene na šoli. Knjižna kazalka in podlage za čaj ali kavo so bile na voljo tudi vsem drugim obiskovalcem šolske knjižnice.

2 Od osnutka do izdelka

Po uvodni predstavitvi projekta smo na začetnih srečanjih in druženjih izdelali načrt poteka projekta. S sodelujočimi dijaki smo se pogovarjali o tem, kaj nam pomenijo knjižnice, knjige, branje, pravljice in ljudske povesti; kaj nas učijo o vrednotah in kulturi, folklori, lastni in tuji, kaj spoznamo o okolju, v katerem so nastale, in kako nam pravljice razvijajo domišljijo in nam poglobljajo zavedanje o pripadnosti lastnem narodu ter spoštovanju tujih kultur. Pogovor je tekel tudi o izjemnem pomenu bralne kulture za posameznika v sodobni družbi.

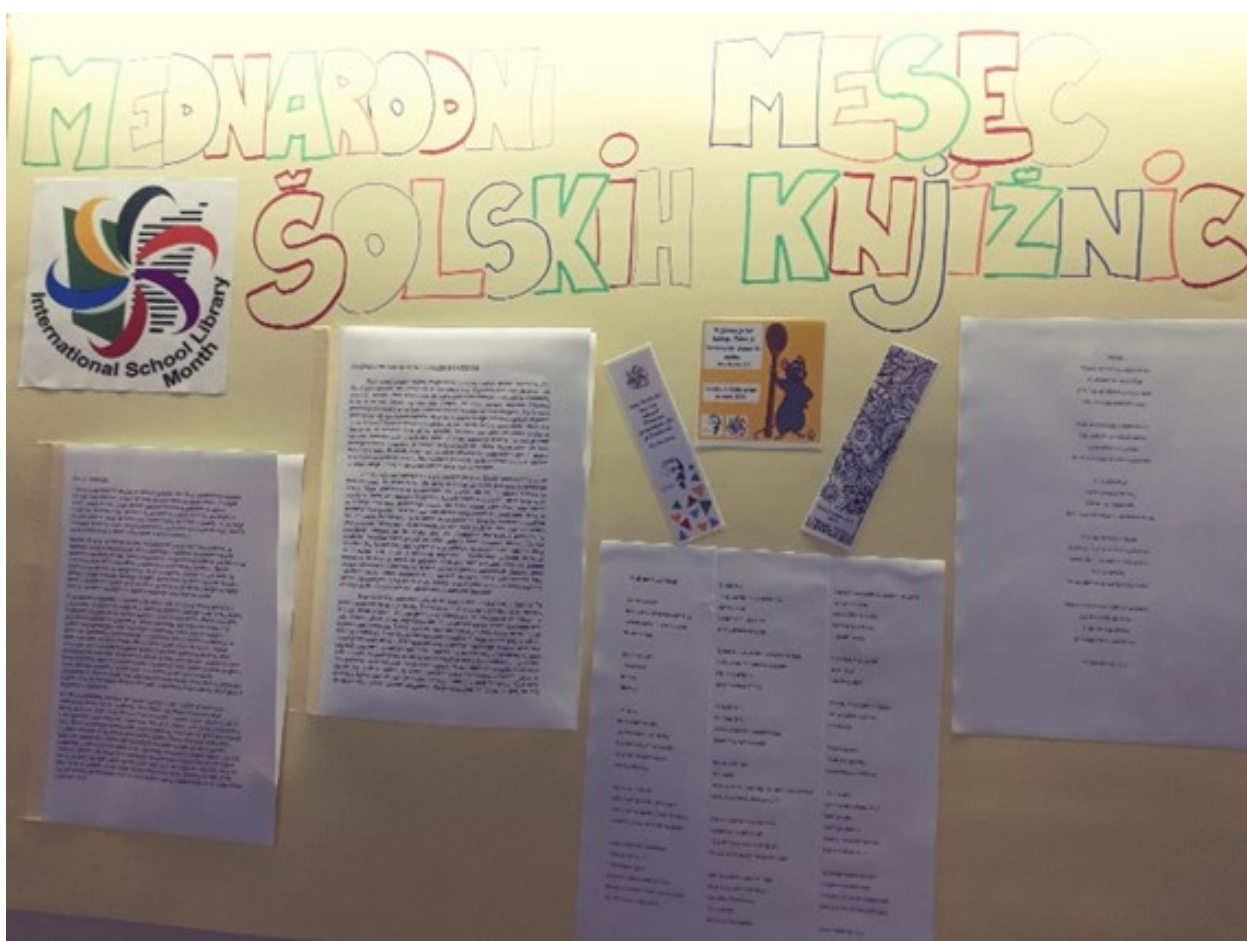
Slika 2 - Pesem dijakinje Nuške Horvat, 1. c

Ugotovili smo, kako izjemen pomen ima za otroka zgodnja izkušnja s knjigo, ogledovanje, listanje slikanic, otrokov neposredni stik s pravljičami, ki spodbujajo in razvijajo domišljijo. Bili smo enakega mnenja, kot ga imajo tudi mnogi strokovnjaki s področja mladinske književnosti, da so pravljice najljubša otrokova literarna zvrst, in da mnogim ostaja priljubljena tudi kasneje, v odrasli dobi. Ob tem smo se spomnili čudežnega večernega rituala branja pravljič pred spanjem, ko so nam starši ali dedki in babice, starejši bratje ali sestre v varnem zavetju objema glasno brali. S poslušanjem smo spoznavali dogodivščine junakov ter skozi njihov svet opazovali lastna doživetja.

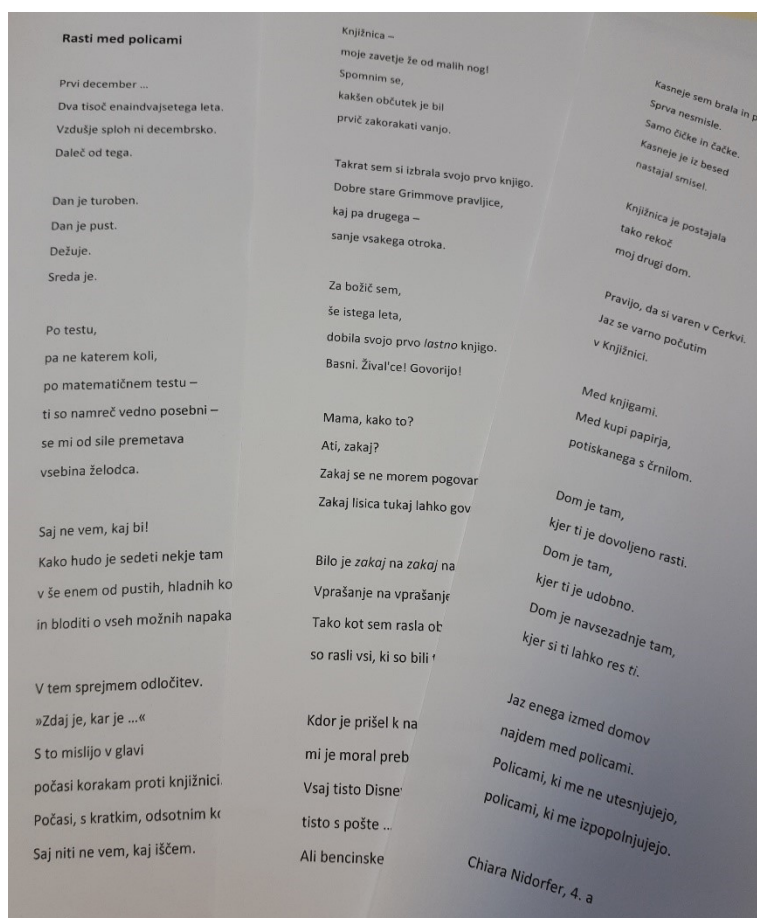
Podobno navaja Kordigel (1990), da je v pravljičnem obdobju še vedno pomembno, da otroku pravljico pripoveduje ali bere odrasla oseba. Marjanovič Umek in Zupančič (2003) menita, da ob tem otrok doživlja varnost, zadovoljuje potrebe po skupni pozornosti in skupnem doživljanju prijetnih čustev, hkrati pa uri tudi spretnost usmerjene pozornosti. Otroci v prebranih pesmih in zgodbah vsekakor ne razumejo pomena prav vsake besede, razumejo pa jih v kontekstu in tako spoznavajo pomen novih besed in si bogatijo besedišče.

Dijaki so povedali še to, da so se potem, ko so prisluhnili prebranim pravljičam, pogovarjali z mamo ali z očetom o prebrani vsebini. Na tak način se jim je privzgojila ljubezen do branja in knjig. Ugotavljajo, da jim je tema pogovora s starši še dan danes pogostokrat ravno vsebina prebranih knjig. O tem se radi pogovarjajo, povezujejo svoje izkušnje s prebranim in spoznanim iz knjig. S takimi pogovori poglobljajo svoje družinske vezi. Kot vemo, pa ravno otrokovo branje v otroštvu oblikuje ljubezen do branja, ki lahko traja celo življenje.

Slika 3 - Plakat z literarnimi izdelki dijakov

Bucik (2003) piše podobno. Vse to je osnova za pozitivno naklonjenost do književnosti tudi v kasnejših letih samostojnega branja. Tako je branje oziroma pripovedovanje otrokom ena najbolj učinkovitih metod ustvarjanja dobrih bralcev. Z glasnim branjem namreč otroku ponazorimo tekoče branje. To je cilj, ki naj bi ga usvojil. Hkrati pa mu predstavimo tudi notranja čustvena stanja ob branju.

Slika 1 - Pesem dijakinje Chiare Nidorfer, 4. a

Ob srečanjih in pogovorih s sodelujočimi dijaki o tej temi, so se sproti porajale zamisli o izvedbi projekta. V preparaciji, v prvi fazi ustvarjalnega procesa, so dijaki zbirali podatke in spoznavali temo projekta. Zamisli so kmalu dobile krila in se v nadaljnjih fazah ustvarjalnega procesa, v fazi inkubacije, iluminacije in verifikacije, razširile v končno podobo, v obliki izvirnega literarnega ali likovnega izdelka.

3 Vloga šolske knjižnice, knjižničark in knjižničarjev

Šolske knjižnice so s svojimi aktivnostmi in delom izjemno pomembne v šolski skupnosti, saj sprožajo v mladih radovednost in svobodo, željo po izražanju, ustvarjanju in doživljanju empatije. V prostorih knjižnice lahko na zabaven in ustvarjalen način pridobivajo socialne veščine in druge spretnosti.

Mladi ugotavljajo, kako zelo pomemben je ta prostor v šoli. Za mnoge je kot prijazen domač kotic, v katerem jim je vse znano in kjer lahko v prostem času najdejo mir za učenje ali za branje priljubljene literature. Lahko odpotujejo v čudežno deželo svoje domišljije in svobodnega izražanja ter se lahko pogovarjajo o čemer koli. V prostorih šolske knjižnice so mladi lahko sami s sabo ali pa v družbi avtorjev, znanstvenikov, pisateljev in njihovih literarnih junakov. Tako se literarni svet in literarno estetsko branje spontano pretakata skozi njega.

Ob knjigi se čutijo varni, kadar jim je hudo, kadar zunaj dežuje ali sneži, ali pa takrat, ko sije toplo sonce, ko so na počitnicah, kje ob morju. Knjiga je mnogim prijateljica in zaveznica. Ob knjigi lahko najdejo varen pristan.

V prostorih šolske knjižnice se jim spontano prebudijo strasti za branje, razširi se jim ljubezen do knjig. Šolski knjižničarji in knjižničarke spodbujamo mlade k ustvarjalnosti in svobodnemu izražanju. Pomagamo jim razvijati kritično mišljenje in poslušanje, kritično uporabo medijev, analiziranje, povezovanje in vrednotenje informacij. V pomoč smo jim pri razvijanju različnih vrst pismenosti, predvsem funkcionalne pismenosti. Prav tako pri razvijanju različnih učnih strategij, pri učenju in poučevanju. Vselej smo njihovi razmišljujoči prijatelji in podporniki.

Branje sproža notranji dialog in empatijo, poglobljeno razmišljanje in potovanje po notranjih svetovih duše in duha, ki bi sicer ostali neznani. Ob branju se odvija subtilni duševni in duhovni razvoj, ki sprošča in na(d)grajuje bralca, ga dviguje nad vsakodnevno življenje.

Pogovor s knjigo in avtorjem je vrednota, ki je v današnjem času že nujna, zato da se umaknemo pred hrupom življenja v tisto znano, prijetno, osvobajajoče razpoloženje, ki ga ne more nadomestiti noben drug medij.

4 Sklep

Šolski knjižničarji in knjižničarke s povabilom k tovrstnemu ustvarjalnemu sodelovanju spodbujamo mlade z namenom, da razvijajo svoje ustvarjalne potenciale, da se lahko svobodno izrazijo, da razširjajo svoja obzorja in si bogatijo duha. Privzgamemo jim vrednote, ki jih kasneje v življenju zasledujejo. In nenazadnje, navdihujemo jih za branje. Obenem so tovrstni projekti spodbuda vsem dijakom šole, da preberejo kaj dobrega, da se jih privabi v čarobni literarni svet in motivira za vseživljenjsko branje.

Italijanski literarni teoretik, Luciano Comide, pravi takole:

Kdor bere, ne dolgočasi ne sebe ne drugih.

Kdor bere, prenaša okužbo z dvema čudovitima boleznima: to sta radovednost in svoboda.

Za konec dodajam še citat Carla Gustava Junga:

Smisla ne prepoznamo, dokler ne povemo zgodbe svojega življenja, svojega naroda.

5 Viri in literatura

Bucik, N. (2003). Motivacija za branje. V: : Blatnik Mohar (ur.), Bermo skupaj: priročnik za spodbujanje branja (str. 112-118). Ljubljana: Mladinska knjiga.

International Association of School Libraries – IASL (2021). Dostopno na spletni strani: <https://iasl-online.org/ISLM>.

Jamnik, T. (1997). Motivacija za branje v mladinskih knjižnicah. Slovenščina v šoli, 2 (1), str. 4-9.

Kordigel, M. (1990). Bralni razvoj, vrste branja in tipologija bralcev. Otrok in knjiga, 17 (29/30), str. 5-42.

Musek, J., Pečjak, V. (2001). Psihologija. Ljubljana: Educy.

Marjanovič Umek, L., Zupančič, M. (2003). Vloga branja in pripovedovanja v otrokovem razvoju. V: M. Blatnik Mohar (ur.), *Bermo skupaj: priročnik za spodbujanje branja* (str. 27-33). Ljubljana: Mladinska knjiga.

Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019-2030.

Dostopno na spletni strani: <https://www.gov.si/novice/2020-01-15-nacionalna-strategija-za-razvoj-bralne-pismenosti-za-obdobje-2019-2030/>.

Zveza bibliotekarskih društev – ZBDS. (2021). Dostopno na spletni strani: http://www.zbds-zveza.si/?q=node5/mesec_solских_knjiznic2021.

Zwitter, S. (2012). *Pedagoško delo v šolski knjižnici*. Ljubljana: Modrijan.

NAŠI KNJIŽNIČNI PROJEKTI

READING PROJECTS AT MILKE ŠOBAR - NATAŠE ELEMENTARY SCHOOL

Dogajanje na OŠ Milke Šobar - Nataše

EVENTS AT MILKE ŠOBAR - NATAŠE ELEMENTARY SCHOOL

Tina Kunič

OŠ Milke Šobar - Nataše

IZVLEČEK

V prispevku bom predstavila različne dejavnosti in bralne projekte, ki smo jih izvedli na OŠ Milke Šobar - Nataše. Ker smo v preteklem letu preselili šolsko knjižnico na novo lokacijo, so učenci vseh razredov prišli na prvi obisk nove knjižnice. Mednarodni mesec šolskih knjižnic praznujemo že nekaj let, zato skušamo biti čim bolj izvirni z bralnimi projekti in dogodki. Učence in učitelje skušam spodbujati k branju na različne načine, ki bodo v nadaljevanju tudi opisani. Nekateri dogodki in projekti so že zaključeni, nekateri bodo trajali skozi celo šolsko leto, naš drugi Bralni maraton z obiskom pisateljice Helene Kraljič pa se bo odvil sredi meseca decembra.

Ključne besede: mednarodni mesec šolskih knjižnic, spodbujanje branja, bralni projekti, posebni in prilagojeni program

ABSTRACT

In this article, I will be presenting various activities and reading projects carried out at Milka Šobar – Nataše Elementary School. Because the school library moved to a new location last year, all students came for their first visit to the new library. We have been celebrating International School Library Month for several years now, so we try to be as innovating as

possible with new reading projects and events. I am trying try to encourage students and teachers to read in different ways, which will be described in the article below. Some events and projects have already been completed, some will last throughout the school year, and our second Reading Marathon, with a visit by writer Helena Kraljič, will take place in mid-December.

Key words: International School Library Month, encouraging reading, reading projects

1 Uvod

Tako otroci kot odrasli smo nenehno z nečim okupirani in posledično ne najdemo časa za branje. Vendar si ga je za to potrebno vzeti. Se ustaviti, zadihati in prijeti v roke dobro knjigo. Tako bomo zaplavali v pravljčni svet domišljije. Pravljice so pomembne tako za otroke kot odrasle, kajti ravno prve pravljice so bile do 18. stoletja namenjene zgolj odraslim, šele kasneje pa otrokom. Pravljična pa je tudi letošnja tema Mednarodnega meseca šolskih knjižnic, ki se glasi »Pravljice in ljudske povesti po svetu«.

2 Dejavnosti in projekti

2. 1 Tradicionalni obisk prvošolčkov

Tradicionalni obisk prvošolcev v knjižnici se je zgodil tudi v začetku tega šolskega leta. Skupaj z razredničarko so me obiskali, kjer sem jim pripravila dobrodošlico. Razkazala sem jim knjižnico, pokazala, kje se nahajajo slikanice, in jim pripravila knjige za bralno značko. Pojasnila sem jim pravila vedenja v knjižnici, imeli pa so tudi možnost prve izposoje knjig.

Tako kot prvošolčki so prišli tudi ostali učenci na prvi obisk preseljene šolske knjižnice. Razkazala sem jim prostor, pokazala bralni kotiček, tudi njim predstavila pravila vedenja in jih povabila na naslednji obisk.

Na šoli imamo oviro pri obiskovanju šolske knjižnice, saj se ta nahaja v 3. nadstropju bivšega dijaškega doma, kamor učenci, ki so gibalno ovirani, ne morejo priti, kajti stavba je brez dvigala. Zato pridejo namesto njih kar učiteljice in si izposodijo gradivo, ki ga imajo

nato v razredu in ga skupaj prebirajo. S prihajajočo se sanacijo dela šole bo nekaj mesecev knjižnica popolnoma zaprta in je učenci ne bodo več mogli obiskovati. Bodo pa lahko vseeno brali, saj si bodo prišli knjige iskat skupaj z učitelji, nato pa jih bodo hranili v svojih razredih. Tako se branje ne bo zmanjšalo. Prav tako pa bova s sodelavko učence obiskovali po razredih in jim prebirali pravljice ter zgodbe. Ostajam optimistična, da bodo učenci skozi šolsko leto še naprej z veseljem poslušali in prebirali knjige.

2.2 Nacionalna izmenjava knjižnih kazalk

OŠ Milke Šobar - Nataše že več let sodeluje pri Nacionalni izmenjavi knjižnih kazalk. Tako smo se za ponovno sodelovanje odločili tudi letos. Pri izmenjavi smo sodelovali s I. OŠ Celje. Izmenjava kazalk je bila uspešna, saj so na obeh šolah nastale zares zanimive in posebne kazalke. Učenci so pri izdelavi uživali, kar se je kasneje lahko videlo tudi na končnih rezultatih. V preteklem letu smo si s partnersko šolo izbrali temo, na katero smo ustvarjali, letos pa smo se prepustili domišljiji in ustvarjali po lastnih željah.

2.3 Milkina bralna značka

Vsakodnevno branje otrokom pomaga osmišljati svet. Zato je dobro, da starši svojim otrokom berejo vsak dan in so jim za zgled že v predšolskem obdobju (Matko Lukan, 2009, 34–35). Tako skušamo biti vzor tudi učitelji na naši šoli, saj, kot piše Knafličeva (2009, 11), ima vsakršno sodelovanje otroka in odraslega poleg spoznavnega vidika, tudi socialni in kulturni vidik. Ta skupek pa nato prispeva k razvoju otrokove kulturne identitete. Kaj vse bo otrok oziroma učenec iz tega pridobil, je pa odvisno od njegove vključenosti in sodelovanja.

Spodbujamo učence k branju knjig, jim tudi sami kaj preberemo, nenazadnje pa je pomembno, da tudi sami spodbujamo svojo bralno kulturo in s tem pokažemo zgled našim učencem. Zato smo na OŠ Milke Šobar - Nataše letos na novo ustvarili bralni projekt Milkina bralna značka, ki je namenjen vsem zaposlenim na šoli. Projekt sva ustvarili s sodelavko slovenistko in glede na prijave lahko rečem, da je zanimanje za branje veliko.

Pripravili sva priporočilni seznam knjig, ki so dostopne v naši šolski knjižnici, tj. mladinska literatura, stripi, pesniške zbirke in slikanice ter sodobna literatura, dostopna v splošni knjižnici. Vsak bralec bo v tem šolskem letu prebral pet knjig in izpolnil priloženi obrazec,

kamor vpiše svoje in avtorjevo ime in priimek, naslov knjige ter citat ali misel o knjigi. Obrazce bomo nato oddali v za to namenjeno škatlo, ob koncu šolskega leta pa bomo nekoga izžrebali in podelili knjižno nagrado.

Glede na velik odziv sodelavcev sem vesela, da smo pričeli s tem projektom, saj smo pokazali, da imamo razvito bralno kulturo in da radi beremo. Verjamem, da bomo projekt uspešno zaključili in tako pričeli z novo tradicijo, ki se bo nadaljevala še v prihodnjih letih.

3 Zaključek

Naloga knjižničarjev in učiteljev je, da spodbujamo bralno kulturo pri učencih. Kako uspešni bomo pri tem, pa je odvisno tudi od učencev samih. Kakor je zapisal Kovač (2020), je branje za nekatere pravi napor, spet za druge čisti užitek. Vsaka stvar, ki se je lotimo, je na začetku težka, a če vadimo, postane lažja in jo z veseljem opravljamo. Tako je tudi z branjem knjig pri otrocih. Več kot bodo brali, hitreje se bodo naučili brati in posledično bodo tudi raje prebirali knjige. Zato menim, da je ustvarjanje novih bralnih projektov in različnih dejavnosti, povezanih s tem, več kot dobrodošlo.

4 Viri in literatura

Knaflič, L. (2009). Družinska pismenost v predšolskem obdobju. V L. Knaflič in N. Bucik (ur.), *Branje za znanje in branje za zabavo: priročnik za spodbujanje družinske pismenosti* (str. 7–16). Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

Kovač, M. (2020). *Berem, da se poberem*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Matko Lukan, I. (2009). Kako beremo otrokom. V L. Knaflič in N. Bucik (ur.), *Branje za znanje in branje za zabavo: priročnik za spodbujanje družinske pismenosti* (str. 27–42). Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

ZAHVALA

Za jezikovni pregled se zahvaljujem Mirjani Kordič, prof. slovenščine, za prevod naslova, podnaslova, izvlečka in ključnih besed pa Jožici Lah, univ. dipl. prevajalki.

PRAVLJIČNO V MEDNARODNI MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC

ENCHANTING INTERNATIONAL SCHOOL LIBRARY MONTH

Dogajanje na OŠ Podzemelj
Events at OŠ Podzemelj Elementary School

Tina Kunič

OŠ Podzemelj

IZVLEČEK

Na OŠ Podzemelj smo v sklopu Mednarodnega meseca šolskih knjižnic pripravili kar nekaj različnih dejavnosti in bralnih projektov za učence. K branju sem spodbudila tudi učitelje in samo za njih pripravila poseben projekt. Poleg vseh omejitev, ki smo jih bili v preteklem šolskem letu deležni, se je potrebno postaviti nazaj na noge in spodbujati bralno kulturo med učenci in zaposlenimi. Želim si povečati obisk in izposajo v šolski knjižnici, zato se vsi skupaj na šoli trudimo, da bi to tudi uspešno izpeljali.

Ključne besede: mednarodni mesec šolskih knjižnic, spodbujanje branja, dejavnosti, bralni projekti

ABSTRACT

As part of the International School Library Month at Elementary School OŠ Podzemelj, we have prepared many different activities and reading projects for students. To encourage teachers to also read more, I prepared a special project just for them. Despite all the limitations, we have had in the past school year, it is necessary to get back on our feet and promote a reading culture among our students and staff. My goal is to increase the number of visits to the library as well as the number of books lent. The whole school is working together, trying their best to successfully carry out the project.

Key words: International School Library Month, encouraging reading, activities, reading projects

1 Uvod

»Če ne bomo brali, nas bo pobralo.« (T. Pavček)

Praznovanju Mednarodnega meseca šolskih knjižnic smo se tudi letos pridružili na OŠ Podzemelj. Še posebej me je navdušila letošnja tema, ki se glasi »Pravljice in ljudske povesti po svetu«. Tako sem pričela z razmišljanjem, kaj bi lahko v letošnjem šolskem letu pripravili in udeležili. Odločilno je bilo to, da bi bilo potrebno pripraviti nekaj, s čimer bo branje spet postalo zanimivo, saj je nekaterim učencem branje kar naporno oziroma odveč. Ravno to pa je razlog, da beremo, saj tako avtomatiziramo delovni spomin. Več kot beremo, več delovnega spomina lahko uporabimo za bralno razumevanje (M. Kovač, 2020).

2 Dejavnosti

2.1 Nacionalna izmenjava knjižnih kazalk

V preteklem letu smo se na OŠ Podzemelj prvič pridružili nacionalni izmenjavi knjižnih kazalk. Ker nam je bil ta projekt zelo všeč, smo se odločili, da ga letos ponovimo. Letošnja tema mednarodnega meseca šolskih knjižnic je »Pravljice in ljudske povesti po svetu«, zato smo se odločili, da pripravimo takšne knjižne kazalke. Izdelale so se v sklopu medpredmetne KIZ ure z učiteljico likovne. Za partnersko šolo smo dobili OŠ Alojzija Šuštarja. Z učenci te šole, smo si uspešno izmenjali knjižne kazalke.

2.2 Bralni maraton in obisk ilustratorja Ivana Mitrevskega

Tradicionalni Bralni maraton je projekt, ki ga izvajamo v sodelovanju z Ljudsko knjižnico Metlika in DPM Metlika. Pri Bralnem maratону skušamo učencem na različne načine privzgojiti ljubezen do knjig.

V letošnjem letu so prvošolci spoznali, kako sta Bibi in Gusti prevzijačila hrib, drugošolce in tretješolce pa je obiskala knjižničarka iz splošne knjižnice in jim prebirala knjige po izboru razredničark. Od 4. do 7. razreda smo se projekta lotili nekoliko drugače. Učiteljica slovenščine je najprej učencem predstavila knjižne novosti, nato jim je zastavljala uganke, na koncu pa so učenci prebrali odlomke iz svojih najljubših knjig. Osmošolce in devetošolce je obiskal ilustrator Ivan Mitrevski, ki je predstavil svoj poklic in nam prikazal, kako nastanejo ilustracije. Projekt je bil uspešen, saj knjižničarke beležijo povečan obisk šolske knjižnice.

2.3 Zmenek na slepo s knjigo

Zmenek na slepo je dogodek, ki je bil zasnovan v preteklem šolskem letu. Ker se je izkazal za odličen način privabljanja učencev v knjižnico, sem se odločila, da projekt izpeljem tudi letos. Namenjen je vsem učencem, ki bi si želeli popestriti branje. Odločila sem se, da bo potekal skozi celo šolsko leto, saj sem opazila, da jih »darilne knjige« privabijo v knjižnico.

Zasnovan je tako, da sem za vsak razred izbrala nekaj knjig, jih zavila kot darilo in napisala kateremu razredu pripadajo. Kot letošnjo nadgradnjo pa sem h knjigam dodala tudi obrazec, kamor učenci vpišejo svoje in avtorjevo ime in priimek, naslov knjige, ocenijo jo s številom zvezdic ter dodajo svojo misel ali citat iz knjige. Učenci si knjigo izposodijo, jo doma odvijejo, preberejo in nato vrnejo.

Učenci pridno hodijo na zmenke s knjigami, jaz pa sem vesela, ker imam povečan obisk v knjižnici.

2.4 Bralna značka za učitelje

Letošnja najbolj zanimiva novost v knjižnici, ki sem jo ustvarila pa je Bralna značka za učitelje. Za zaposlene sem ustvarila posebno vabilo, kjer sem jim opisala potek bralne značke. Pripravila sem priporočilni seznam, ki se ga lahko držijo, ni pa obvezno. Prebrati morajo 4 do 5 knjig v tem šolskem letu. Z nekaterimi učitelji smo se dogovorili, da vsak prinese nekaj svojih knjig, ki si jih bomo tekom šolskega leta lahko med seboj izposojali. Po vsaki prebrani knjigi, učitelj izpolni obrazec, kamor napiše svoje ime in priimek, naslov

knjige, avtorja, oceno knjige ter kratko misel ali citat iz knjige. Na koncu leta bomo izžrebali enega učitelja, ki bo prejel knjižno nagrado. Glede na to, da učitelji pridno prihajajo v knjižnico in prebirajo knjige, štejem to kot uspešen projekt.

2.5 Maša in medved – pravljичno po svetu

Učencem iz 3. razreda sem v knjižnici prebrala rusko pravljico Maša in medved, ki je otrokom poznana tudi kot risanka. Pravljičica je namreč brezčasna, govori simbolni jezik in je sporočilno zelo bogata. Otrokom v različnih starostnih obdobjih in življenjskih okoliščinah pravljice razkrivajo različne pomene. Zato bo vsak otrok pravljico dojel in razumel drugače – po svoje. Med poslušanjem pravljic prepozna in doživlja različna čustva, kot so žalost, veselje, jeza, strah, pogum, zaskrbljenost in ljubosumnost (Matko Lukan, 2009, 32).

Pravljičica govori o punčki Maši ter o medvedu, ki živi v koči sredi gozda. Maša gre nekega dne s prijateljicami nabirat jagode v gozd in se v trenutku izgubi. Ko prispe do skrivnostne kočice, ugotovi, da je ta medvedova. Medved ji ukaže, da mu bo morala kuhati, šivati in pospravljati. Nekega dne pa se Maša domisli ideje, kako bi medveda pretentala. Napeče medenjake in se z njimi skriva v koš, ki ga nato medved odnese k njenim starim staršem. Tam ga naženeta psa, Maša pa skupaj s piškoti skoči ven iz koše. Tako je zopet združena skupaj z babico in dedkom.

Po prebrani pravljici so se učenci odpravili v svoj razred, kjer je vsak narisal svojo ilustracijo, ki je prikazovala del zgodbe. Na koncu smo dobili čudovito celoto pravljice Maša in medved, ki je sedaj razstavljena v šolski avli.

2.6 Četrtošolke berejo prvošolcem

Na željo naših učenk iz 4. razreda, smo pričeli s prebiranjem pravljic prvošolčkom v času podaljšanega bivanja. Izbrala sem dve slikanici, ki so ju dekleta pregledala in izbrala eno. Ob petkih so prihajale na bralne urice v knjižnico, kjer so se pripravljale na dogodek.

Prva slikanica je bila Gos neumna! Koza trapasta! Učenke so pričele z uganko, katere rešitvi sta bili koza in gos. Nadaljevale so z branjem. Prvošolčki so pridno poslušali in sodelovali v nadaljnjem poteku ure. S prvim razredom sem obnovila pravljico in jim postavila nekaj vprašanj, na katera so odlično odgovorili. Kasneje pa so narisali še ilustracije koze in gosi, ki so nato krasile steno v knjižnici.

Druga pravljica, ki smo jo s četrtošolkami izbrale, je bila Zlatkov zaklad. Dekleta so se prelevila v prave gusarke in tako presenetile mlajše učence. Pred pričetkom branja sem

učencem postavila vprašanje, kaj jim pomeni beseda zaklad. Odgovori so bili seveda materialni: zlato, denar, kamni, skrinja ... Po koncu pravljice pa so videli, da so zaklad lahko tudi naša družina, prijatelji ali fant oziroma punca.

Z dekleti se veselimo že tretjega srečanja, ki bo božično obarvano.

3 Zaključek

Ljudje radi posegamo po različnih tehnoloških napravah, kot so: računalniki, pametni telefoni, tablice, televizija idr. Ob pojavu COVID-19 pa se je to samo še povečalo. Med drugim je bilo že zaradi šolanja na daljavo potrebno uporabljati vso to tehnologijo, ko smo utrujeni pa vsekakor marsikdo raje poseže po kakšni seriji ali filmu, namesto, da bi v roke prijel knjigo. V dobi zaslonskih digitalnih medijev lahko slednje tako kot knjigo, ustavimo kadar želimo, saj nam današnja tehnologija to omogoča (M. Kovač, 2020). In ravno to skušamo v šolski knjižnici spodbuditi. Da bi učenci pogosteje prihajali in se družili v knjižnici, več brali, še naprej razvijali svoje bralne sposobnosti. Mislim, da nam to, glede na dosedanje projekte, uspeva.

4 Viri in literatura

Kovač, M. (2020). Berem, da se poberem. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Matko Lukan, I. (2009). Kako beremo otrokom. V L. Knaflič in N. Bucik (ur.), *Branje za znanje in branje za zabavo: priročnik za spodbujanje družinske pismenosti* (str. 27-42). Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

ZAHVALA

Za jezikovni pregled se zahvaljujem Moniki Kocjan, slovenistki in nemcistki, za prevod naslova, podnaslova, izvlečka in ključnih besed pa Jožici Lah, univ. dipl. prevajalki.

PETO LETO IZMENJAVE KNJIŽNIH KAZALK NA OSNOVNI ŠOLI IDRIJA / THE FIFTH YEAR OF THE BOOKMARK EXCHANGE IN IDRIJA PRIMARY SCHOOL

Martina Vidmar

OŠ Idrija

Izveček

Tokratno sodelovanje v mednarodni izmenjavi kazalk je Osnovno šolo Idrija povežalo s hrvaško ter dvema portugalskima osnovnima šolama. Vključeni v obe starostni skupini do in nad dvanajst let so bili učenci povezani s hrvaško šolo Osnovna škola Marina Držića iz Dubrovnika, portugalsko šolo Escola Basica Bento de Freitas iz kraja Vila do Conde ter šolo Escola Basica Antonio Correia de Oliveira iz portugalskega kraja Esposende. Prvotno se je razširil še sam nabor vključenih otrok na idrijski šoli. Izdelke so prispevali nekateri učenci od drugega do petega razreda oddelkov podaljšanega bivanja, vsi sedmošolci ter oddelek tretjega razreda. Za otroke tokrat bolj oprijemljiva tema Pravljice in ljudske povesti po svetu je omogočila, da so si pri izdelavi pomagali z raznovrstnim knjižnim gradivom slovenskih avtorjev iz šolske knjižnice. Izmenjava je bila uspešno izpeljana ter učencem kot običajno v veselje.

Ključne besede: mednarodni mesec šolskih knjižnic, IASL, knjižne kazalke, izmenjava, Osnovna šola Idrija, Slovenija, Hrvaška, Portugalska

Abstract

This time, the participation in the international Bookmark Exchange Project joined the Idrija Primary School with one Croatian and two Portuguese primary schools. Pupils from both the up to twelve and above twelve age groups cooperated with the Croatian school

Osnovna škola Marina Držića from Dubrovnik and two Portuguese schools: Escola Basica Bento de Freitas from Vila do Conde and Escola Basica Antonio Correia de Oliveira from Esposende. At the beginning, the amount of participating pupils from Idrija increased, as well. The artwork was contributed by pupils from the second to the fifth grade of the afternoon care class, all seventh-graders, and one department of the third grade. This year, a more tangible theme for children, Fairy Tales and Folk Tales around the World, enabled them to make use of a variety of books by Slovenian authors from the school library. The exchange was, as always, successful, and a delight to the pupils.

Key words: International School Libraries Month, IASL, bookmarks, exchange, Idrija Primary School, Slovenia, Croatia, Portugal

1 Uvod

Mednarodni mesec šolskih knjižnic pod okriljem mednarodnega združenja šolskih knjižnic – IASL (International Association of School Librarianship) ponuja tudi udejstvovanje učencev v mednarodni izmenjavi ročno izdelanih knjižnih kazalk. Osnovna šola Idrija se je pod mentorstvom kar šestih učiteljic v omenjeno dejavnost v šolskem letu 2021/2022 vključila peto leto zapored. Ukrepi ob pojavu koronavirusa še trajajo, a nam je izmenjavo vseeno uspelo izpeljati po zastavljenem načrtu. Pričakovano je nismo končali do konca oktobra. Raznolike posebnosti sodelujočih skupin učencev ter nekoliko razširjene aktivnosti so žreb prejetih kazalk omogočile konec februarja 2022, medtem ko članek z obsežno fotogalerijo ter angleškim prevodom za sodelujoče šole na spletni strani šolske knjižnice objavimo šele, ko je izmenjava povsem zapečaten.

Slika 4: Sedmošolci sredi ustvarjalnega procesa. (foto: Martina Vidmar)

2 Izmenjava kazalk kot motivacija za branje

Bralna motivacija daje odgovore na spodnja in njim podobna vprašanja:

- Kaj posameznika žene k branju?
- Zaradi česa bralec vztraja pri branju do konca besedila?
- Zakaj se nekateri k branju vedno znova vračajo, drugi pa se za knjige po koncu šole ne zmenijo več?

Pri razumevanju bralne motivacije strokovnjaki izhajajo predvsem iz spoznanj kognitivne psihologije, pomembne tudi, ko govorimo o učni motivaciji. Bralna motivacija je po njihovem mnenju neločljiv del bralne učinkovitosti ter v povezavi s celotno učno motivacijo učenca. Notranje motivirane osebe so preverjeno učinkovitejše pri svojih aktivnostih in doseganju ciljev, vendar ima tudi zunanja spodbuda svojo težo, čeprav ne tako dolgoročne narave kot prva. (Pečjak idr., 2006)

A vendar, mednarodni mesec šolskih knjižnic najprej želi opozoriti na celotno in nezanemarljivo funkcijo tovrstnih organizacij v izobraževalnem procesu ter družbi, z

različnimi projekti v sklopu meseca pa sproža tudi notranjo in zunanjo motivacijo za branje. Učence ob izdelovanju zunanje bodri vedenje, da bodo v zameno za poslan izdelek iz tuje dežele tudi sami prejeli kazalko. Vzporedne misli in čutenja ter stvari, na katere jih opozarjamo med ustvarjalnim procesom, v njih lahko vzbudijo tudi notranje motive – npr. stik z učencem iz tujega okolja, ki morda lahko postane trajnejše narave. Letos iz sosednje države prejete kazalke so na hrbtni strani vsebovale naslove knjig kot predlog za branje. Sporočili so jih hrvaški vrstniki, zunanja motivacija, ki jo sprožijo vrstniki, pa je prav tako lahko zelo spodbudna in učinkovita.

Zakaj v modernih časih, prepolnih tehnologije, sploh še brati je že v naslovih poglavij svoje knjige Berem, da se poberem jasno nakazal Miha Kovač (Kovač, 2020).

Povzemamo jih le nekaj. Ker z dobrimi bralnimi sposobnostmi vidimo in slišimo več. Z branjem tako tiskanih kot digitalnih medijev se naučimo misliti na dva različna načina. Branje leposlovja sproža empatijo do sočloveka. Beroče odraščajoče okolje ustvarja uspešnejšega odraslega človeka. Bralci so bolj ustvarjalni in zadovoljni v primerjavi z nebralci. Branje v tujem jeziku odpira okno v svet, od koder vidiš tudi domov.

2.1 Bralna motivacija v šolski knjižnici

Savina Zwitter (Zwitter, 1999) je že pred desetletji opozarjala na hitro upadanje bralne kulture med mladimi ter vse knjižnice, še posebej šolske, nagovarjala k dvigu te na višjo raven. To naj bi omogočili s svežimi pristopi (razstave, prireditve, dramatizacija, literarni večeri, šolska glasila ...). Inovativni načini motiviranja so na voljo tudi danes.

V naši šolski knjižnici že več let v sodelovanju z drugimi učitelji in zunanjimi organizacijami pripravljamo srečanja z raznimi avtorji, dogodke ob začetku in zaključku bralne značke, nagradno ekskurzijo za zlate bralce, predpocitniške minute za branje, uporabljamo odlične bralne strategije po Montserrat Sarto, v predkoronskih časih smo ob torkih zjutraj brali najmlajšim na Torkovih 20, več let smo vključeni v projekta Rastem s knjigo ter Bralnice pod slamnikom. V stik z mladimi bralci skušamo stopiti s posebej zasnovano spletno stranjo šolske knjižnice. Na spletnem mestu lahko učenci med drugim oddajo priporočilo knjige vrstnikom ter si jih ogledajo. Naša večletna stalnica je postala izmenjava knjižnih kazalk.

Slika 5: Trije tretješolci s svojimi izdelki. (foto: Martina Vidmar)

2.2 Bralna motivacija in projektno delo v oddelku podaljšanega bivanja

Kot v svojem prispevku pravi Mojca Švonja (Švonja, 2006) v podaljšanem bivanju motivacijo pri učencih sprožamo na klasične načine – s pohvalami, nagradami itd., lahko pa učitelj uporabi tudi druga motivacijska sredstva, npr. knjige, posebne mape izdelkov, svetovni splet, računalniške aplikacije ... Različni pristopi vzpodbudno delujejo le v urejeni, udobni učilnici, v prijateljskem in sodelovalnem vzdušju. Veliko vlogo ima učitelj sam. Pristno mora prisluhniti potrebam učencev, prav tako pa mora poznati njihove sposobnosti.

Silva Kos Knez (2002) razčleni projektno učno delo v podaljšanem bivanju. Pri tem učenci rešujejo konkretne probleme, skupaj izvajajo naloge iz življenjskih situacij s postavljanjem praktičnega cilja. Značilno je sodelovanje vseh prisotnih, vključevanje več strokovnih področij, poudarek na izkustvenem učenju. Tovrstno delo vsebuje tematsko problemski interdisciplinarni pristop, učno diferenciacijo in individualizacijo.

Slika 6: Veseli učenci 2. c z izdelanimi kazalkami. (foto: Martina Vidmar)

Učenci Osnovne šole Idrija so kazalke izdelovali tudi v oddelku podaljšanega bivanja. Načeloma je vzdušje teh skupin, ko je uradni dopoldanski pouk mimo, že samo po sebi bolj sproščeno. Res je, da učenci pričakujejo več igre, vendar so predvsem mlajši navdušeni nad glasnim branjem zgodb, večina pa nad ročnimi spretnostmi, ustvarjanjem. Pri izdelovanju so navadno zavzeti, poslušni, seveda pa potrebujejo pomoč pri zahtevnejših nalogah.

Oddelek podaljšanega bivanja je na šoli namenjen učencem od 1. do 5. razreda. Mlajšo populacijo je za izmenjavo kazalk lažje navdušiti. Prejetega izdelka se iskreno veselijo. V radost in ponos jim je, da njihovi izdelki potujejo do učencev izven meja. Učiteljice v podaljšanem bivanju so sodelujoče države ter šole predstavile s pomočjo slikovnega, fotografskega materiala, spleta. Mlajša publika zgodbam še vedno izjemno rada prisluhne. Tudi s pomočjo teh so učiteljice vzpodbujale k ustvarjanju. Slovensko zgodbo

so skupaj prebrali in na njeno temo izdelovali kazalke. Podobno je storila učiteljica angleščine v oddelku tretjega razreda. Kot uvod v ustvarjanje kazalk na temo Mačka Murija je prebrala odlomek angleškega prevoda omenjene zgodbe.

3 Zgodovina izmenjave kazalk na Osnovni šoli Idrinja

V mednarodno izmenjavo kazalk smo se na šoli podali potem, ko smo se z njo srečali preko predstavitve dobrih praks na eni izmed Konferenc šolskih knjižničarjev. Avtorica prispevka je bila mag. Urša Bajda, večletna predsednica Sekcije za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije.

Mednarodni mesec šolskih knjižnic ima vsako leto drugo rdečo nit. V šolskem letu 2017/2018 smo sodelovali prvič. Ustvarjali smo na temo Povezovanje skupnosti in kultur (Connecting Communities and Cultures). Ob začetku izmenjave, ko še nismo vedeli, kako jo bodo učenci sprejeli, smo vključili 5. razred skupine podaljšanega bivanja ter oddelka 6. in 9. razreda. Podprla, s sodelovanjem med urami ter prevodi, nas je učiteljica angleščine. Veseli smo bili sodelovanja z neevropsko indijsko šolo Adani Vidya Mandir iz Ahmedabada. Tako so se kulturne razlike zares občutile, razširili smo obzorja. Učenci so projekt zelo dobro sprejeli, čeprav je bilo nekaj težav s prejeto količino kazalk. Izmenjava je bila na mednarodnem nivoju takrat še enotna za vse starosti. Zaradi vse večjega števila udeleženih šol in držav se je že s prihodnjim letom razdelila na skupino do ter skupino nad dvanajstim letom starosti.

V 2018/2019 smo, že podkovani z nekaj izkušnjami, v izogib zapletom okrepili komunikacijo z novima sodelujočima šolama. Sodelovali smo v obeh starostnih stopnjah in bili povezani z dvema partnerskima šolama. Da bi čim manj obremenjevali izobraževalni proces, smo del izmenjave vključili v kulturni dan Rastem s knjigo. Po obisku krajevne splošne knjižnice na šoli nekaj časa posvetimo prejeti knjigi. Vsem slovenskim sedmošolcem jo podari Javna agencija za knjigo Republike Slovenije. Približno polovica kulturnega dneva je vse od omenjenega leta namenjena izmenjavi kazalk. Po učiteljici angleščine je do vključno 2020 projekt na šoli s svojim znanjem podpiral učitelj tujega jezika. Na temo Zakaj imam rad šolsko knjižnico (Why I Love My School Library) so kazalke izdelovali učenci skupine podaljšanega bivanja 4. in 5. razreda ter celoten 7. razred. Slednji so bili povezani z indijsko šolo The British School iz

New Delhija, mlajši učenci pa s šolo C. C. C. Kei Wan Primary School iz Hong Konga. Ponovno torej z neevropskima šolama.

V letu 2019/2020 so se izmenjavi priključili vsi sedmošolci ter četrtošolci z razredničarkami. Tema mednarodnega meseca šolskih knjižnic 2019 je bila Predstavljajmo si ... (Let's Imagine). Tokrat so bili mlajši učenci povezani z indijsko šolo Learning Paths School iz mesta Mohali. Sedmošolci so si kazalke izmenjevali z dekliško šolo Ivanhoe Girls' Grammar School iz mesta Ivanhoe v Avstraliji. Domače in prejete kazalke tujih šol smo že od začetka razstavljali v šolskih prostorih. V tem letu smo sodelovanje razširili na Mestno knjižnico in čitalnico Idrija ter kazalke naših sedmošolcev kot tudi prejete avstralske kazalke razstavili še pri njih. Enako smo načrtovali za leto 2020/2021, ko je načrte prekrižal virus korone z neljubimi ukrepi.

Mednarodnemu mesecu šolskih knjižnic 2021 so nadeli svetovnim razmeram primerno ime Iskanje poti do zdravja in dobrega počutja (Finding Your Way to Good Health and Well Being). Ponovno so sodelovali vsi sedmošolci. Na željo učiteljice oddelka podaljšanega bivanja so se v izmenjavo vključili učenci skupine 5. razreda. Prvič smo se pridružili z najmlajšimi – prvošolci oddelka podaljšanega bivanja. Sodelovali smo s štirimi šolami. Prvošolci s Pok Oi Hospital Chan Kwok Primary School iz Hong Konga, petošolci s hrvaško šolo Škola Dragutina Domjanića iz manjšega kraja Sveti Ivan Zelina.

Sedmošolci so bili povezani s šolo Kauno Juozo Grušo meno gimnazija iz Kaunasa v Litvi ter s portugalsko šolo Agrupamento de Escolas D. Afonso III iz kraja Vinhais. Kljub povsem običajnemu začetku šolskega leta so se šole vsepovsod hitro pričele zapirati, izmenjava se je posledično podaljšala in okrnila bolj, kot smo pričakovali. Kazalke iz Hong Konga smo prejeli hitro, naše pa so se izgubile na poti. Spomladi smo jih izdelovali ponovno. V drugo so uspešno prispele na cilj. Do nas so hitro prispele tudi litovske, do pomladi pa smo čakali na portugalske kazalke. Tudi hrvaški učenci so nam v dogovorjenem roku posredovali svoje izdelke. A naši petošolci edini na šoli kazalk niso uspeli dokončati pred zaustavitvijo javnega življenja. Potrpežljiva hrvaška šola jih je prejela šele spomladi.

4 Izmenjava kazalk 2021

Kakor pisano v uvodu še živimo omejeni z ukrepi ob že nekaj časa prisotni koronavirusni bolezni, a v letu 2021/2022 je vsaj izmenjava potekala gladko. Zanimiva tema Pravljice in ljudske povesti po svetu (Fairy Tales and Folk Tales Around the World) je ponovno omogočila nekaj kulturne premene med državami. V tokratno izmenjavo so bili vpleteni sedmošolci, oddelek tretješolcev in nekatere skupine podaljšanega bivanja od 2. do 5. razreda.

Slika 7: Kazalke za drugošolce iz portugalskega kraja Vila do Conde. (foto: Martina Vidmar)

Povezali so nas z dvema portugalskima ter eno hrvaško osnovno šolo. Na Osnovni šoli Idrija se je pojavilo več zanimanja za sodelovanje. Mentorstvo za izdelovanje kazalk je prevzelo kar pet dodatnih učiteljic. Po začetnem skupnem sestanku in dogovarjanjih je vsaka mentorica sklenila svoje učence nagovoriti na svoj način. Nastale kazalke so zato raznovrstne. Nekateri so jih oblikovali z lično vključenim slovenskim kot tudi angleškim

odlomkom iz Kosovirjev Svetlane Makarovič, ga okrasili z raznovrstnimi vzorčki. Drugi so kazalke izdelovali po origami principu ter izdelali različne slovenske knjižne junake. Večina učencev je kazalke kreirala s pomočjo gradiva slovenskih avtorjev, hranjenega v šolski knjižnici. Na pisane kartone so izrisovali knjižne like, likovno oblikovali naslove zgodb, pravljice v likovni govorici predstavili bolj posplošeno, uporabili zgolj posamezne podrobnosti (besede, odlomke, predmete ipd.) ter jih po svoje vključili v izdelke. Sporočil za prejemnike je bilo tokrat bolj malo, nekateri pa so vseeno zapisali lep pozdrav, misel, željo bodočemu lastniku ali se v nekaj povedih predstavili.

Slika 8: Hrvaške kazalke. (foto: Martina Vidmar)

Sedmošolci in učenci dveh skupin oddelka podaljšanega bivanja, 4. in 5. razred, so kazalke pripravili za portugalsko šolo Escola Basica Antonio Correia de Oliveira iz kraja Esposende. Oddelek 3. c razreda jih je oblikoval med poukom angleščine. Ta in skupina podaljšanega bivanja z učenci 3. in 4. razreda so jih izdelovali za hrvaško šolo Osnovna

škola Marina Držića iz Dubrovnika. Sodelovala je še skupina podaljšanega bivanja z učenci 2. razreda. Ti so bili v navezi s portugalsko šolo Escola Basica Bento de Freitas iz kraja Vila do Conde.

Po letu premora smo izdelke sedmega razreda pred pošiljanjem na končno destinacijo ponovno uspeli razstaviti v Mestni knjižnici in čitalnici Idrija. Zatem smo na ogled postavili še nabor vseh prejetih kazalk. Razobesili smo jih tudi v prostorih šole. Pošiljanje je v obeh smereh potekalo nemoteno.

5 Zaključek

Glede na lanskoletne izkušnje smo veseli, da nam je letošnja izmenjava v doglednem roku uspela brez težav. Nadejamo se, da bo IASL z idejno bogatim mednarodnim mesecem šolskih knjižnic še naprej širila pomembno sporočilo z raznovrstnimi dejavnostmi in povezovanjem šol, šolskih knjižničarjev, učiteljev ter učencev širom sveta. Osnovna šola Idrija vedno sodeluje le z izmenjavo kazalk. Čeprav je fizično oprijemljiva in s tem učencem res prinese zadovoljstvo ob prejemu izdelka, se jo trudimo posebiti. Stremimo k temu, da se otroci zavedo, da za papirnatim izdelkom stoji resničen otrok iz druge države. Da se ta država lahko nahaja na drugem koncu sveta, kjer šolanje ni samoumevna stvar, kjer mogoče živijo v popolnoma drugačni kulturi, povsem različnih prepričanjih, v drugem šolskem sistemu, v drugačnem šolskem vsakdanu. Mesec oktober nam ta osebno neznana življenja pripelje bliže. Del teh življenj za nekaj kratkih trenutkov postanemo tudi sami. Morda pa se bomo nevede, če prejemniki kazalke ohranijo, na ta način v njihovih življenjih pojavljali znova in znova, medtem ko bomo na različnih koncih sveta napletali vsak svojo življenjsko zgodbo.

Izmenjava kot tudi mednarodni mesec šolskih knjižnic sta odlični priložnosti, da učence in javnost na prijazen, zanimiv ter ustvarjalen način opomnimo o pomembni vlogi šolskih knjižnic, pisane besede, sodelovanja ter spodbudimo razširjen pogled na branje, knjige in njihova sporočila.

Slika 9: Portugalske kazalke za sedmošolce. (foto: Martina Vidmar)

6 Bibliografija

Kos Knez, S. (2002). *Vzgojno-izobraževalno delo v podaljšanem bivanju v devetletni osnovni šoli: didaktični priročnik za vzgojno-izobraževalno delo v podaljšanem bivanju*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Kovač, M. (2020). *Berem, da se poberem: 10 razlogov za branje knjig v digitalnih časih*. Mladinska knjiga.

Pečjak, S., Bucik, N., Gradišar, A., Peklaj, C. (2006). *Bralna motivacija v šoli: merjenje in razvijanje*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Švonja, M. (2006). Spodbujanje motivacije v oddelkih podaljšanega bivanja. V Krapše, Š. (ur.), *Podaljšano bivanje ni kar tako* (str. 45-50). Educa, Melior.

Zwitter, S. (1999). Motivacija za branje v šolski knjižnici. V *Vodnik za šolskega knjižničarja v osnovni in srednji šoli ter v domovih za učence* (str. 129-132). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem sodelujočim šolam s koordinatoricami za sodelovanje v izmenjavi – Andrei Perdija iz Hrvaške, Claudii Cruz ter Alice Fanguerinho Pimenta iz Portugalske. Našim učiteljicam – izmenjave so se prvič udeležile v tolikšnem številu. Ponovno sodelavki Miri Tratnik – slovenistki in bibliotekarki za vsakoletno podporo pri izvedbi projekta ter lekturo strokovnega prispevka. Učiteljica Neža Ržek nam je letos prvič priskočila na pomoč s prevodi v angleški jezik. Nenazadnje zopet zahvala mag. Urši Bajda iz Sekcije za šolske knjižnice ter vsem ostalim, ki projekt vodijo znotraj Slovenije.

Avtorica prispevka: univ. dipl. bibl. Martina Vidmar, Osnovna šola Idrija

Lektorica prispevka: univ. dipl. bibl. in predm. uč. slov. Mira Tratnik, Osnovna šola Idrija

Prevajalka naslova in izvlečka: dipl. angl. in dipl. šp. jez. in knjiž. Neža Ržek, Osnovna šola Idrija

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

POROČILA Z UTRINKI

PRAVLJICE IN LJUDSKE POVESTI PO SVETU

Martina Kozorog Kenda

Osnovna šola Dušana Muniha Most na Soči

Tudi naša šolska knjižnica se je pridružila praznovanju: z različnimi dejavnostmi za promocijo branja. V okviru projekta Mednarodni mesec šolskih knjižnic smo pripravili paleto dejavnosti z namenom, da bi učencem približali branje kot čudovito doživetje.

V poročilo vključujemo fotografiji in spremno pismo izdelanih bralnih znamenj, poslanih na Osnovno šolo Griže, v okviru 5. nacionalne izmenjave knjižnih kazalk.

Slika 1: Arhiv OŠ Dušana Muniha Most na Soči

O dogodkih smo poročali na šolski spletni strani in pripravili oddajo o branju za lokalno radijsko postajo Alpski val, ki je bila na sporedu 3. in 6. novembra 2021.

Pri delu smo sodelovale učiteljice: Veronika Gregorčič, Mateja Maretič in Martina Kozorog Kenda.

Tabela izvedenih dejavnosti

28. 9. do 1. 10. 2021 Most na Soči 18 A	Prebujamo se z Belo kavo in Posipancem	OŠ Most na Soči	Devetošolci prvo šolsko uro berejo šestošolcem mladinski roman Bela kava in Posipanec.
5. – 8. 10. 2021 Most na Soči 18 A	Medgeneracijsko branje pravljic z vsega sveta mentorica Anja Kragelj	OŠ Most na Soči	Učenci šolske skupnosti berejo učencem od 1. do 5. razreda. Pravljičice z vsega sveta v tednu otroka začenjajo šolske ure.
6. 10. ob 8.00-9.30 Dolenja Trebuša 68	Lekarnar Miško pripoveduje	Podružnična šola Dolenja Trebuša	Simpatični in malce prismuknjeni Lekarnar Miško prihaja s šolsko knjižničarko na obisk na podružnično šolo v Dolenjo Trebušo.
11. 10. ob 8.00-9.30 Šentviška Gora 31	Vas zanima Kako prestrašiti pošast?	Podružnična šola Šentviška Gora	Raznolike, robate, zobate ali celo kosmate pošasti prihajajo s šolsko knjižničarko na obisk na podružnično šolo na Šentviški Gori.
7. 10. ob 8.00-9.30 Kneža 1	Nenavadna zgodba z Olgo v Kiosku	Podružnična šola Podmelec	Sladkosneda in pogosto osamljena Olga iz Kioska prihaja s šolsko knjižničarko na obisk na podružnično šolo Podmelec.
12. 10. 2021 ob 7.45.-9.20 Most na Soči 18 A	Mini ni strahopetka	OŠ Most na Soči	Z zgodbo o pogumni sedemletni Mini tretješolci začenjajo celoletno bralno spodbujevalno akcijo "Moja knjižnica".
Od 1. do 22. 10. 2021 Most na Soči 18 A	Izdelovanje knjižnih kazalk mentorici Veronika Gregorčič, Mateja Maretič	OŠ Most na Soči	Četrtošolci in šestošolci iz papirja izdelujejo knjižne kazalke, ki si jih bodo izmenjali z vrstniki iz ene od slovenskih šol.

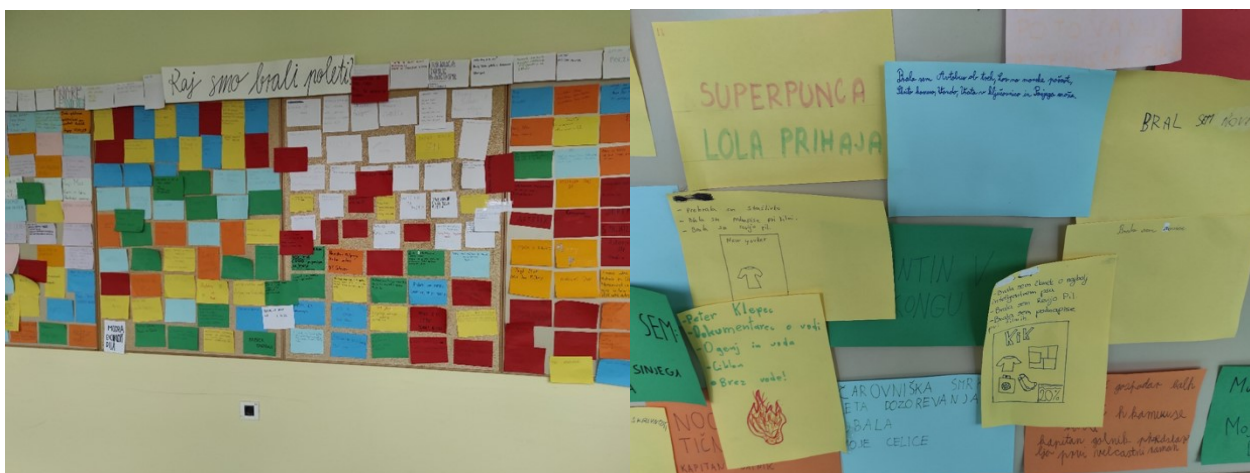
POROČILO O DEJAVNOSTIH V MEDNARODNEM MESECU ŠOLSKIH KNJIŽNIC 2021

Irma Krečič - Slejko

OŠ Dobravlje

V mesecu oktobru smo v okviru NMSB 21 vnesli v dogodkovnik tri dogodke, ki so bili od septembra izvedeni pod okriljem šolske knjižnice:

- Kaj smo brali poleti? Nastanek večjega pisanega panoja pred šolsko knjižnico. Pred tem pa smo izvedli pogovor o pomenu branja za učenje, življenje.

Sliki 2 in 3: Arhiv OŠ Dobravlje

Sodelovali so vsi učenci od 5. do 9. razreda matične šole.

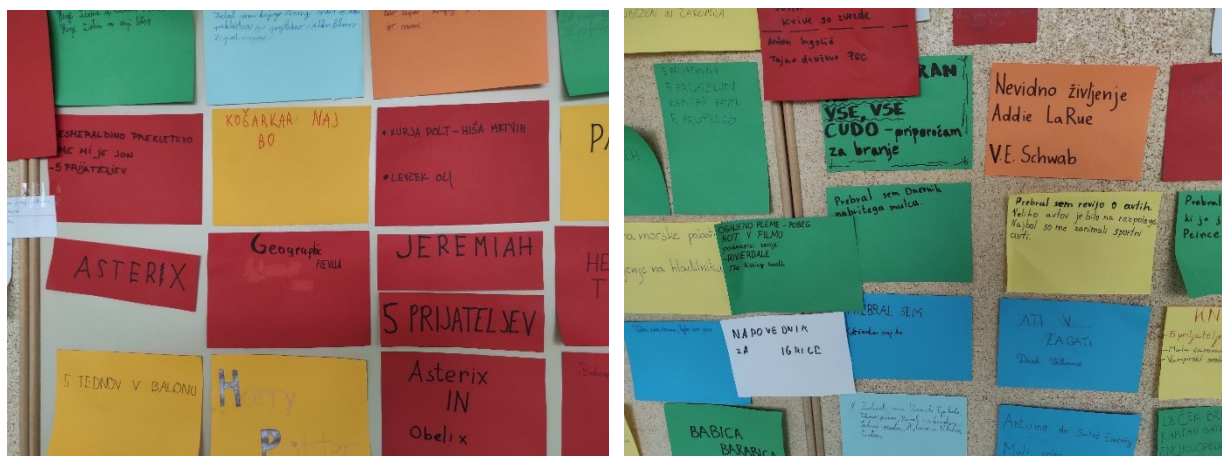
Sledila je podelitev podarjenih knjig našim tretješolcem Kakšno drevo zraste iz mačka (N. K. Lorenzutti). Knjige jim je podarila Občina Ajdovščina. Šolska knjižničarka pa je na štirih podružničnih šolah izvedla podelitev knjig, predstavila pisateljico in knjigo.

Gostili smo obisk pisatelja Slavka Pregla, ki ga je šoli omogočilo MDPM Ajdovščina. Obiskal je podružnično šolo v Skriljah, kjer smo organizirali štiri ločena srečanja (za vsak oddelek posebej) po 20 minut.

V tednu otroka smo s prvošolci na vseh štirih podružničnih šolah izvedli po štiri ure kiz. Najprej sem se jim predstavila in jim opisala poklic šolskega knjižničarja. Nato smo jih pospremili v podružnično šolsko knjižnico, jim predstavili in razdelili članske izkaznice, na katere so narisali svojo risbico, da jo prepoznajo, kljub temu da še ne zanjo brati. Skupaj smo si ogledali podružnične knjižnice in predstavili način izposoje, spoznali Pravila obnašanja v šolski knjižnici (po plakatu V knjižnici, založbe Tamaj). Izvedli smo prvo izposajo knjig. Prvošolcem smo podelili knjige Ponikalnice Miroslava Košute (dar DBZS). Pogovarjali smo se o razliki, če si knjigo izposodimo ali jo dobimo v dar. Posledično so se v prejete knjige podpisali. Prebirali smo uganke in si pogledali ilustracije. Nato smo skupaj izdelovali knjižna kazala, kjer je navodila prevzela kolegica razredna učiteljica. Učenci so imeli ves dopoldan posvečen šolski knjižnici, knjigi in branju. Pouk je potekal v obliki medpredmetne povezave kiz, slo in lum. Seveda pa smo se tudi razgibavali, sprostiti itd., da je delo bolj sproščeno in prvošolcem primerno. Tudi tako jim knjigo in knjižnico predstavimo kot nekaj živahnega, kar jim trenutno manjka, saj je zaradi pravil v povezavi s covidom obisk knjižnic v živo zelo omejen.

Na ta način prvošolci spoznajo prostor in storitve šolske knjižnice, ki ga potem z izposajo, urami KIZ, kulturnim dnevi, literarnimi srečanji in drugimi dejavnostmi le še nadgrajujemo.

Sliki 4 in 5: Arhiv OŠ Dobravlje

Slika 6: Arhiv OŠ Dobravlje

Slika 7: Arhiv OŠ Dobravlje

KO BI OKTOBER – MEDNARODNI MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC, TRAJAL SKOZI CELO LETO

Barbara Stuhne Vuk

OŠ Vinica

Tradicionalno v mesecu oktobru praznujemo Mednarodni mesec šolskih knjižnic.

V času digitalizacije, vse bolj pogoste uporabe ekranov ter pomanjkanju časa je opaziti, da je vse več otrok prikrajšanih za umirjen čas branja in sprostitev. Epidemija je pustila negativen pečat ter ustvarila napetosti, zato je letošnja tema »*Pravljice in ljudske povesti po svetu*« zadetek v polno.

Kako je to potekalo na naši viniški šoli?

Poleg učencev naše šole so bili vključeni tudi dve skupini vrtčevskih otrok, ki so v času pred epidemijo pogosto prišli v knjižnico. Učenci so brali različne pravljice, raziskovali, ustvarjali, pripravili razstavo, risali in prisluhnili tudi kakšni zvočni pravljici.

Najmlajši so poslušali o lačni ter nenasitni gosenici, ki je celo prilezla na plan. Vsak je dobil eno gosenico za igro, le slamice so morali poiskati doma. Drugo skupino pa je očarala pravljica *Tri želje*. Sami so nato na triperesno deteljo narisali svoje tri želje.

Slika 8: Arhiv OŠ Vinica

Fotografirala: Anka Ružič

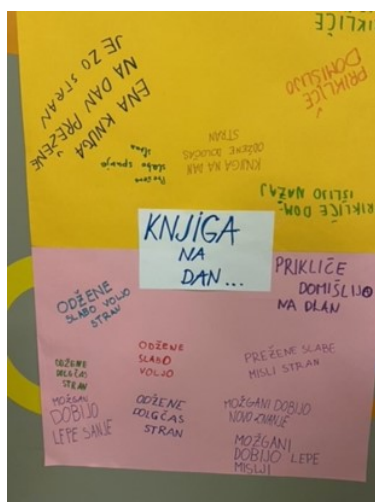

Slika 9: Arhiv OŠ Vinica   Fotografirala: Petra Madronič

Prvošolci so pripovedovali o tem, kdo jim prebira pravljice v domačem okolju in katere so jim najbolj všeč. Nato pa so prisluhnili zvočni pravljici. Malo drugače je bilo prisluhniti posnetku in ne branju v živo. Ob koncu so sami na plakat ustvarili prizor iz pravljice, kjer so se zbrali vsi gozdni prebivalci.

Drugošolci so prisluhnili Grimmovim pravljicam in risali. Tretješolci pa so bili v coprniški šoli. Bilo je zabavno spoznati uroke in preveriti, kako dobro so poslušali.

Sliki 10 in 11: Arhiv OŠ Vinica

Slika 12: Arhiv OŠ Vinica

Četrtošolci so bili postavljeni pred izziv, ko so morali slišano zgodbo obnoviti tako, da so sami dele zgodbe sestavili v pravilno zaporedje in odlomek tudi ilustrirali. Višji razredi so spoznavali pravljice in pripovedke domačih krajev ter izven meja naše države, iskali podatke o pravljicarjih ter pravljničarkah in pripravili razstavo svojega dela. Naredili smo tudi

kazalke, ki jih bodo učenci pridno uporabljali. Nekaj smo jih poslali na drugi konec Slovenije ter na Portugalsko.

Sliki 13 in 14: Arhiv OŠ Vinica

Čas smo namenili pravljicam in pripovedkam ter se prepustili domišljiji in svetu čudovitih besed, kajti vse pogosteje pozabimo, da za pravljice nismo nikoli prestari. Branje je čudovito in nepozabno popotovanje.

Pogosto se v hitenju sodobnega časa pozabimo za trenutek ali dva ustaviti, zadihati s polnimi pljuči ter vzeti v roke čudežno zdravilo zoper skrbi, žalost in za veselje ter sprostitvev – **KNJIGO**.

Ko bi mesec šolskih knjižnic trajal skozi celo leto in bi si večkrat vzeli čas za lepe stvari – branje. 📖

Slika 15: Arhiv OŠ Vinica

S PRAZNOVANJEM MEDNARODNEGA MESEC ŠOLSKIH KNJIŽNIC OPOZARJAMO NA NJIHOV VELIK POMEN V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Ines Leskovar

OŠ Loče

V mesecu oktobru, mednarodnem mesecu šolskih knjižnic, v naši knjižnici že nekaj let potekajo najrazličnejše dejavnosti, s katerimi kot knjižničarka želim poudariti pomen šolskih knjižnic pri vzgoji in izobraževanju otrok. Na žalost pa mi letos zaradi izrednih razmer zaradi koronavirusa in moje bolniške odsotnosti ni uspelo realizirati vsega, kar sem v začetku načrtovala.

V okviru tega projekta smo tako v naši prostorni šolski knjižnici imeli pravljčni delavnici za učence 2. a in 2. b ter naše četrtošolce. Z devetošolci sva kot že nekaj let do zdaj z učiteljem računalništva izvedla delavnici o pripravi seminarskih nalog. Udeležili se bomo tako Nacionalne kot Mednarodne izmenjave knjižnih kazalk. Delavnic še nismo uspeli v celoti izpeljati zaradi pandemije, upamo pa, da jih bomo uspešno izpeljali do konca šolskega leta.

Z drugošolci smo se najprej pogovorili, kako se obnašamo v knjižnici in kako lahko sami najdejo knjigo, ki jo želijo prebrati. Skupaj smo ugotovili, zakaj je šolska knjižnica pomembna. Razpravljali smo tudi o tem, zakaj imajo radi šolsko knjižnico. Povedali so, da radi zahajajo v šolsko knjižnico, ker tukaj najdejo knjige za domače branje in bralno značko, zelo radi pa prebirajo knjige z »eko« vsebinami in se poleg slovenske bralne značke trudijo osvojiti tudi ekobralno značko. Nato sem jim prebrala ljudsko pravljico z naslovom Zakaj teče pes za zajcem, s pomočjo katere smo spoznali, zakaj psi še danes ne marajo zajcev. Nato smo skupaj odkrivali značilnosti ljudskega slovstva.

Sliki 16 in 17: Arhiv OŠ Loče

Z učenci 4. razreda smo prav tako ponovili knjižnični bonton, iskali skupaj knjige v naši knjižnici ter se pogovarjali o tem, zakaj imajo radi našo šolsko knjižnico in kaj vse jim nudi. Nato sem jim prebrala ljudsko pravljico O povodnem možu. Učenci so bili navdušeni nad vsebino omenjene ljudske pravljice in so brez težav izluščili bistveno sporočilo zgodbe. Prav tako smo našli tipične značilnosti slovenske ljudske pravljice in jih tudi zapisali v zvezek.

Slika 18: Arhiv OŠ Loče

Tudi v letošnjem šolskem letu sva z učiteljem računalništva v okviru projekta Mednarodni mesec šolskih knjižnic izvedla delavnici v 9. razredih. Najprej smo nekaj časa preživeli v knjižnici, kjer smo ponovili knjižnični bonton ter osnovna znanja o knjižnici, nato pa smo skupaj odšli v računalniško učilnico. Tam smo najprej pregledali navodila za izdelavo seminarских nalog, ki smo jih v OŠ Loče poenotili za vse predmete. Učitelj računalništva je učencem razložil tehnična navodila, jaz pa sem jim predstavila avtorske pravice in načine navajanja virov. Menim, da sta bili ti dve uri za devetošolce izredno poučni in jim dali praktična znanja, ki jih bodo potrebovali tudi v srednji šoli.

Prav tako pa bomo letos sodelovali tudi v Nacionalni in Mednarodni izmenjavi knjižnih kazalk. Učenci vsako leto zelo radi izdelujejo kazalke za vrstnike in so zelo veseli, ko le-te prejmejo iz tujine oz. od vrstnikov iz druge slovenske osnovne šole. Vedno si z učenci tudi ogledamo, od kod prihajajo njihovi vrstniki. Na spletu poiščemo njihovo državo in se seznanimo z glavnimi znamenitostmi njihovega mesta in države.

Tudi letos sem se projekta Mednarodni mesec šolskih knjižnic udeležila zato, da bi z dejavnostmi v mesecu oktobru še posebej opozorila na pomen šolske knjižnice in njene naloge v vzgojno-izobraževalnem procesu, seveda pa opozorila tudi na pomen ljudskega slovstva, njegovo poučnost in aktualnost tudi za današnje generacije kljub temu, da je od takrat, ko so bile zapisane te pravljice, minilo že mnogo let.

Za to, da bi učenci radi in veliko brali, se knjižničarji trudimo ves čas in na najrazličnejše načine. Prav pa je, da še prav posebej opozorimo na pomen šolskih knjižnic in njihove raznolike dejavnosti s projektom, kot je Mednarodni mesec šolskih knjižnic.

METLIKARJI V MESECU ŠOLSKIH KNJIŽNIC

Marinka Cerinšek

OŠ Frana Metelka Škocjan

Oktober, mesecu šolskih knjižnic, smo se pridružili tudi metelkarji. Projekt se je prepletel tudi z Nacionalnim mesecem skupnega branja in Tednom otroka.

Najprej smo zaslužnim 35 počitniškim bralnim značkarjem podelili Metelkova priznanja.

V prvih oktobrskih dneh sem s polno Metelkovo knjižno košaro obiskala vse skupine v Vrtcu Radovednež tako pri matični šoli kot na Podružnici Bučka ter jih glede na njihovo starost in zbranost popeljala v pravljčni svet, po katerem je sledil pogovor in ples ob živahni skladbi.

Šolska knjižnica se je s priložnostno knjižno razstavo 7. oktobra pridružila kulturno obarvanemu Metelkovemu dnevu z naslovom Kmečka izba, s katerim se je naša šola kot UNESCO šola pridružila Dnevom evropske kulturne dediščine in Tednu kulturne dediščine. Ker je bil letošnji naslov teh dni Dober tek, smo se mi posvetili ajdi, temu starodavnemu žitu, tako tesno povezanemu s Slovenci.

Sliki 19 in 20: Arhiv OŠ Frana Metelka Škocjan

Letošnja tema meseca šolskih knjižnic je bila zelo hvaležna in dobrodošla za spoznavanje tujih dežel s pomočjo pravljic. Z mladimi knjižničarkami smo oblikovale razstavo z razstavljenimi zbirkami ljudskih pravljic tako tujih kot slovenskih ter tudi s poučnimi knjigami o vozilih, dodale smo atlase, zemljevide, knjige o državah, primernimi trem starejšim skupinam iz Vrtca Radovednež in učencem od 1. do 5. razreda. Osrednje mesto na mizi je našel tudi globus. Najprej smo se pogovorili o načinih potovanja po Evropi in med celinami, potovali smo po domači deželi in našli njene naravne in kulturne znamenitosti, sprehodili pa smo se tudi po domači občini.

Slika 21: Arhiv OŠ Frana Metelka Škocjan

Sledilo je pravljичno popotovanje po svetu in doma, in sicer z zbirko pravljic Čudežni mlinček, ki jo je uredila Anja Štefan, ter s pravim ročnim mlinčkom za kavo, ki je včasih služil svojemu namenu, danes pa krasi, kot so povedali mladi obiskovalci, marsikatero

babičino kuhinjo ... Učenci so ga poimenovali Pravljični mlinček, Mlinček presenečenja, Čarobni mlinček, saj je v svojem predalčku skrival naslove pravljic z različnih koncev sveta. Učenci so navdušeno izžrebali listke z naslovi pravljic, pri čemer smo po moji pravljичni predstavitvi povedali in na globusu pokazali, od kod pravljica prihaja. V predstavitev sem vključila pogovor, gibalne in glasovne vaje ter glasbo, ob kateri smo zaplesali in zapeli.

Vedno pa smo zaključili pravljično potovanje v domači deželi z Najkrajšo pravljico in zvončkom, ki je naznanil konec obiska v šolski knjižnici.

Pravljični korak »čez planke« smo podaljšali v november in december, pri čemer je bilo decembrsko potepanje povezano še s poznavanjem praznovanja božično-novoletnih praznikov doma in po svetu. Vse skupaj pa smo zaokrožili s kvizom in uganko.

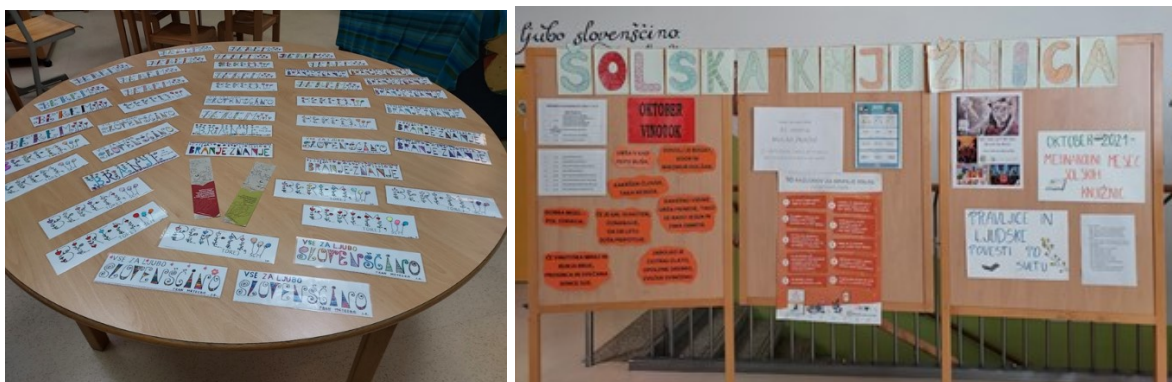

Slika 22: Arhiv OŠ Frana Metelka Škocjan

Z metelkarji od 6. do 9. razreda smo se pri KIZ-urah najprej pogovorili, nato pa še zapisali dejstva o branju na splošno – zakaj brati in zakaj ne, pri čemer so se osredotočili le na branje leposlovja, a smo ugotovili, da brez branja v vsakdanjem življenju ne gre. Nato pa smo se usmerili na branje knjig, zapisali so razloge, zakaj brati knjige in zakaj jih ne brati.

Svoje ugotovitve so primerjali z 10 razlogi za branje knjig v digitalnih časih in 10 razlogi, zakaj ne beremo knjig v digitalnih časih po zelo kakovostni in nazorni knjigi Mihe Kovača Berem, da se poberem, iz katere sem nato navedla bistvene vsebinske poudarke. Mimogrede so mi zaupali, kaj jim v branje ponuja domača knjižna polica, katere knjige pa jih v šolski ali krajevni knjižnici nagovarjajo k izposoji. Na koncu sem druženje popestrila še predstavitvijo knjig, ki so primerne njihovi starosti, tako z novostmi kot knjigami s polic šolske knjižnice.

Sliki 23 in 24: Arhiv OŠ Frana Metelka Škocjan

Srečanje pa smo zaključili s kratkim pravljичnim sprehodom doma in po svetu ter s povabilom v šolsko knjižnico predvsem tistih učencev, ki občasno pridejo v šolsko knjižnico, v kateri jih sicer pritegnejo računalniški, igralni kotichek ter prebiranje revij, manj pa so navdušeni nad izposojajo knjig. Res so se oglasili in se sprehodili med knjižnimi policami. Z vsemi skupinami pa smo se pogovorili o pomenu vseh vrst knjižnic ter tako tudi o praznovanju meseca šolskih knjižnic.

IZVEDENE DEJAVNOSTI V OKVIRU MEDNARODNEGA MESECA ŠOLSKIH KNJIŽNIC 2021 IN IZMENJAVA KNJIŽNIH KAZALK MED SLOVENSKIMI ŠOLSKIMI KNJIŽNICAMI

Jana Okorn

OŠ Hinka Smrekarja Ljubljana

Šolska knjižnica Osnovne šole Hinka Smrekarja je v zadnjih letih delovala v nekoliko okrnjeni obliki. V njej se vrstijo nadomeščanja knjižničark, kar ne omogoča kontinuiranega sodelovanja v najrazličnejših projektih in dejavnostih, ki jih naša stroka sicer omogoča in ponuja. Kljub temu smo se v tem šolskem letu prvič odločili za sodelovanje pri izmenjavi knjižnih kazalk med šolskimi knjižnicami na nacionalni ravni.

Po registraciji v začetku oktobra 2021 smo čez nekaj dni iz vpisne tabele razbrali, katera šola nam je bila dodeljena kot partnerska šola. Povezali smo se torej s Centrom za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan in se dogovorili glede podrobnosti izvedbe projekta, glede terminov, števila izdelanih kazalk, načina izdelave, glede vsebine in vse ostalo.

Z naše strani so kazalke izdelovali učenci 7. A razreda, katerih razredničarka je hkrati učiteljica likovne umetnosti gospa Kristina Kompan. Kot smo napovedali v tabeli, so učenci pri pouku izdelali nekaj čez 20 kazalk. Kot je razvidno iz priloženih slik, so motivi na kazalkah sorodni, a vendar različni: svinčnik, pero, prst (kazalec), roke ...

Sliki 25 in 26: Arhiv OŠ Hinka Smrekarja Ljubljana

Fotografirala: Jana Okorn

Namen te motivike je morda najbolje razložen v vrsticah, ki smo jih poslali kot spremno pismo prejemnikom naših kazalk:

Dragi prijatelji iz Centra za usposabljanje Elvira Vatovec!

Zima že čisto potihno trka na naša vrata. Z njo prihajajo dobri možje - pa tudi dobre žene in dobri otroci, saj se vsak med nami trudi biti dober, kajne?

Poznate recept za dobroto? Vam diši? Po čem? Po piškotih, potici? Po objemu, poljubu? Po družini, prijateljih? Po čem?

Zapišite si, da boste kdaj, ko vam ne bo lahko, lahko prebrali, se spomnili in spet zavohali vonj po dobroti.

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

Da bi pisali, da bi brali ... Vam sedmošolci Osnovne šole Hinka Smrekarja iz Ljubljane pošiljamo tele kazalke.

Na nekaterih so narisana peresa ali svinčniki - da bi pisali ...

Na drugih kazalec, da bi vedeli, kje ste pri branju ostali. Morda, da bi našli pravo smer naprej?

Na tretjih pa so mnogi navihani prstki, ki naj se med sabo prepletejo v prijateljstvo med vami in nami.

Pošiljamo vam pristrčen pozdrav in vam želimo veliko prijetnega branja in pisanja v teh prazničnih zimskih dneh. Naj vas naše kazalke razveselijo!

Učenci 7. A razreda, učiteljica Kristina Kompan in knjižničarka Jana Okorn

Zgornje vrstice že nakazujejo našo željo po nadaljnjem sodelovanju z isto šolo – te kazalke/peresa/svinčniki bodo namreč vez z naslednjo dejavnostjo, ki se je nameravamo udeležiti v mesecu januarju (Teden pisanja z roko).

Ko so sedmošolci na različne vrste papirja narisali kazalke, smo jih plastificirali in izrezali, dodali na roke napisano spremno pismo in vse skupaj poslali svoji partnerski šoli.

V nekaj dneh smo iz Centra za usposabljanje Elvira Vatovec prejeli paket, v katerem smo se razveselili pesmi, pisma, predvsem pa mehkih pisanih kazalk, izdelanih iz filca in gumbov. Razdelili smo jih med učence in jim predali pozdrave novih prijateljev.

Slika 27: Arhiv OŠ Hinka Smrekarja Ljubljana

Fotografirala: Jana Okorn

Poročilo zaključujem z ugotovitvijo, da je vsakršno sodelovanje med šolami dobrodošlo, če pa gre pri tem za zanesljive sodelavce in navdušene otroke, je tak projekt osrečujoč za vse. Nove kazalke bodo vsem sodelujočim pripomoček pri branju, spodbuda k sodelovanju in opomnik, da ko dajemo, prejemo. Hvala za možnost sodelovanja v tem projektu, hvala, da je bila šolska knjižnica lahko most med nami in kažipot k branju!

PRAVLJIČNO DOŽIVETJE MEDNARODNEGA MESECA ŠOLSKIH KNJIŽNIC

Karmen Strgar

Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska Bistrica

Oktober smo v šolski knjižnici praznovali mednarodni mesec šolskih knjižnic. Letos so dejavnosti potekale pod skupnim geslom Pravljičnice in ljudske povesti po svetu, kar je bila povezovalna nit vseh aktivnosti, ki so se jih udeležili učenci različnih oddelkov. Pred knjižnico so si lahko ogledali razstavo, ki je vabila k različnim dejavnostim; v avli smo pripravili razstavo o pravljicah in pravljичnem.

Slika 28: Arhiv OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica

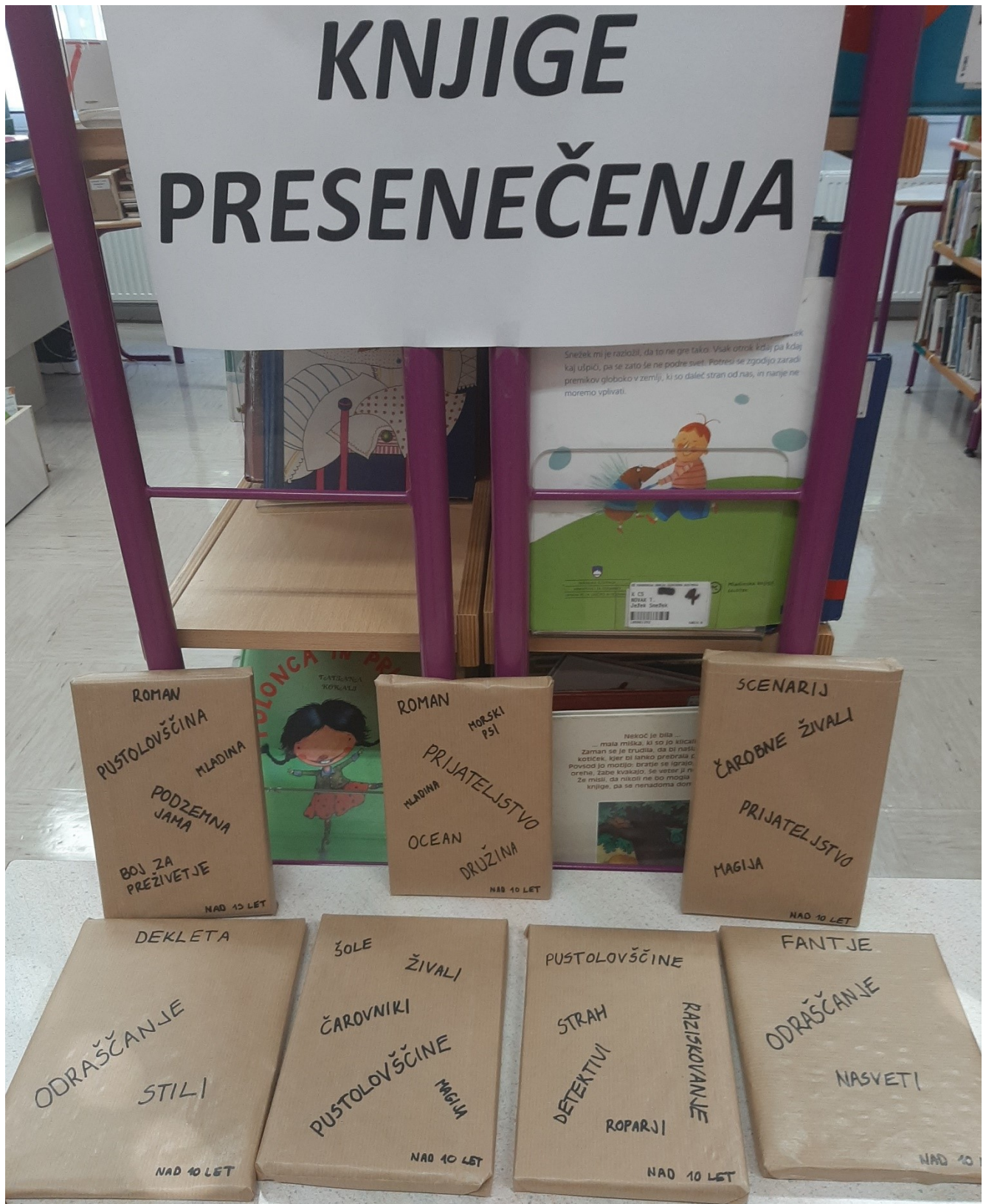
Prvošolce smo oktobra sprejeli v šolsko knjižnico. Prisluhnili so pravljici Kako se je Roki naučil brati in na pripravljenem lističu papirja pobarvali prikupnega kužka s knjigami, ki se je kasneje spremenil v prvo šolsko knjižnično izkaznico. V okviru te dejavnosti je bil prav poseben dogodek obisk šolske knjižnice, ko so si lahko prvič izposodili slikanico.

Slika 29: Arhiv OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica

V knjižnici smo za izposajo pripravili knjige presenečenja. Knjiga je bila ovita v papir, da se ni videlo, katera je v ovitku, na njem pa so bili namigi o vsebini. Vsaka knjiga je vsebovala priporočeno starost otroka, drugo so bili vsebinski namigi. Knjige presenečenja smo pripravili že drugo leto zapored in ponovno so bile z navdušenjem sprejete. Učenci so si jih z veseljem izposojali in jih tudi prebrali.

Slika 30: Arhiv OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica

Sliki 31 in 32: Arhiv OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica

Učenci, vključeni v podaljšano bivanje, so lahko rešili knjižno uganko. Uganke so bile razdeljene po starostnih stopnjah; čakale so jih v razredih v popoldanskem času.

Učenci 4. in 5. razredov matične in podružnične šole so izdelovali kazalke za nacionalno oz. mednarodno izmenjavo kazalk. Nekaj kazalk so ustvarili učenci, ki so se sami prijavili za izmenjavo knjižnih kazalk. Nekateri so na kazalko upodobili motive slovenskih ljudskih pravljic, ki so jih pred tem prebrali. Kazalke so potovale v različne kraje in mesta po svetu; v nacionalni izmenjavi smo sodelovali z OŠ 8 Talcev Logatec in OŠ Juršinci, v mednarodni izmenjavi pa s šolama v Rusiji in na Portugalskem.

Slika 33: Arhiv OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica

Učenci enega izmed petih razredov so ustvarili kocke pripovedovalke. Najprej so prebirali ljudske pravljice z vsega sveta iz različnih zbirk in Cicibanov. V zvezke so napisali miselne vzorce o prebranih pravljicah z glavnimi značilnostmi. Na mreže kock so narisali pravljичne osebe iz prebranih besedil in iz njih izdelali kocke, ki so jih tudi preizkusili. Šestošolci so v okviru kulturnega dneva ustvarjali družabne igre na temo pravljic. Najprej so prebirali pravljice in se učili o njihovih značilnostih, nato pa so na podlagi naučenega izdelali inovativne družabne igre, ki so se povezovale s pravljicami. Njihovi izdelki so bili razstavljeni v avli naše šole.

OKTOBER 2021 V ŠOLSKI KNJIŽNICI OŠ BELTINCI

Cvetka Rengeo

OŠ Beltinci

Mednarodno združenje šolskih knjižničarjev (IASL - International Association of School Librarianship) in Sekcija za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije sta nas tudi letos povabila k praznovanju v oktobru, ki je mednarodni mesec šolskih knjižnic. Dejavnosti so potekale pod geslom ***Pravljice in ljudske povesti po svetu***.

S skrbno načrtovanimi dejavnostmi učence spodbujamo k branju kot vseživljenjski dejavnosti.

Glavni dogodek v oktobru je že nekaj let sprejem prvošolcev v šolsko knjižnico. Ob zgodbi Urše Kreml *Racman in knjiga* smo se naučili, za koga pravimo, da požira knjige in zakaj je branje pomembno. Učenci so spoznali pravila vedenja in izposoje gradiva v knjižnici, najbolj veseli pa so bili samostojnega iskanja knjige za branje doma. Na OŠ Beltinci je v letošnjem šolskem letu 67 prvošolcev.

Slika 34: Prvošolci prvič v šolski knjižnici. (Arhiv OŠ Beltinci)

Vsi učenci razredne stopnje s svojimi razredniki oz. razredničarkami in učenci predmetne stopnje s svojimi učiteljicami slovenščine ali razredniki so preživeli vsaj eno uro v šolski knjižnici, kjer smo se pogovarjali o pomenu branja v vsakdanjem življenju. Učenci so si izposodili tudi knjigo domačega branja oz. knjige za prostočasno branje.

Slika 35: Pogovori o pomenu branja v vsakdanjem življenju. (Arhiv OŠ Beltinci)

Učenci 3. razreda so imeli v četrtek, 7. 10. 2021, kulturni dan. Eno šolsko uro so preživeli tudi v šolski knjižnici, kjer so prisluhnili slovenski ljudski pravljici Zlato jabolko, v učilnici pa poustvarjali.

Slika 36: Poslušamo slovensko ljudsko pravljico Zlato jabolko. (Arhiv OŠ Beltinci)

Veseli nas, da smo lahko, upoštevajoč epidemiološka navodila NIJZ, začeli z izvajanjem interesnih dejavnosti v šolski knjižnici. V bralni projekt **Naša mala knjižnica** se je vključilo kar nekaj učencev 4. in 5. razreda. Veselimo se literarnih srečanj in pogovorov o prebranih knjigah. Tudi člani knjižničarskega krožka so začeli urejati knjižnično gradivo in spoznavati knjižnični red.

Slika 37: Učenci, ki berejo letos v Naši mali knjižnici. (Arhiv OŠ Beltinci)

Učenci 3. razreda so uro nemščine preživeli v šolski knjižnici. Spoznali so knjige v nemškem koticu in prisluhnili nemški pravljici Wo ist Ginas Tupfenhut, ki jo je prebrala učiteljica nemščine Lidija Pelcl Mes.

Slika 38: Poslušali smo nemško pravljico. (Arhiv OŠ Beltinci)

Čas pred jesenskimi počitnicami smo izkoristili, da smo učence 7., 8. in 9. razreda vzpodbujali k branju, spregovorili smo o knjigah, o pomenu branja, o tem, kako je čas za branje potrebno načrtovati. Učenci so priznali, da so v času šolanja na daljavo brali zelo malo ali nič, saj so bile knjižnice zaprte. Učenci so obljubili, da bodo med počitnicami prebrali vsaj eno knjigo.

Slika 39: Ponovno skupaj v knjižnici. (Arhiv OŠ Beltinci)

V oktobru učence povabimo, da zapišejo svoje misli o knjižnici:

- Zelo rada grem v knjižnico. V naši knjižnici je več kot 22.000 knjig. Vedno si izposodim dve knjigi. Doma bereva skupaj s sestrico. Knjižnica je zelo lep prostor na šoli. (Sara)
- Knjižnica mi je všeč, ker je v njej veliko lepih knjig, iz katerih se lahko veliko naučiš. Naša knjižnica je najboljša. (Lan)
- Naša šolska knjižnica mi je zelo všeč, ker je taka majhna, v njej se počutiš lepo in najdeš mir. Imamo tudi zelo prijazno knjižničarko, ki ti pomaga najti vse knjige. Meni so najljubše pesmice, ker imajo zanimive rime. (Filip)

- V naši knjižnici mi je lepo, saj ima veliko knjig. Imamo tudi lepe kavče, kjer lahko sedimo in beremo knjige. Trenutno mi ni všeč, da moramo nositi maske. Knjige berem tudi doma. V knjižnici se lahko sprostimo in imamo mir. (Lisa)
- Naša knjižnica je lepo urejena. Rad hodim v njo. Tam si lahko izposodim knjige ali kakšno pesmarico. (Nik)
- Rad berem stripe, zato zelo rad obiskujem knjižnico. Prebral sem nekaj knjig, ki so bile zelo lepe. Želim si, da bi več ljudi razumelo pomen branja. Zelo rad imam knjižnico. (Lukas)

ZAKLJUČEK

Lepo se je srečati in biti z učenci, ki imajo radi šolsko knjižnico, knjige, branje.

Prihodnost je ...

Slika 40: Naša prihodnost. (Arhiv OŠ Beltinci)

Naš vsakodnevni utrip lahko spremljate tudi na blogu šolske knjižnice:
<http://knjiznica.osbeltinci.si/>.

V MESECU ŠOLSKIH KNJIŽNIC PRIPRAVILI RAZSTAVO KAZALK V MESTNI KNJIŽNICI IN ČITALNICI IDRİJA

Martina Vidmar

Osnovna šola Idrija

Naša šolska knjižnica se je pridružila praznovanju z Mednarodno izmenjavo knjižnih kazalk. V izmenjavo smo učence prijavili v obe starostni skupini. Izmenjavo na šoli je koordinirala Martina Vidmar. Pod mentorstvom učiteljic Urše Erjavec, Erike Kavčič, Ane Kurtanjek, Branke Skrt, Martine Vidmar ter Anite Vihtelič Janež so sodelovali vsi sedmošolci, 3. c razred ter 4 skupine oddelka podaljšanega bivanja. Skupno približno 200 učencev.

Slika 41: Arhiv OŠ Idrija

IASL nas je povezala s tremi šolami – dvema portugalskima (Escola Basica Bento de Freitas, Vila do Conde; Escola Basica Antonio Correia de Oliveira, Esposende) ter eno hrvaško (Osnovna škola Marina Držića, Dubrovnik).

Sedmošolci so kazalke izdelovali v okviru kulturnega dneva Rastem s knjigo v organizaciji vodje knjižnice Mire Tratnik. 3. c z učiteljico angleščine pri urah angleščine, ostale skupine so se projektu posvetile znotraj ur podaljšanega bivanja.

Sliki 42 in 43: Arhiv OŠ Idrija

Po začetnem skupnem sestanku mentoric, predstavljeni temi ter osnovni shemi izdelave, se je vsaka učiteljica odločila za pristop po lastni izbiri. Sedmošolci so za spoznavanje s projektom ter sodelujočo šolo in državo imeli na voljo tudi delovni list. Podobno poenostavljeno verzijo so v last prejeli še učenci starejših dveh skupin oddelka podaljšanega bivanja.

Letos smo izpeljali tudi razstavo kazalk sedmošolcev v Mestni knjižnici in čitalnici Idrija, naknadno razstavo nabora prejetih kazalk vseh šol. Razstave smo oblikovali tudi v prostorih šole.

Slika 44: Arhiv OŠ Idrija

Pripravlja se članek za Idrijske novice (objava je odvisna od uredništva), krajša omemba je objavljena na spletni strani šolske knjižnice, o dejavnosti je poročala tudi Mestna knjižnica in čitalnica sama. Daljši zaključni članek za spletno stran šolske knjižnice z angleškim prevodom ter obsežno fotogalerijo za sodelujoče šole in učence bo šele objavljen.

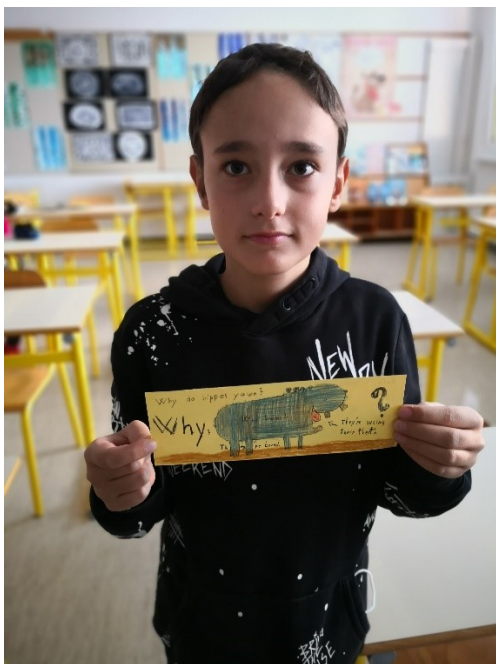

Slika 45: Arhiv OŠ Idrija

Kazalke z vseh šol smo že prejeli, dočim z razpošiljanjem naših, zaradi razstav in specifik skupin sodelujočih učencev, pričenjamo šele v tem tednu.

Z izmenjavo na šoli smo konkretno pričeli meseca novembra 2021. Zaključili (žreb prejetih kazalk, zaključni daljši članek za spletno stran šolske knjižnice) jo bomo v začetku 2022.

Slik 46-48: Arhiv OŠ Idrja

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

POUSTVARJANJE UČENCEV PO PREBRANI KNJIGI MALA ALMA IN OGLEDU FILMA O JOSIPU JURČIČU

Kristijan Rešetič

OŠ Stična

Z učenci smo prebrali knjigo z naslovom Mala Alma na veliki poti, govorili o zanimivem življenju Alme Karlin in izdelovali likovne izdelke, ki prikazujejo kitajske zmaje. Kot vrhunec pa so učenci pri likovnem snovanju naredili ogromnega zmaja, ki bo krasil šolsko knjižnico.

Slike 49-53: Arhiv OŠ Stična

Učenci sedmih razredov so v okviru Jurčičevega leta posneli film z naslovom *In search of Jurčič*. Gre za film posnet v angleščini za vrstnike na ameriški šoli Saint Junipero Serra Catholic School. Ameriškim vrstnikom smo hoteli predstaviti Josipa Jurčiča in njegova dela, zato smo jim poslali angleške prevode Kozlovske sodbe in film. V okviru meseca šolskih knjižnic smo film predvajali tudi našim učencem.

Video 1: In search of Jurčič (OŠ Stična)

Za učence smo organizirali nagradno igro – med učenci, ki so prebirali knjige o nogometaših in drugih športnikih, smo izžrebali dva, ki sta prejela album s samolepljivimi sličicami.

Stenska poslikava – zbiranje predlogov učencev: učence smo povabili, da predlagajo knjižne junake, ki bi jih radi videli na steni šolske knjižnice, saj se v začetku prihodnjega leta obeta prenova stene šolske knjižnice, na kateri bodo kraljevali junaki iz pravljic iz vsega sveta.

UGANKE NA TEMO BRANJA, KNJIŽNICE, KNJIG IN KNJIŽNICE

Mateja Drnovšek Zvonar

OŠ Polje

Sodelovanje OŠ Polje v sklopu praznovanja meseca šolskih knjižnic je potekalo z raznolikimi dejavnostmi.

Učenci so pisali uganke na temo branja, knjižnice, knjig. Uganke so brali tudi svojim sošolcem, ki so jih morali uganiti.

Slike 54-58: Arhiv OŠ Polje

Na koncu so jih napisali na plakate, ki smo jih obesili v vitrine pred knjižnico.

Povezali smo se s splošno knjižnico v Polju, kjer smo sodelovali pri literarnem dogodku. Vsi učenci so predhodno prebrali knjigo Milijonček za prijaznost, o kateri smo se potem pogovarjali s predstavnikoma založb. Debata je bila zelo pestra in učenci so imeli dobre argumente, za svoje trditve in mišljenja.

Sliki 59 in 60: Arhiv OŠ Polje

Knjižne kazalke smo si izmenjali z OŠ Sv. Ana. Pri nas so jih izdelovali tretješolci, na OŠ Sv. Ana pa prvošolčki in drugošolčki na njihovi podružnični šoli.

Slike 61-63: Arhiv OŠ Polje

Učenci so pripravili razstavo najlepših knjižnic na svetu.

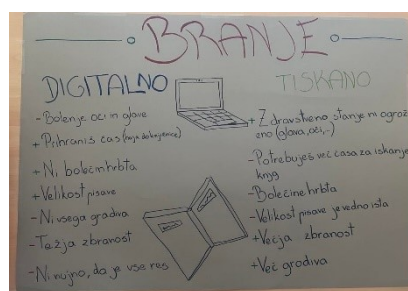
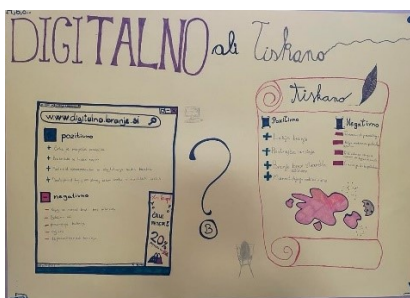
Slike 64-67: Arhiv OŠ Pojje

Pisali so pravljice. Najprej smo se pogovorili o samih pravljicah, njihovih značilnostih, kdo največkrat nastopa v pravljicah. Za tem pa so učenci morali napisati pravljico v kateri so bili glavni liki živali, tema pa so bila pravila in bonton v knjižnici.

Slika 68: Arhiv OŠ Polje

Za konec pa so v skupinah še pretresali svoje misli ter iskali pluse in minuse tiskanega in digitalnega branja.

Slike 69-71: Arhiv OŠ Polje

BRALNA PLAŽA V OŠ KIDRIČEVO

Jasna Medved

OŠ Kidričevo

OŠ Kidričevo, Kajuhova 10, 2325 Kidričevo se je v oktobru pridružila projektu Mednarodni mesec šolskih knjižnic. Izvedli smo več aktivnosti, povezanih s knjigo in s spodbujanjem branja. Na podružnični šoli Lovrenc smo v četrtek, **14. 10. 2021**, izvedli »**Noč pravljic**«. Učenci so ta dan v šoli tudi prenočili. Popoldan so potekale številne aktivnosti, kot so sprehod, igre na prostem, peka kostanjev, peka klobas zunaj na ognju. Učenci so zvečer brali knjige z ekološko vsebino in tako opravili eko bralno značko. Knjige sem jim predhodno pripravila jaz - knjižničarka. Knjige so bile prilagojene starostni stopnji otrok. Učence je prišla pozdravit tudi ravnateljica Alenka Kutnjak.

V mesecu oktobru smo izvedli t. i. **BRALNO PLAŽO** za učence 6. do 9. razreda. Učenci so od doma prinesli brisače, ležalke in knjige ter uživali v branju. V okolici šole imamo namreč čudovite travnate površine, obdane z drevesi, ki nudijo prijetno senco.

Organizirali smo tudi literarni natečaj **NAŠA KNJIŽNICA**. Učenci so pisali pesmi, haikuje in kratke zgodbe na temo knjižnice. Nastali so čudoviti prispevki.

V mesecu oktobru smo za učence od 1. do 5. razreda tako na matični kot podružnični šoli izvedli ure **KIZ-A**. Na teh urah je bil **poudarek na pravljicah in ljudskih povestih po svetu**.

Dogodke so organizirale: **ALENKA BRUMEN, ANDREJA EMERŠIČ, MATEJA ŠOŠTAR, TINA EMERŠIČ, KAJA MEDVED, KLAVDIJA MURKO, SONJA LENARČIČ, LIDIJA HORVAT, PETRA ŽUNKO, JASNA MEDVED.**

O dogodku smo poročali na spletni strani šole, na FB profilu šole, na portalu MojaObčina.si ter v občinskem glasilu Ravno polje.

Slika 72: Print screen PDF dokumenta (Arhiv Urša Bajda)

PRAVLJIČNI KVIZ, SKRIVNI PRIJATELJ IN ŠE KAJ

Nataša Logar Andič in Irena Milivojevič-Kotnik

Osnovna šola Frana Albrehta

Vsako leto šolske knjižnice, v mesecu oktobru, praznujemo Mednarodni mesec šolskih knjižnic. V tem mesecu knjižnice praznično poudarjamo pomembnost šolske knjižnice z različnimi dogodki, ki se odvijajo v knjižnici.

Na naši šoli smo v mesecu oktobru organizirali kar nekaj zanimivih dejavnosti za učence:

1. literarno-likovni in fotografski natečaj,
2. pravljичni kviz,
3. nacionalna izmenjava knjižnih kazalk,
4. mednarodna izmenjava knjižnih kazalk,
5. razstave knjig v knjižnici,
6. skrivni prijatelj.

Literarno-likovni in fotografski natečaj

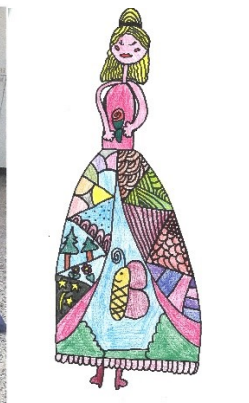
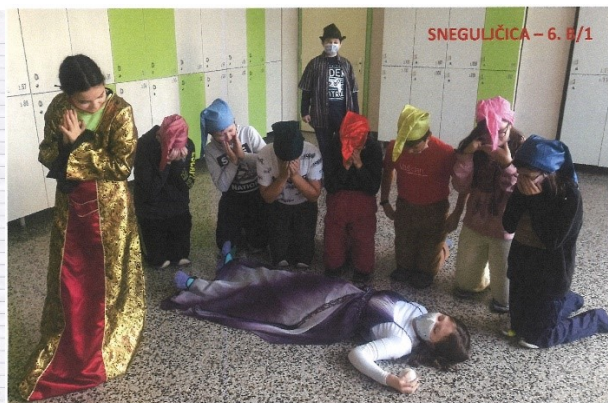
V začetku meseca oktobra smo na šoli razpisali natečaj, na katerem so lahko sodelovali vsi učenci z naše matične šole in s podružničnih šol. Natečaj je trajal do konca oktobra, 17. novembra pa smo razglasili nagrajence. Na ta dan namreč praznujemo rojstni dan Frana Albrehta, po katerem nosi ime tudi naša šola. Naslov natečaja se je glasil Nekoč predavnimi časi...Učenci so lahko narisali svoje najljubše književne junake, lahko so napisali kakšno pesmico ali pravljico, lahko pa so poustvarili prizor iz svoje najljubše knjige

in ga fotografirali. Prejeli smo več kot 170 izdelkov. Na Albrehtov dan smo, v sklopu spletnega praznovanja, razglasili nagrajence, ki so prejeli lepe nagrade, prav tako pa smo podarili kar nekaj pohval za sodelovanje.

Nekoč pred davnimi časi...
Nekoč pred davnimi časi je živel kralj. Imel je ženo in eno hčerko po imenu Sara. Ko se je Sara rodila se je kralj odločil, da jo bo zapel v svet. Odraščala je mlada, da je se prava gospodinja. In čisto ena je bil zelo pametna otrok, ko je otrok dopolnil 15 let. Sara tega ni vedela. Na njen 15. rojstni dan pa se je vse spremeniло. Zjutraj sta v njeno sobo prišla dve mladi dekletci. Privedla sta ji nekaj, kar je bilo skrivno v banko. Sara se je začela in spraševala: "Kaj je to?" Oče je odgovoril: "Voj v našo kraljevino je zelo pametna otrok, ko nek otrok praznuje svoj 15. rojstni dan, v in kaj je to, kaj praznuje?" je odgovorila Sara: "Tobut leto, največje družinske skrivnosti in je nek družina ima je razložila mami. Sara je počasi postajala zelo pametna. Bila je zelo pametna. In največje je skrivno. Nikar se hodi. Mama in mama sta se spomnila, da bi se začela napak, nekaj "ona" zvečica" je rekla kralj. Sara sta

Osnovna šola Frana Albrehta

NAGRADO
za najboljšo literarno delo v literarno-likovnem natečaju Nekoč pred davnimi časi...

PREJME
TJAŠA ŠULIGOJ,
5. TU

Natečaj je potekal v okviru projekta Mednarodni mesec šolskih knjižnic v oktobru 2021.

Koordinatorica projekta: Nataša Logar Andič
Ravnatelj: Rafko Lah

Osnovna šola Frana Albrehta

POHVALO
za sodelovanje v literarno-likovnem natečaju Nekoč pred davnimi časi ...

prejme
ELA POLJANŠEK,
7. B

Natečaj je potekal v okviru projekta Mednarodni mesec šolskih knjižnic v oktobru 2021.

Koordinatorica projekta: Nataša Logar Andič
Ravnatelj: Rafko Lah

Slika 73: Kolaž fotografij. Arhiv OŠ Frana Albrehta

Sliki 74 in 75: Arhiv OŠ Frana Albrehta

Pravljični kviz

V mesecu oktobru so učenci lahko reševali tudi pravljčni kviz. Na vseh šolah so učence v knjižnicah čakali listi z vprašanji, na katera so morali odgovoriti v šoli. Vprašanja so se nanašala na slovenske in tuje pravljice ter različne književne junake. Učenci so lahko izbirali med več odgovori, pri nekaterih vprašanjih pa so morali odgovore tudi zapisati. Če kakšnega odgovora niso vedeli so lahko prišli v knjižnico in ga tam tudi poiskali. Kar nekaj učencev je to možnost tudi izkoristilo. Na začetku meseca novembra smo izžrebali štiri nagrajence, ki so prejeli tudi praktične nagrade.

Nacionalna izmenjava knjižnih kazalk

V tem šolskem letu smo se pridružili tudi projektu nacionalne izmenjave knjižnih kazalk, ki ga organizira Sekcija za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. Projekt je namenjen predvsem povezovanju šol, šolskih knjižnic, spoznavanju novih prijateljev in spodbujanju branja. Naša partnerska šola je bila Osnovna šola Ivana Cankarja iz Vrhnike. Naši drugošolci in tretješolci so izdelali kar 166 kazalk za učence iz Vrhnike. Tema knjižnih kazalk je bila vezana na temo Pravljice in ljudske povesti po svetu, kar je bila tudi tema Mednarodnega meseca šolskih knjižnic. Pred samim izdelovanjem kazalk, so si učenci skupaj z učitelji pogledali tudi spletno stran partnerske šole, na zemljevidu Slovenije so poiskali mesto Vrhnika, na spletu pa so prebrali tudi malo o zgodovini samega mesta. Tako so se poleg zabavnega dela ustvarjanja kazalk, naučili tudi nekaj novega. Učenci so na

kazalke narisali različne književne junake, tudi tiste, ki izhajajo iz ljudskih kamniških pripovedi, nekateri so narisali značilnosti mesta Kamnik, na nekatere kazalke pa so učenci napisali tudi citate vezane na branje. Nastale so res lepe in zanimive knjižne kazalke. Prav tako smo prejeli že lepe in zanimive kazalke od učencev iz Osnovne šole Vrhnika, za kar se jim zahvaljujemo.

Sliki 76 in 77: Učenci in učenke podružnične šole Vranja peč s knjižnimi kazalkami. Arhiv OŠ Frana Albrehta

Slika 78: Knjižne kazalke, ki so jih za nas izdelali učenci Osnovne šole Vrhnika. Arhiv OŠ Frana Albrehta

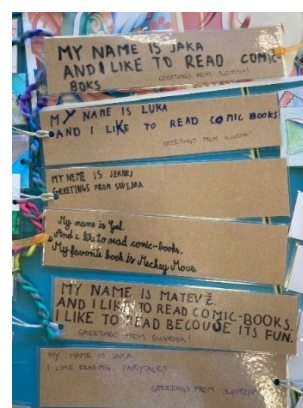
Mednarodna izmenjava knjižnih kazalk

Letos se je naša šola prvič priključila projektu, ki ga organizira IASL (Mednarodna zveza šolskih knjižnic). Projekt izmenjave knjižnih kazalk vključuje šole z vsega sveta. Učenci ročno izdelajo poljubne kazalke in si jih s partnersko šolo izmenjajo po klasični pošti. Lahko pa sodelujejo tudi v elektronski izmenjavi kazalk. Projekt je zanimiv in zabaven, saj na tak način učenci spoznajo nove države, kulture in njihove navade, prav tako da sklepajo nova prijateljstva in spodbujajo branje. Naša partnerska šola je bila osnovna šola TWGHs Ko Ho Ning Memorial Primary School iz Hongkonga.

Slike 79-81: Arhiv OŠ Frana Albrehta

Učenci 4. in 5. razredov so izdelali kar 134 knjižnih kazalk, ki smo jih po pošti poslali na Kitajsko. Učencem je bil projekt zelo všeč, še najbolj pa dejstvo, da si bodo izmenjali kazalke s tako oddaljeno deželo. Učenci so si pred samo izdelavo kazalk najprej ogledali spletno stran šole, nato so na globusu ali zemljevidu poiskali Kitajsko in Hongkong in si na koncu na spletu poiskali še zanimive podatke o tej daljni deželi. Na knjižne kazalke so nato narisali geografske značilnosti Slovenije, naše kulinarične specialitete, naše znane osebnosti, simbole Slovenije in turistične znamenitosti. Nekateri učenci so se v angleščini tudi na kratko predstavili in zapisali kakšne knjige radi berejo. Knjižne kazalke, ki so nastale, so bile resnično zanimive, lepo oblikovane, na njih pa so učenci lepo predstavilo Slovenijo. Učenci so v projektu uživali in se že veselijo prihodnjega šolskega leta, ko se bomo povezali z novo šolo in ponovno spoznavali novo kulturo in njihove navade. Na knjižne kazalke s Kitajske pa še čakamo.

Slike 82-84: Arhiv OŠ Frana Albrehta

Razstave v knjižnici

Letošnje geslo meseca oktobra se je glasilo Pravljice in ljudske povesti po svetu, zato smo v knjižnici postavili dve razstavi knjig, ki sta se povezali s tem geslom. Prva razstava je bila razstava tujih in slovenskih pravljic in ljudskih pripovedk, druga pa je bila razstava zelo znanih, zanimivih in pristrčnih knjig avtorice Julie Donaldson. V mesecu septembru in oktobru smo sicer postavili še tri razstave: jesen, novosti v knjižnici in noč čarovnic.

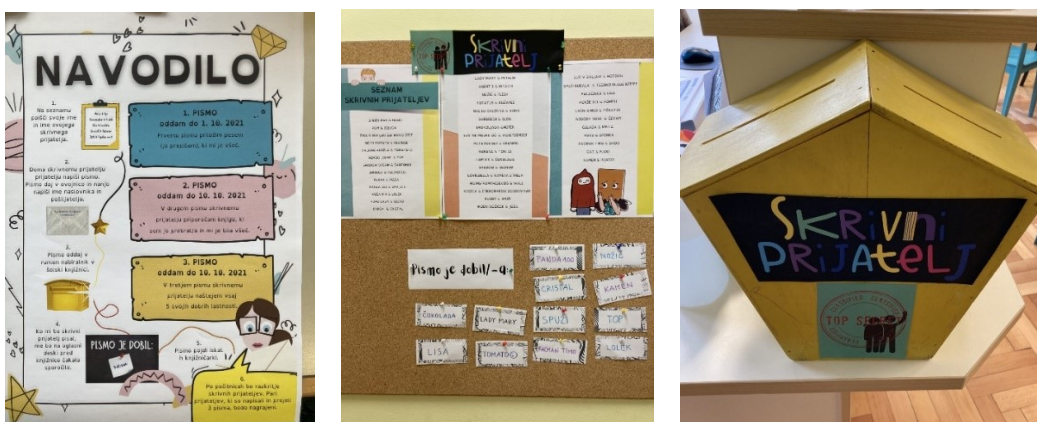
Sliki 85 in 86: Arhiv OŠ Frana Albrehta

Slike 87-89: Arhiv OŠ Frana Albrehta

Skrivni prijatelj

Skrivni prijatelj je dejavnost, ki jo učiteljica slovenščine in knjižničarka Irena izvaja med učenci 6. razredov. Učenec si izmisli skrivno ime in kasneje na seznamu poišče svoje ime in ime svojega skrivnega prijatelja. V mesecu oktobru napišejo učenci tri pisma, ki jih oddajo v rumeni nabiralnik v knjižnici. Prvemu pismu priložijo pesem, ki jim je všeč, v drugem pismu svojemu skrivnemu prijatelju priporočajo knjigo, ki so jo prebrali, v tretjem pismu pa naštejejo vsaj pet svojih dobrih lastnosti. Ko učenec prejme pismo od svojega skrivnega prijatelja, ga obvestilo čaka pred knjižnico, knjižničarka pa mu izroči pismo. Po počitnicah se razkrijejo skrivni prijatelji in tisti, ki so napisali in prejeli tri pisma, so nagrajeni. Dejavnost je zanimiva, saj se učenci na tak način še bolj spoznajo, bolje pa jih spozna tudi učiteljica. Učencem je igranje Skrivnega prijatelja zelo všeč in se ga z veseljem udeležujejo.

Slike 90-92: Arhiv OŠ Frana Albrehta

V OSEMDESETIH PRAVLJICAH OKOLI SVETA TER KNJIGO DROBCI SKUPNIH EVROPSKIH KORENIN

Mihaela Ruhitel

Osnovna šola Benedikt

Tudi v šolskem letu 2021/2022 smo se odločili, da sodelujemo v projektu in praznovanje šolskih knjižnic razširimo na cel mesec oktober.

K sodelovanju sem povabila učence od 1. do 5. razreda. Naše praznovanje se je začelo v tednu otroka in se nadaljevalo skozi oktober. Ob izvedbi bibliopedagoških ur so nastali tudi različni izdelki.

Pripravila sem pravljичne urice za učence 1. triade. Učenci so si ogledali razstavo knjig s pravljicami različnih dežel. Pravljice smo izbirali iz knjige *Mamka Bršljanka*.

Po prebranih pravljicah so si učenci naredili knjižno kazalko z ilustracijo njihove najljubše pravljice.

Z učenci 4. in 5. razreda smo brali knjigo pravljic *V osemdesetih pravljicah okoli sveta* ter knjigo *Drobcu skupnih evropskih korenin*. Tudi ti učenci so si izdelali svojo knjižno kazalko. Učenci so ob branju pravljic zelo uživali.

O naših dejavnostih smo poročali na naši spletni strani šolske knjižnice.

Prilagam fotografijo razstavljenih pravljic in pripovedk, ki jih imamo v naši knjižnici.

Slika 93: Arhiv OŠ Mihaela Ruhitel

SKRIVNI PRIJATELJ IN RUMENI NABIRALNIK V KNJIŽNICI

Nataša Logar Andič in Irena Milivojevič-Kotnik

Osnovna šola Frana Albrehta Kamnik

Vsako leto šolske knjižnice, v mesecu oktobru, praznujemo Mednarodni mesec šolskih knjižnic. V tem mesecu knjižnice praznično poudarjamo pomembnost šolske knjižnice z različnimi dogodki, ki se odvijajo v knjižnici.

Na naši šoli smo v mesecu oktobru organizirali kar nekaj zanimivih dejavnosti za učence:

1. literarno-likovni in fotografski natečaj,
2. pravljčni kviz,
3. nacionalna izmenjava knjižnih kazalk,
4. mednarodna izmenjava knjižnih kazalk,
5. razstave knjig v knjižnici,
6. skrivni prijatelj.

Literarno-likovni in fotografski natečaj

V začetku meseca oktobra smo na šoli razpisali natečaj, na katerem so lahko sodelovali vsi učenci z naše matične šole in s podružničnih šol.

Slike 94 – 98: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Natečaj je trajal do konca oktobra, 17. novembra pa smo razglasili nagrajence. Na ta dan namreč praznujemo rojstni dan Frana Albrehta, po katerem nosi ime tudi naša šola. Naslov natečaja se je glasil Nekoč pred davnimi časi...Učenci so lahko narisali svoje najljubše književne junake, lahko so napisali kakšno pesmico ali pravljico, lahko pa so poustvarili prizor iz svoje najljubše knjige in ga fotografirali. Prejeli smo več kot 170 izdelkov. Na Albrehtov dan smo, v sklopu spletnega praznovanja, razglasili nagrajence, ki so prejeli lepe nagrade, prav tako pa smo podarili kar nekaj pohval za sodelovanje.

Sliki 99 in 100: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Sliki 101 in 102: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Slike 103-105: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Pravljčni kviz

V mesecu oktobru so učenci lahko reševali tudi pravljčni kviz. Na vseh šolah so učence v knjižnicah čakali listi z vprašanji, na katera so morali odgovoriti v šoli. Vprašanja so se nanašala na slovenske in tuje pravljice ter različne književne junake. Učenci so lahko izbirali med več odgovori, pri nekaterih vprašanjih pa so morali odgovore tudi zapisati. Če kakšnega odgovora niso vedeli so lahko prišli v knjižnico in ga tam tudi poiskali. Kar nekaj učencev je to možnost tudi izkoristilo. Na začetku meseca novembra smo izžrebali štiri nagrajence, ki so prejeli tudi praktične nagrade.

Nacionalna izmenjava knjižnih kazalk

V tem šolskem letu smo se pridružili tudi projektu nacionalne izmenjave knjižnih kazalk, ki ga organizira Sekcija za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. Projekt je namenjen predvsem povezovanju šol, šolskih knjižnic, spoznavanju novih prijateljev in spodbujanju branja. Naša partnerska šola je bila Osnovna šola Ivana Cankarja iz Vrhnike. Naši drugošolci in tretješolci so izdelali kar 166 kazalk za učence iz Vrhnike. Tema knjižnih kazalk je bila vezana na temo Pravljice in ljudske povesti po svetu, kar je bila tudi tema Mednarodnega meseca šolskih knjižnic. Pred samim izdelovanjem kazalk, so si učenci skupaj z učitelji pogledali tudi spletno stran partnerske šole, na zemljevidu Slovenije so poiskali mesto Vrhnika, na spletu pa so prebrali tudi malo o zgodovini samega mesta. Tako

so se poleg zabavnega dela ustvarjanja kazalk, naučili tudi nekaj novega. Učenci so na kazalke narisali različne književne junake, tudi tiste, ki izhajajo iz ljudskih kamniških pripovedi, nekateri so narisali značilnosti mesta Kamnik, na nekatere kazalke pa so učenci napisali tudi citate vezane na branje. Nastale so res lepe in zanimive knjižne kazalke. Prav tako smo prejeli že lepe in zanimive kazalke od učencev iz Osnovne šole Vrhnika, za kar se jim zahvaljujemo.

Sliki 106 in 107: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Učenci in učenke podružnične šole Vranja peč in knjižne kazalke iz Osnovne šole Frana Albrehta. Prejeli smo knjižne kazalke učencev iz Osnovne šole Vrhnika.

Slika 108: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

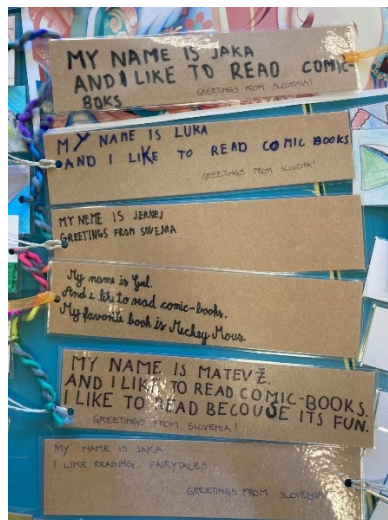

Mednarodna izmenjava knjižnih kazalk

Letos se je naša šola prvič priključila projektu, ki ga organizira IASL (Mednarodna zveza šolskih knjižnic). Projekt izmenjave knjižnih kazalk vključuje šole z vsega sveta. Učenci ročno izdelajo poljubne kazalke in si jih s partnersko šolo izmenjajo po klasični pošti. Lahko pa sodelujejo tudi v elektronski izmenjavi kazalk. Projekt je zanimiv in zabaven, saj na tak način učenci spoznajo nove države, kulture in njihove navade, prav tako da sklepajo nova prijateljstva in spodbujajo branje. Naša partnerska šola je bila osnovna šola TWGHs Ko Ho Ning Memorial Primary School iz Hongkonga. Učenci 4. in 5. razredov so izdelali kar 134 knjižnih kazalk, ki smo jih po pošti poslali na Kitajsko. Učencem je bil projekt zelo všeč, še najbolj pa dejstvo, da si bodo izmenjali kazalke s tako oddaljeno deželo. Učenci so si pred samo izdelavo kazalk najprej ogledali spletno stran šole, nato so na globusu ali zemljevidu poiskali Kitajsko in Hongkong in si na koncu na spletu poiskali še zanimive podatke o tej daljni deželi. Na knjižne kazalke so nato narisali geografske značilnosti Slovenije, naše kulinarčne specialitete, naše znane osebnosti, simbole Slovenije in turistične znamenitosti. Nekateri učenci so se v angleščini tudi na kratko predstavili in zapisali kakšne knjige radi berejo. Knjižne kazalke, ki so nastale, so bile resnično zanimive, lepo oblikovane, na njih pa so učenci lepo predstavilo Slovenijo. Učenci so v projektu uživali in se že veselijo prihodnjega šolskega leta, ko se bomo povezali z novo šolo in ponovno spoznavali novo kulturo in njihove navade. Na knjižne kazalke s Kitajske pa še čakamo.

Sliki 109 in 110: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Slike 111-114: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Razstave v knjižnici

Letošnje geslo meseca oktobra se je glasilo Pravljice in ljudske povesti po svetu, zato smo v knjižnici postavili dve razstavi knjig, ki sta se povezali s tem geslom. Prva razstava je bila razstava tujih in slovenskih pravljic in ljudskih pripovedk, druga pa je bila razstava zelo znanih, zanimivih in pristrčnih knjig avtorice Julie Donaldson. V mesecu septembru in oktobru smo sicer postavili še tri razstave: jesen, novosti v knjižnici in noč čarovnic.

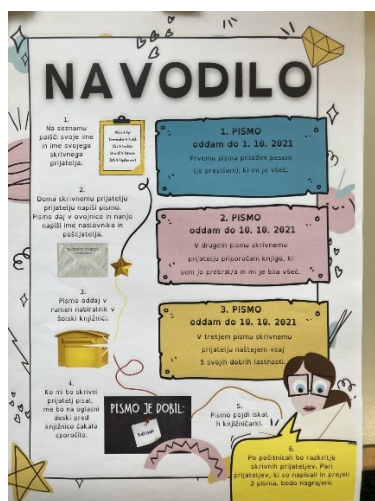

Slike 115-119: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Skrivni prijatelj

Skrivni prijatelj je dejavnost, ki jo učiteljica slovenščine in knjižničarka Irena izvaja med učenci 6. razredov. Učenec si izmisli skrivno ime in kasneje na seznamu poišče svoje ime in ime svojega skrivnega prijatelja. V mesecu oktobru napišejo učenci tri pisma, ki jih oddajo v rumeni nabiralnik v knjižnici. Prvemu pismu priložijo pesem, ki jim je všeč, v drugem pismu svojemu skrivnemu prijatelju priporočajo knjigo, ki so jo prebrali, v tretjem pismu pa naštejejo vsaj pet svojih dobrih lastnosti. Ko učenec prejme pismo od svojega skrivnega prijatelja, ga obvestilo čaka pred knjižnico, knjižničarka pa mu izroči pismo. Po počitnicah se razkrijejo skrivni prijatelji in tisti, ki so napisali in prejeli tri pisma, so nagrajeni. Dejavnost je zanimiva, saj se učenci na tak način še bolj spoznajo, bolje pa jih spozna tudi učiteljica. Učencem je igranje Skrivnega prijatelja zelo všeč in se ga z veseljem udeležujejo.

Slike 120-122: Arhiv OŠ Frana Albrehta, Kamnik

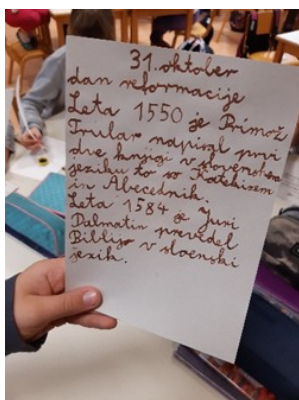

NAŠE KNJIŽNE KAZALKE NA HRVAŠKO IN V LITVO

Nina Kranjec

OŠ Grm

V Mednarodnem mesecu šolskih knjižnic, ki je letos potekal pod geslom Pravljice in ljudske povesti po svetu, so naši prvošolci prvič prestopili prag šolske knjižnice. Knjižna vila jih je preko pravljice Ime čarobnega drevesa popeljala po afriški puščavi, kjer so srečali najdaljšega pitona na svetu in izvedeli, zakaj si je pomembno zapomniti besedo bodžabi.

Slike 123-125: Arhiv OŠ Grm

Učenci 2. razreda so ob pravljici Lev v knjižnici izvedeli, katero pravilo lahko v knjižnici kdaj tudi prekršimo. Utrdili so lansko leto pridobljeno znanje o primernem vedenju v knjižnici, postavitvi in izposoji gradiva ter se urili v samostojnem iskanju gradiva.

Sliki 126 in 127: Arhiv OŠ Grm

Tretješolci so se vključili v projekt Nacionalne izmenjave knjižnih kazalk. Tako kot je deček Vid iskal pravljice v knjigi Pravljice žive v velikem starem mestu, so se tudi naši učenci prelevili v pravljичne detektive. Ob piktogramih so ugibali naslove pravljič. Pri tem so bili zelo uspešni. Nato so izdelali še kazalke s svojimi najljubšimi pravljичnimi junaki in si jih izmenjali z učenci Osnovne šole Koper.

Četrtošolci pa so se vključili v projekt Mednarodne izmenjave knjižnih kazalk in ob tem spoznali glavne slovenske značilnosti in znamenitosti, ki so jih upodobili na knjižnih kazalkah in jih poslali svojim novim prijateljem na osnovne šole na Hrvaško in v Litvo. Nestrpno že čakajo pisma in kazalke tamkajšnjih učencev.

Prav tako so se četrtošolci seznanili s slovenskimi kulturnimi in državnimi prazniki. Poglobili so svoje znanje o pomenu reformacije in prvih slovenskih knjigah, si ogledali faksimile Katekizma, nato pa se preizkusili še v pisanju s puranjimi peresi in črnilom. Bili so navdušeni.

Šestošolci so pisali haikuje o jeseni, sedmošolci so obiskali Knjižnico Mirana Jarca v projektu Rastem s knjigo, osmošolci pa so ponovili in utrdili znanje o našem največjem pesniku Francetu Prešernu, tako da so knjižne kazalke opremili z motivi iz njegovega življenja in dela in jih poslali osnovnošolskim prijateljem v Rusijo.

Cel mesec pa je zaznamovalo tiho branje pri urah slovenskega jezika.

Sliki 128 in 129: Arhiv OŠ Grm

LJUDSKA PRAVLJICA V STRIPU

Marija Špringer, Anton Jakša in Urša Prus

OŠ Loka Črnomelj

"Nekoč, pred davnimi časi ...", besedna zveza letošnjega Mednarodnega meseca šolskih knjižnic, katerega koordinira Sekcija za šolske knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije, nas je tudi na OŠ Loka Črnomelj popeljala v čarobni svet pravljic, ki nam omogočajo, da se spoznamo s pravljичnimi junaki. Učenci se načrtno že od prvih vstopov v šolske prostore spoznavajo z zgodbami, ki so se prenašale iz mnogih generacij v preteklosti in nas učijo o človekovih vrednotah in kulturi. Tako je Mednarodni mesec šolskih knjižnic idealen za povezovanje skozi zgodbe in nova spoznanja o različnih državah po svetu.

Pravljice in ljudske povesti po svetu, letošnja tematika Mednarodnega meseca šolskih knjižnic, je pisana OŠ Loka Črnomelj na »kožo«. Učenci uživajo v poslušanju ljudskih pravljic, njihovi sporočilnosti, nemalokrat pa so zgodbe tudi precej krvavo obarvane in nazorno poučne, kar učence preseneti. Učenci radi poslušajo, da je zmagalo dobro nad zlim, spoznavajo nove-stare besede in besedne zveze in se čudijo pravljичnim bitjem, ki nam v Sloveniji niso poznana. In kaj smo v okviru Mednarodnega meseca šolskih knjižnic, s tematiko Pravljice in ljudske povesti po svetu, počeli na OŠ Loka Črnomelj?

Učenci interesne dejavnosti dramskega krožka matične šole so učencem na podružničnih šolah, od 1. do 5. razreda, Griblje in Adlešiči, zaigrali ljudsko pravljico Palček. Z učenci 4. in 5. razredov smo v sklopu KIZ ur obnovili značilnosti ljudskih pravljic, nato pa si je vsak učenec zbral kratko ljudsko pravljico, jo dvakrat prebral, si pomembne dogodke izpisal in ljudsko pravljico poustvaril v 6. dejanjih na način stripa. Izdelke smo razstavili na PŠ Adlešiči v knjižnici, na PŠ Griblje pa v matični učilnici. Na obeh podružničnih šolah smo skupaj z učenci v knjižnicah postavili stenčas na tematiko Mednarodni mesec šolskih knjižnic.

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

Slike 130-132: Arhiv OŠ Loka Črnomelj

Slika 133: Arhiv OŠ Loka Črnomelj

Na PH Stratus, kjer so locirani učenci matične šole 1. VIO, so 3. razredi v sklopu OPB postavili v knjižnici stenčas na tematiko Mednarodni mesec šolskih knjižnic. V knjižnici je knjižničar izpostavil na vidno mesto zbirko tujih ljudskih pravljic. Učenci najraje posežejo po zbirki Slovanske ljudske pravljice, saj jih fascinira debelost knjige in ilustracije. V sklopu interesne dejavnosti pravljničnega krožka pa so učenci spoznali ljudsko pravljico o lisici, ki je ukradla mačko. Po prebrani pravljici, kjer smo se pošteno nasmeljali strahu volka in medveda, ki sta se bala domače mačke, smo poustvarili pravljico s pomočjo kolaž papirja, barvic in odpadlega jesenskega listja. Z učenci smo tudi pričeli glasovati za izbor njihove najljubše knjige, v sklopu zbiranja glasovnic Moja najljubša knjiga meseca oktobra.

Slika 134: Arhiv OŠ Loka Črnomelj

Knjižnico na matični šoli uporabljajo učenci od 4. do 9. razreda. Imamo 3 oddelke 5. razredov in s vsemi tremi oddelki sva knjižničarki izvedli KIZ uro na tematiko ljudskih pravljic in uporabo kartografskega gradiva. Najprej smo ponovili značilnosti ljudskih pravljic, potem pa so učenci prisluhnili irski in francoski ljudski pravljici. Knjižničarka je pravljici povzela iz knjige Pravljičice z vsega sveta (zbrala Maggie Pearson). Francoska ljudska pravljica se imenuje Lisjak in petelin, Irska pa nosi naslov Polje grintavk. Učencem je bila bolj povšeči francoska pravljica, saj so samemu dogajanju lažje sledili. Učenci so se nato razdelili v skupine po 3 osebe, vsaka skupinica pa je dobila kartografsko gradivo. Posebnost tega je bila, da je bil čisto vsak Atlas drugačen. S pomočjo različnih kazal so poiskali države, Irsko ali Francijo, si ogledali podatke, ki jih je določeni Atlas nudil skupini in nato v treh stavkih poročali ostalemu razredu, kaj so si najbolj zapomnili od prebranega. Seveda pa smo tudi na matični šoli izpostavili 2 stenčasa o Mednarodnem mesecu šolskih knjižnic. Enega smo postavili v jedilnico, da je na voljo čim večjemu številu oči učencev, enega pa pred knjižnico.

Sliki 135 in 136: Arhiv OŠ Loka Črnomej

BOOKFLIX V ŠOLSKI KNJIŽNICI OŠ MOKRONOG

Sandra Fišter

OŠ Mokronog

Osnovna šola Mokronog se je v letošnjem šolskem letu prvič pridružila praznovanju Mednarodnega meseca šolskih knjižnic z različnimi dejavnostmi v šolski knjižnici. Praznovanje smo združili s Tednom otroka in Mesecem požarne varnosti.

Oktober je mednarodni mesec šolskih knjižnic. Letos smo se projektu prvič pridružili tudi učenci Osnovne šole Mokronog.

Ob vstopu v osnovno šolo prvošolci spoznajo veliko novih in zanimivih stvari, prostorov, dejavnosti in ljudi. Naši prvošolčki so tako odkrili tudi šolsko knjižnico. Ob prvem obisku so spoznali sam prostor knjižnice, knjižničarko Sandro, knjižnična pravila in knjižnično gradivo. Naučili so se pravilnega ravnanja s knjigami, da se le-te ne poškodujejo. V knjižnici pa seveda ne gre brez branja, zato so prisluhnili pravljici Medvedkova knjižnica avtorja Poppy Bishopa in Alison Edgsona.

Sliki 137 in 138: Arhiv OŠ Mokronog

Z učenci 2. in 3. razreda smo se pridružili Nacionalni izmenjavi knjižnih kazalk. Z velikim zanimanjem smo pričakovali obvestilo, katero šolo nam bodo dodelili. Ob novici, da bomo naše kazalke delili z OŠ Log – Dragomer, smo bili zelo veseli. Kazalke smo izdelovali pri uri knjižnično informacijskih znanj v naši idilični šolski knjižnici. V tednu otroka so prišli v šolsko knjižnico, kjer so poslušali pravljico Donalda Adisona z naslovom Knjižničar kosmatinec. Potem pa so se lotili ustvarjanja knjižnih kazalk. Drugošolci so ustvarjali kazalke z različnimi motivi mišk. Tretješolci pa so ustvarjali kazalke v različnih oblikah svinčnikov. Kazalke smo poslali na partnersko šolo v upanju, da si bo vsak učenec izbral kazalko, ki mu je ljuba. Nastajanje mojstrovim si lahko ogledate na spodnjih fotografijah. Kazalkam smo priložili tudi pismo s predstavitvijo naše šole in kraja. Želimo, da z njimi označujejo prebrane strani v knjigah, saj je branje ob izvirnih kazalkah še bolj prijetno.

Sliki 139 in 140: Arhiv OŠ Mokronog

Učenci 4. razreda so obiskali šolsko knjižnico v tednu otroka. Prisluhnil so pravljici Gremo po Sloveniji avtorice Mojiceje Podgoršek. V besedi Slovenija se skriva 12 različnih živali, ki se odpravijo na pot. Učenci so skozi zgodbo spoznavali našo lepo deželo in njene znamenitosti. Potem so sami iskali besede, ki jih lahko sestavijo iz črk, ki so v besedi Slovenija. Skupaj smo našli več kot 50 besed. Učenci 4. razreda so se preizkusili tudi v sestavljanju ugank. Z navdušenjem smo prisluhnil njihovim ugankam in iskali rešitve.

S petošolci smo spoznavali ljudske pravljice in njihove značilnosti. Spoznavali smo ne samo slovenske ljudske povesti, ampak tudi ljudske povesti o različnih državah po svetu. Učenci so se razdelili v skupine in izdelali plakat o ljudskih pravljicah.

Sliki 140 in 141: Arhiv OŠ Mokronog

Učenci 6. in 7. razreda so pri knjižničarskem krožku v programu Canva oblikovali kazalke. Izbrali smo najboljše štiri kazalke, ki so bile skozi cel mesec na razpolago učencem v šolski knjižnici.

V knjižnici so učenci 8. razreda v mesecu oktobru po predlogi knjižničarke Katje Brezovnik izdelali plakat, ki smo ga poimenovali »Bookflix«. Pripravili smo pet rubrik knjig, ki smo jih poimenovali: v trendu, za najstnike, slikanice, eko in top 10. Plakat smo obesili v šolski knjižnici in je na ogled takoj ob vhodu v šolsko knjižnico.

Slike 142-144: Arhiv OŠ Mokronog

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

Oktober je tudi mesec požarne varnosti. Tako smo to združili z mesecem šolskih knjižnic in nas je za uvod v jesenske počitnice v šolski knjižnici obiskala knjižničarka iz Knjižnice Pavla Golie Trebnje. Za učence 2., 3. in 4. razreda je pripravila gasilsko uro s knjigami. Spoznali so delo in opremo gasilcev, poskusili gasilsko čelado in rokavice. Z učenci smo se pogovarjali tudi o vlogah in nalogah gasilcev. Učenci so spoznali tudi knjige, ki se navezujejo na temo gasilstva. Za konec pa so prisluhnili pravljici Gasilec Luka avtorice Mojiceje Podgoršek.

Sliki 145 in 146: Arhiv OŠ Mokronog

SUPERBRALNICE

Lidija Kocbek

OŠ Sveta Ana

OŠ Sveta Ana se je aktivno pridružila projektu s ciljem, da kljub »korona časom« ne pozabimo na vrednost šolskih knjižnic, knjižničark, knjig, branja oz. da poskrbimo za dvig bralne kulture med uporabniki šolske knjižnice za učenje in za razvedrilo.

Letošnji moto je bil »*Pravljice in ljudske povesti po svetu*«, zato smo se pustili zapeljati besedni zvezi »*Nekoč pred davnimi časi ...*«, ki nas je spomnila na pravljice, pravljичne junake ali pa le na čase v preteklosti, ki se nam že zdijo kot pravljica.

Zato smo se še posebej potrudili in vabili s pravljicami, da so si jih izposodili in aktivno sodelovali v pripravljenih aktivnostih ter si privoščili/organizirali sebi, učencem ali doma bralno - pravljичno pokušino ali kakšen bralni ekspreso.

S pravljicami smo:

- začeli novo sezono Superbralnice (od 2.do 5. razreda),
- napolnili Bralni nahrbtnik s pravljicami in dodali igro (od 1. do 3. razreda),
- pripravili gradivo in na razrednih urah izvedli "*Bralno čajanko*" (od 4. do 9. razreda).

EVALVACIJA

Začetek nove sezone Superbralnice

Superbralnica je dobila novi logotip, s katerim smo povabili učence k sodelovanju, da si pridobijo naziv Superbralca ali NAJ superbralca šole.

Slika 147: Arhiv OŠ Sveta Ana

Od 1. do 5. razreda – skupaj smo prebrali pravljico in izpolnili superbralno izkaznico, ter naredili načrt za razredni bralni kotiček. Nastali so zanimivi razredni bralni kotički, ki so jih ustvarili učenci pod mentorstvom razrednika. V enem razredu imajo tedenskega knjižničarja (učenca), ki beleži izposajo in vračilo knjig iz razredne knjižnice.

Slika 148: Arhiv OŠ Sveta Ana

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

Od 6. do 9. razreda - Superbralni meter s superbralnimi izkaznicami in nabiralnikom na oglasni deski pred knjižnico vabi k sodelovanju v Superbralnici.

Slika 149: Arhiv OŠ Sveta Ana

Bralni nahrbtnik s pravljico in igro

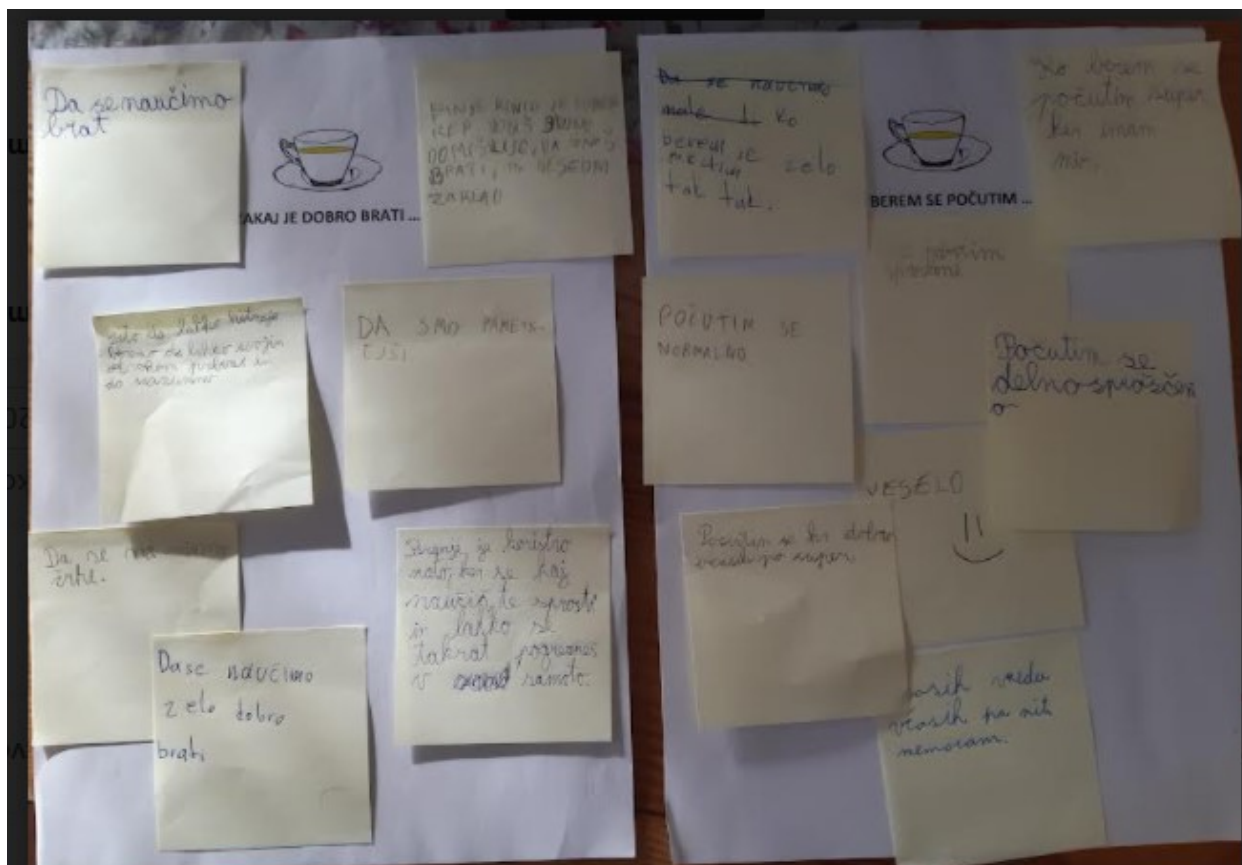
Izdelala sem plakat (glej prilogo 1) in igro s kocko (glej sliko 150) v povezavi s pravljico, vse skupaj dala v nahrbtnik, dodala knjigi pravljic Mamka Bršljanka in Babica pripoveduje ter ga poslali na potovanje po razredih od 1. do 3. razreda. Učenci z razrednikom so gostili nahrbtnik nekaj dni in ga uporabljali. Dobila sem zanimive povratne informacije, skupno vsem je bilo, da so se zabavali, spoznali nove pravljice, jih nekaj uporabili za svoje vzgojno izobraževalno delo ali za sprostitev/umiritev.

Slika 150: Arhiv OŠ Sveta Ana

»Bralna čajanka« na razredni uri

Za razrednike sem pripravila plakat, ki je bil s predlaganimi temami izhodišče za razmišljanje, pogovor oz. izvedbo »Bralne čajanke«. V nekaterih razredih so na razredni uri razredniki izvedli sami na nekaterih pa sem jih izvedla sama. Zanimivo je bilo, da (skoraj) vsi učenci vedo, zakaj je dobro brati in njihovo počutje pri branju ni bilo tako, kot sem pričakovala, saj število doseženih Bralnih značk drastično pade v 5., še posebej pa 6. razredu. Branje jim je zanimivo, jih umirja ... ampak, kaj so nazadnje prebrali sedmošolci pa so se pojavili v veliki večini naslovi, ki so za domače branje oz. obvezno branje pri pouku. Pri vprašanju zakaj je temu tako, so odgovarjali, da je branje dolgotrajno, da nimajo časa, da je naporno ... Pri četrtošolcih je pa bil seznam nazadnje prebranih knjig še zelo raznolik.

Slika 151: Arhiv OŠ Sveta Ana

Za razredne izzive so si pa izbrali: razredni obisk knjižnice, izposoja pravljice v mesecu oktobru, razredno branje (vsi en naslov), branje v nadaljevanju (eden bere, drugi poslušajo) ...

Zaključek

Projekt je dosegel svoj cilj, saj so poleg ponujenih se oblikovale nove dejavnosti, ki jih bodo na nivoju razreda izvajali do konca šolskega leta (npr. razredni knjižničar). Učitelji so si med seboj izmenjali primere dobre prakse, prav tako so nam poročali o zanimivostih same izvedbe.

O dogodkih v šolski knjižnici smo sprotno obveščali uporabnike z obvestili na panojih in oglasnih deskah. O dejavnostih smo poročali tudi na šolski spletni strani:

<https://www.sveta-ana.si/oktober-mednarodni-mesec-solskih-knjiznic-2021/>

<https://nmsb.pismen.si/>

IZMENJAVA KNJIŽNIH KAZALK MED UČENCI OŠ ŠKOFJA LOKA-MESTO IN OŠ KARLA DESTOVNIKA – KAJUHA, LJUBLJANA

Barbara Tušek

OŠ Škofja Loka-Mesto

Oktober, mesec šolskih knjižnic, smo letos obeležili z vsemi štirimi oddelki drugošolcev. V septembru smo se tako prijavili na nacionalno izmenjavo knjižnih kazal. Za našo partnersko šolo je bila izbrana OŠ Karla Destovnika–Kajuha iz Ljubljane. Povezali smo se z njihovo knjižničarko gospo Marto Gorjup in se dogovorili o podrobnostih in izpeljavi.

Letošnja rdeča nit so bile pravljice. Besedna zveza: "Nekoč, predavnimi časi ..." je bila kot nalašč, da v svet pravljič pokukamo z drugošolci in da jih povežemo z Ljubljano in Škofjo Loko. Drugošolci so tako na zemljevidu poiskali kje se nahaja partnerska šola, ogledali so si fotografije šole in kip Karla Destovnika – Kajuha, ki stoji pred njo.

Omenjenega moža so na kratko spoznali in prisluhnili njegovi pesmi. Ogledali so si povedko o zmaju z Zmajskega mostu in prisluhnili pravljici Škrat Školoček, ki jo je napisala učiteljica Andreja Benedik. Po prebranem in poslušanem, so učenci iskali podobnosti in razlike v pravljičah. Spoznali so pomembne vrednote kot so vztrajnost, delavnost, odgovornost, se učili o kuščarjih, prijateljstvu, sodelovanju, pomoči, spoštovanju. Čisto ob koncu pa so si še izposodili knjige, ki jih bodo prebirali doma, saj pravljič ni nikoli dovolj.

Slika 152: Arhiv OŠ Škofja Loka-Mesto

Z izdelavo kazal so nadaljevali v razredih pri pouku likovne umetnosti. Lesene deske je pripravil hišnik, učenci pa so jih obrusili, porisali s črnim flomastrom ter dodali akrilne barve.

Slika 153: Arhiv OŠ Škofja Loka-Mesto

Nastala so izvirna knjižna kazala s hiškami, ki smo jih poslali na OŠ Karla Destovnika-Kajuha učencem 4. in 5. razredov. Hiške na kazalih predstavljajo Škofjo Loko polno hišk, ki se držijo druga druge in so povezane med seboj. V njih pa živijo sami prijazni ljudje. Učiteljice so na hrbtno stran kazal zapisale misli o branju ter dodale še vrvice.

Slika 154: Arhiv OŠ Škofja Loka-Mesto

Z željo, da bodo učence partnerske šole spodbujale k branju, smo jih z lepimi pozdravi poslali v Ljubljano. Obenem pa drugošolci že težko čakajo na kazala, ki jih bodo zanje izdelali učenci 4. in 5. razredov v Ljubljani.

Slika 155: Arhiv OŠ Škofja Loka-Mesto

Slika 156: Arhiv OŠ Škofja Loka-Mesto

BRALNI KOTIČEK NA PŠ LOKAVEC

Ana Šnofl

OŠ Sveta Ana PŠ Lokavec

Na podružnični šoli Lokavec smo se priključili projektu Mednarodni mesec šolskih knjižnic z namenom, da spodbudimo učence k branju in s tem opomnimo na knjige, knjižnice, knjižničarke ter da ne pozabimo na pozitivne učinke branja.

Letošnja tema »Pravljice in ljudske povesti po svetu...« so bile prav pisane na kožo učencem naše šole, saj se na podružnici izobražujejo mlajši učenci, ki neizmerno radi poslušajo in prebirajo pravljice. Pripravili smo si posebno, pravljlično vzdušje. S pravljličnimi junaki smo vabili učence v knjižnico in spodbujali k izposoji ter branju v šoli ali doma. Za njih smo pripravili različne dejavnosti v katerih so aktivno sodelovali. Pri vseh pripravljenih dejavnostih pa brez prebrane pravljice, seveda ni šlo.

S pravljicami smo:

- *začeli novo sezono Superbralnice (od 2.do 5. razreda),*
- *napolnili Bralni nahrbtnik s pravljicami in dodali igralno kocko (od 1.do 3. razreda),*
- *izvedli uvodne dejavnosti za izmenjava knjižnih kazal v slovenskem (1. in 2. razredu),*
- *in mednarodnem prostoru (Digital Bookmark Exchange Project) (4. in 5. razredu).*

Začetek nove sezone Superbralnice

Superbralnica je dobila novi logotip, s katerim smo povabili učence k sodelovanju, da si pridobijo naziv Superbralca ali NAJ superbralca podružnice.

Od 1. do 5. razreda – skupaj smo prebrali pravljico in izpolnili superbralno izkaznico, ter naredili načrt za razredni bralni kotiček. Nastal je zanimiv razredni bralni kotiček, ki ga

aktivno uporabljajo ne samo za branje ampak tudi za sprostitev ali da si zaželi malo prostora in časa samo za sebe.

Slika 157: Arhiv PŠ Lokavec

Bralni nahrbtnik s pravljicami in igro

V nahrbtnik sem dala igralno kocko ter knjigi pravljic Mamka Bršljanka in Babica pripoveduje. Z učenci smo izbrali izziv, da si bomo izmislili pravila za igro s pravljicami in kocko. Razdelili smo se v dve skupini in izmislili pravila ter igro odigrali. Prvič, da smo vrgli kocko in na dano številko prebrali pravljico, ki je po vrsti v kazalu na ustrezno številko. Drugič, da smo vrgli kocko in na dano številko s štejetjem izbrali učenca, ki je izbral pravljico, ter jo prebrali. Z dejavnostjo so nadaljevali v oddelku podaljšanega bivanja.

Slika 158: Arhiv PŠ Lokavec

Učenci so krepili bralne veščine, spletali prijateljske odnose v skupini in ob tem spoznavali nove pravljice.

Nacionalna izmenjava bralnih kazalk

Z učenci smo sodelovali pri nacionalni izmenjavi bralnih kazalk. Namen projekta je, da učenci izdelajo in izmenjajo bralne kazalke z učenci iz partnerske šole. Naša partnerska šola je bila OŠ Polje (Ljubljana). S tem ko učence spodbujamo k branju je pomembno tudi, da jih navajamo na pravilno in skrbno ravnanje s knjigami. Bralne kazalke so pripomoček za označevanje, kje smo ostali v knjigi. Da pa to ni navaden kos papirja, so se učenci še prav posebej potrudili in izdelali kazalke s podobo pravljичnih in knjižnih junakov. Učenci so se zelo razveselili kazalk, ki smo jih prejeli od učencev OŠ Polje. Hkrati smo še raziskali kraj in partnersko šolo. V projektu so sodelovali učenci 1. in 2. razreda.

Z bralnimi kazalkami je branje še bolj zanimivo in potovanje v svet domišljije še lažji.

Sliki 159 in 160: Arhiv OŠ Polje za PŠ Lokavec

Digital Bookmark Exchange Project

Z učenci 4. in 5. razreda pa smo se priključili mednarodnem projektu izmenjave bralnih kazalk. Naša partnerska šola je iz Indije, od katere smo dobili sporočilo, da pri njih poteka pouk na daljavo. Letos smo vključeni v digitalno izmenjavo, prav zaradi razmer glede virusa, saj marsikje potekla šola na daljavo. Da sem učence popeljala v tako oddaljeno deželo, sem jim najprej prebrala indijsko pravljico. Z učenci smo raziskali, kje leži Indija, koliko je oddaljena od nas, kakšne navade in kultura je značilna zato deželo. Podrobneje smo pogledali spletno stran njihove šole in jo primerjali z našo. Odločili smo se, da bomo za učence v Indiji pripravili bralne kazalke s slovenskimi pravljичnimi junaki. Želeli bi, da jih s tem privabimo k branju in mogoče celo k branju slovenskih pravljic.

Sliki 161 in 162: Arhiv PŠ Lokavec

S projektom smo dosegli vse zastavljene cilje in še več. Realizirali smo vse planirane dejavnosti in določene bodo potekale še vso šolsko leto. Učenci so se z navdušenjem vključevali v dejavnosti, aktivno sodelovali in izdelovali. S projektom smo učence spodbujali k branju ob tem pa so učenci razvijali številne druge vrednote in pridobivali znanje.

Še kako se strinjamo z zapisom Victorja Huga, ki velja predvsem za pravljice:

»Knjiga je pot od zlega k dobremu, od krivice k pravici, od napačnega k resničnemu, od noči k dnevu.«

V SPODBUDAH BRANJU POVEZANI

»STARA« IN »NOVA« ŠOLA

Damijana Medved (koordinatorka na stari šoli)

in

Mateja Miljković (koordinatorka na novi šoli)

OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja

Tudi letos smo na naši šoli obeležili mednarodni mesec šolskih knjižnic. Tokrat smo se tudi prvič mednarodno povezali in sicer s šolo na Portugalskem: Agrupamento de Aver-o-Mar, s katero smo si izmenjali božično-novoletne voščilnice.

Poleg tega pa je bilo izvedenih še nekaj dejavnosti.

Stara šola (1. - 3. razred)

Letošnji mednarodni mesec šolskih knjižnic je posvečen ljudskim pravljicam in prvošolci ter drugošolci so bili v okviru Dogajalnic povabljeni v knjižnico, kjer so poslušali pripovedovanje slovenske ljudske Kaj je najlepše, najmočnejše in najdebelejše na zemlji. Učenci so z zanimanjem poslušali in sodelovali pri razmišljanju, kako bi oni odgovorili na zastavljeno sodnikovo uganko. Prebiralala sem tudi rezijansko Skakelj pevec in citiravec pri rusicah in še afriško pravljico Metulji. Predstavitev se je udeležilo 27 učencev iz prvih razredov ter 31 učencev iz drugih razredov.

Pri knjižničarskem krožku, kjer sodelujejo 2. in 3. razredi pa smo izdelovali knjižne kazalke, saj smo se letos pridružili tudi Nacionalni izmenjavi kazalk. Dodeljena nam je bila OŠ XIV. divizije Senovo. Učenci so kazalke z veseljem izdelovali, zelo veseli pa so bili tudi prejetih.

Nova šola (3.c, 4. - 9. razred)

V letošnjem mesecu šolskih knjižnic smo izdelovali kazalke s tretje- in četrtošolci za izmenjavo z OŠ XIV. divizije Senovo.

Prebiralimo ljudske pravljice in pripovedke – slovenske in indijanske – in se pogovarjali o razlikah med njimi. Reševali smo tudi križanko o pravljичnih junakih in tako obudili spomin na marsikatero pravljico. To smo počeli v 3. in 5. razredu.

Učenci so sodelovali na šolskem natečaju na temo Pravljice in ljudske povesti po svetu. Lahko so napisali svojo pravljico ali predstavili tisto, ki jim je všeč. Lahko so ilustrirali svojo pravljico ali narisali ilustracije za znano pravljico ali narisali svojega najljubšega pravljичnega junaka.

Reševanje križanke o pravljичnih junakih:

Slika 163: Arhiv OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja

Slika 164: Arhiv OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

Izdelovanje kazalk na stari šoli:

Sliki 165 in 166: Arhiv OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja

Izdelovanje kazalk na novi šoli:

Slika 167: Arhiv OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja

Zbirka kazalk na novi šoli:

Slika 168: Arhiv OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja

Voščilnice, ki smo jih poslali portugalski šoli:

Slika 169: Arhiv OŠ narodnega heroja Maksa Pečarja

NEKOČ, PRED DAVNIMI ČASI ... NA OŠ STRAŽIŠČE KRANJ

Rajka Korošec Kavčič

OŠ Stražišče Kranj

Na OŠ Stražišče Kranj smo se praznovanju mednarodnega meseca šolskih knjižnic tudi letos pridružili z različnimi dejavnostmi.

Prvošolci so v okviru dneva izvirne slovenske slikanice spoznali Kralja, ki ni maral pospravljati, nato pa v knjižnici ugotavljali, ali pozna pravljico tudi knjižničarka.

Sliki 170 in 171: Arhiv OŠ Stražišče Kranj

Drugošolci so s pomočjo navihane Pike Nogavičke razvrščali knjige po abecedi.

Slika 172: Arhiv OŠ Stražišče Kranj

Petošolci so po skupinah pripravili priporočilne sezname petih slovenskih knjig, ki bi jih priporočali svojim sovrstnikom po svetu. Seveda so pri tem uporabili pripomoček – knjige na policah v knjižnici. Seznam smo tudi posredovali na IASL.

Slike 173-175: Arhiv OŠ Stražišče Kranj

Sedmošolci so pri pouku zgodovine na začetku ure prisluhnili knjižničarki. Ker je bilo letošnje geslo »Nekoč, pred davnimi časi ...«, smo izbrali nagrajeno izvirno slovensko slikanico Andreje Peklar, z naslovom Fant z rdečo kapico.

Nato so se učenci s pomočjo mozaika razdelili v skupine in spoznavali umetnost v prazgodovini. V to temo sodi tudi vaška situla, ki ima pomembno vlogo v naši nacionalni zgodovini, zato so pri pouku likovne vzgoje poustvarili lastne situle.

Sliki 176 in 177: Arhiv OŠ Stražišče Kranj

O dejavnostih smo poročali na spletni strani šole in pripravili razstavo v avli šole.

PRAVLJICE IN LJUDSKE POVESTI PO SVETU

Simona Felicijan

OŠ Trnovo

Mednarodni dan šolskih knjižnic smo obeležili tudi na OŠ Trnovo. Za učence 3. b smo pripravili dejavnosti z naslovom *Pravljice in ljudske povesti po svetu*.

S tem smo želeli, da učenci razvijajo in vzdržujejo navade in veselje do branja, učenja in uporabe knjižnic (kot poudarja IFLA). Učenci so prisluhnili pravljicam, ki slonijo na beneškem in rezijanskem pripovednem izročilu. Kot vir je bila knjiga *Tristo zajcev* Milka Matičetovega in Anje Štefan, čas pa je bil namenjen tudi občudovanju ilustracij Ančke Gošnik Godec in Zvonka Čoha. Kot poustvarjalno delo so učenci pisali pravljice, za zaključek pa smo v novembru povabili pravljíčarko Anjo Štefan, ki je učence 3. a, b, c z velikim zanosom navdušila s svojimi avtorskimi pesmicami, ugankami ter izvirnimi pravljicami.

Zajeli smo več ciljev, od širjenja literarnega obzorja, spoznavanja slovenske kulturne in literarne dediščine, razvijanja jezikovne zmožnosti, do spodbujanja obiskovanja knjižnic, s poudarkom na pomenu branja in krepitvi ustvarjalnosti.

SKUPNO BRANJE PRAVLJIC V VEČ JEZIKIH

Brigita Lovenjak

Dvojezična srednja šola Lendava - Kétnyelvű Középiskola, Lendva

Oktober je mesec, ko praznujejo šolske knjižnice po vsem svetu. V tem mesecu knjižnice praznično poudarjamo pomembnost šolske knjižnice ter pozitivni odnos do knjig in branja.

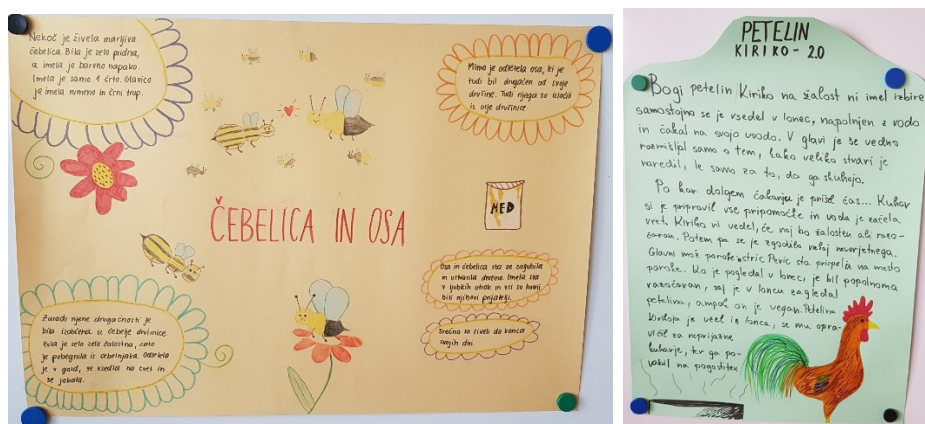
Letošnje geslo je bilo »Pravljice in ljudske povesti po svetu«.

»Nekoč, pred davnimi časi ...« nas vse takoj popelje v čarobni svet pravljic, ki nam omogočajo, da na kratko pokukamo v življenja vil, škratov in ostalih pravljичnih junakov. Obstajajo zgodbe, ki so se prenašale iz mnogih generacij v preteklosti in nas učijo o človekovih vrednotah in kulturi. Spoznavali smo zgodbe in pravljice različnih ljudstev po svetu, seveda pa nismo pozabili na naše slovenske pravljice in pravljичne junake.

V šolskem letu 2021/2022 se je projektu prvič pridružila tudi naša šola, sodelovali so vsi dijaki prvih letnikov ter njihovi profesorji jezikov in profesorica likovne umetnosti.

Naše dejavnosti:

- skupno branje pravljic v več jezikih in pogovor o prebranem
- oblikovanje plakatov in pisanje pravljic

Sliki 178 in 179: Arhiv DSŠ Lendava

- izdelava in izmenjava knjižnih kazalk v okviru mednarodnega projekta: Bookmark Exchange Project, ki ga organizira IASL (Mednarodna zveza šolskih knjižnic). Projekt izmenjave knjižnih kazalk vključuje šole z vsega sveta. Dijaki so izdelali poljubne kazalke, ki si jih bodo izmenjali s partnersko šolo po klasični pošti. Naše partnerske šole so Poljoprivredno šumarska škola Vinkovci, Escola Básica João de Deus iz Portugalske ter Manav Rachna International School iz Indije.

Sliki 180 in 181: Arhiv DSS Lendava

Dijakom je bil projekt zelo všeč, še bolj pa dejstvo, da si bodo izmenjali kazalke s tako oddaljeno deželo. Knjižne kazalke, ki so nastale so zanimive, lepo oblikovane, na njih pa so dijaki lepo predstavili prebrano zgodbo, knjige, knjižnico in šolo.

Slika 182: Arhiv DSS Lendava

OKTOBER 2021

FEBRUAR 2022

KOLOFON

Mednarodni mesec šolskih knjižnic 2021 = International School Library Month 2021

Gl. in odgovorna urednica: mag. Urša Bajda, članica Sekcije za šolske knjižnice v ZBDS

Trbovlje: ZBDS (Sekcija za šolske knjižnice)

Leto izida: 2022

COBISS.SI-ID 100381443

ISBN 978-961-6683-48-7 (PDF)

Publikacija je brezplačna.

Dostopna je na spletnem naslovu:

https://issuu.com/sekcijasolskihknjizniczbd/docs/publikacija_2021_22

978-961-6683-48-7 (PDF)